לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ד', ח' באב תשמ"ו, 13 באוגוסט 1986 / שנה מ"ד מס' 13113 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

סמינר של השוה"צ תחת אש

מאת שלמה גלזר כתב „על המשמר"

סמינר של כתות י' של השומר־הצעיר, שעסק בנושא „הישרדות החיים בטבע", נקלע לפני כמה ימים לשטח אש של צה"ל בצפון. בשטח התנהל באותו זמן תרגיל אש והנערים, 50 במספר, שהו תחת אש במשך כ־20 דקות. מלווה מבוגר, שהיה עמם, ירה באקדחו באוויר על מנת למשוך תשומת־לב ובסופו של דבר נחלצו הנערים בלא פגע. מזכיר ההנהגה הראשית יעקב יואלי, מסר כי לסמינר היה אישור לעבור בשטח, והמעבר תואם מראש. „היתה כנראה אי־הבנה בתיאום, שתוקנה למחרת", אמר יואלי.

הקבינט מתכנס הבוקר ב־9 לדיון בשטר הבוררות ו„סל" היחסים עם מצרים

שרי הליכוד יבקשו „לא לנהוג בחיפזון"; פרס ידרוש הכרעה ברורה כבר היום

ייתכן שרה"מ ייעתר לדחייה של יומיים לכל היותר ● אמר אמש: את הסכם טאבה אפשר לקבל או לשלול, אבל אין טעם לדחות – הליכוד שכח שהם הסכימו לפינוי סיני תמורת נורמליזאציה, הסיכון שאנו נוטלים עתה קטן יותר ● שרון: נתנו את סיני תמורת שלום – אבל טאבה שייכת לנו ולא ניתן אפילו מטר אחד מאדמת ישראל

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

הקבינט מתכנס הבוקר ב־9 כדי לדון באישור נוסח שטר־הבוררות ויתר סעיפי „הסכם הסל" בין ישראל למצרים. לפני כן יתכנסו שרי הליכוד להתייעצות בראשות מ"מ ראש הממשלה, יצחק שמיר, כדי לגבש עמדה.

ההערכה היא, כי שרי הליכוד יתבעו בכל מקרה „לא לנהוג בחפזון" כדברי שמיר ולא לקבל הכרעה היום.

דחייה ביומיים

מקורות בלשכת ראש הממשלה הטעימו אמש, כי יש אמנם אפשרות שראש־הממשלה ייעתר לבקשת הליכוד ויסכים לדחות את ההכרעה כ־24 או כ־48 שעות. יחד עם זאת הם הטעימו, כי ראש־הממשלה לוחץ על קבלת הכרעה ללא השהייה.

(המשך בעמוד 2)

דובר סובייטי: הגירת יהודים — לא על סדר־היום ● עמוד 2

2 מנהיגי „אמל" נהרגו ו־17 צרפתים נפצעו ● עמוד 3

„הממשלה" החדשה של חברת העובדים ● עמוד 16

יום לאחר הסכם נסים — קיסר לייצוב המשק

הוסר הפיקוח מעשרות מוצרים

מאת כתבנו הכלכלי ב"ים

משרד־המסחר והתעשייה הודיע אתמול על הסרת הפיקוח המנהלי על מחיריהם של שורה של מוצרים ושרותים; היה זה מהלך שביעי של הסרת הפיקוח מאז הפעלת התוכנית הכלכלית.

הודעת משרד המסחר והתעשיה באה יום לאחר ששר־האוצר משה נסים הבטיח למזכיר ההסתדרות ישראל קיסר להמליץ בפני הממשלה להאריך עד מרס 1987 את תוקף החוק של יציבות המשק המאפשר (המשך בעמוד 2)

מצרים מציעה פרופ' מזינבה כאחד הבוררים

מאת יוסף אלפרן, כתב „על המשמר"

פרופסור פיליפ קהייר, המלמד משפט בינלאומי במכון ליחסים בינלאומיים של אוניברסיטת ז'נווה, מוצע להיות אחד משלושת הבוררים בסכסוך טאבה. הבוררות עצמה תיערך בז'נווה.

מקור בז'נווה אמר לי, כי פרופסור קהייר הומלץ על־ידי שר־המדינה המצרי בוטרוס ראלי, אשר בסוף שנות ה־60 היה שנתיים „פרופסור אורח" במכון ונשאר ביחסי־רעים עם הפרופסור השוויצי.

בעקבות חקירת רדאי וחזק אתמול

שמיר יוזמן בקרוב להחקר בפרשת השב"כ

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ יצחק שמיר יוזמן כנראה בימים הקרובים כדי למסור עדותו בפני החוקרים את פרשת השב"כ. הדרך להזמנתו של שמיר, המייצג את הדרג המדיני, נסללה בעקבות חקירת אנשי השב"כ המעורבים בפרשה. אתמול התייצבו לחקירה שנים מאנשי השב"כ לשעבר, פלג רדאי וראובן חזק, שהשיבו בפורטרוט לשאלות החוקרים. כזכור היו שנים אלה שהביאו להתפוצצות הפרשה בעקבות שיחה עם ראש־הממשלה שמעון פרס שבה העלו טענות קשות נגד ראש השב"כ.

כתבנו דוד פרידמן מוסר: שר־המשפטים אברהם שריר עיין אתמול ב־7 בקשות החנינה שהגישו אנשי השב"כ המעורבים בפרשת קו האוטובוס 300, ובעקבות הבקשה הראשונית של הבקשות ביקש השר מבא־כוחם של המבקשים לערוך תיקונים טכניים בכתב הבקשה.

סרן שפיקד על החיילים שנטשו את משימתם — הועבר מתפקידו

ההשעייה – בעקבות תחקיר שערך סגן הרמטכ"ל ● דן שומרון: הקצין פעל בניגוד לערכי צה"ל ● הבדיקה בעקבות חשיפת הפרשה ב„על המשמר"

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

קצין צה"ל בדרגת סרן, שפיקד על החיילים שעזבה את משימתה על רקע אי־שביעות רצון ממזון ומדברים נוספים, הועבר מתפקידו בהמלצתו של סגן הרמטכ"ל האלוף דן שומרון. ההמלצה להשעות את הקצין טעונה עדיין אישור פורמלי של הרמטכ"ל, אולם מקורות צבאיים העריכו כי הקצין אכן יורד מתפקידו וכנראה גם יחליט מרצונו לפרוש מהצבא.

תחקיר מקיף

האלוף דן שומרון שמונה ע"י הרמטכ"ל לטפל אישית בפרשה ערך אתמול בלשכתו בתל־אביב תחקיר מקיף בעניין בו השתתפו קצינים בכירים מהחיל אליו משתייכת היחידה וגורמים נוספים.

בשטח הארוע ביום ה־20 ביוני 1986, סגן הרמטכ"ל שמע אתמול את הגירסות השונות של הצדדים המעורבים בפרשה.

אווירה לא נוחה

מסתבר כי עזיבת המשימה נעשתה באישור מפקדו הישיר של הסרן, (קצין בדרגת סא"ל. א.ב.) וזאת לאחר סידרת פעולות שיצרו אווירה לא נוחה במקום וסיטואציה מיוחדת על רקע מזון שלא סיפק את החיילים ועוד דברים נוספים שלא ניתן לפרטם בשלב זה. הוחלט כי הקצין שהועבר מתפקידו לא יעמוד לדין הזה ולא עבר כל עבירה מוגדרת על פקודות הצבא. (המשך בעמוד 2)

„תנאים מוקדמים" לשיחות הלסינקי

עדיין לא ברור כיצד יעלו השיחות בהלסינקי בין המשלחת הסובייטית והישראלית בדבר כינון קשרים קונסולאריים. אך כבר נשמעו אצלנו קולות של „אנשים" הדורשים מממשלת ישראל להציג „תנאים" למשלחת הסובייטית בטרם „נסכים" לחידוש קשרים כלשהם עם ברית־המועצות. [illegible] הכרזות שלא הסכמת מוסקווה לחידוש העלייה היהודית, [illegible] מן היתרי יציאה למסורבי העליה. אל לה לישראל להסכים לכל [illegible] קונסולית. ויש עוד שמוסיפים וטוענים, כי נציגות ישראל חייבת [illegible] בעמדת כוח" עם הנציגים הסובייטים.

[illegible] תביעות אלה, או שהוא לוקה באוולות ובעיוורון מדיני, או [illegible] לטרפד מראש כל סיכוי לתפנית כלשהי ביחסנו עם ברית־המועצות. זה שנים אנו טוענים, כי ברית־המועצות נהגה שלא כשורה [illegible] את יחסיה עם ישראל, ובמיוחד בדבקותה בניתוק חזה שנים כה [illegible] ישראלים חיפשו במשך שנים אחרי כל מגע, אף חשאי, עם [illegible] סובייטים כדי לחלץ מהם רמז כלשהו לגבי הסיכוי לחידוש [illegible] הדיפלומטיים בין ישראל וברית־המועצות. יתירה מזו. כאשר [illegible] הבעה בדבר כינוס ועידה בינלאומית לדיון בעניין השלום במזרח־התיכון [illegible] ברית־המועצות הרי, ישראל מתנה את הסכמתה לכך [illegible] עמה מצד ברית־המועצות. כלומר, עד כה הקו המנחה של [illegible] הישראלית ראה בחידוש היחסים את תנאי לכל מעורבות [illegible] בענייני המזרח התיכון. ואילו עתה מנסים להפוך את היוצרות [illegible] ישראליים לחידוש היחסים עם מוסקווה. זוהי שטות [illegible] הצגת תנאים מוקדמים בכל משא־ומתן בינלאומי מטרפדת [illegible] אפילו בפגישה למדינות. ערב מצהירה ישראל על נכונותה [illegible] ישיר בלא תנאים מוקדמים. כל מחשבה, כי ישראל תציג [illegible] עולמית כמו ברית־המועצות, יש בה מידה הבה של [illegible] עניין יהודי ברית־המועצות הוא שיוצג בכל פגישה [illegible] על פי ההגיון אפשר לצפות, כי כאשר יחלו קשרים [illegible] ייפתח גם. אשנב רשמי להשמעת התביעה הצודקת [illegible] מי שחושב ללחוץ על מוסקווה על־ידי „איום" שלא לחדש [illegible] הוא כנראה בעולם דמיוני, שבו מדינות עולם עומדות בתור [illegible] לזכות בהסכמתה של המעצמה הישראלית [illegible] הדיפלומטית בישראל.

[illegible] ישראל חייבת לדחות. עצות אחיתופל אלה על הסף. חובה [illegible] להגיע עם מוסקווה למגע ישיר, אשר יאפשר גם דו־שיח [illegible] לרבות התביעה הנוגעת לעליית יהודי ברית־המועצות.

בביקורו בסכנין — בעקבות החזרת „שטח 9" לתושבים

ראש־הממשלה: במקום „יום האדמה" ראוי שנציין מעתה את „יום האדם"

וייצמן: הליכוד מסלף עובדות ומסית בפרשה ● אלפים קיבלו השניים בהתלהבות

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„שטח 9 מהווה תקדים בפוליטיקה הישראלית, כי בדרך־כלל, מבטיחים, ואז מצפים לקיום הבטחה. אך הפעם החלטנו לפני שהבטחנו, ללא קשר עם בחירות" — אמר אתמול ראש הממשלה, שמעון פרס, במהלך ביקורו הראשון של ראש ממשלה ישראלי בסכנין, בעקבות מסירת שטח 9 לבעליו הערביים. אלפים קיבלו את פניהם של (המשך בעמוד 2)

שרון: פורום מפלגתי החליט על „שטח 9" — שמעתי על זה בדיעבד

הליכוד החליט להיאבק נגד ההחלטה ● ח"כ שליטא: וייצמן הוא מנהיג פלשתיני ● ח"כ לנדאו: זו תחילת מדינה פלשתינית בגליל

מאת דורית גפן, כתבנו לענייני מפלגות

„מה שנעשה בעניין שטח 9 לא היה בשום אופן עשיית צדק. גם לא היה אקט פוליטי. זה היה אקט מפלגתי, [illegible]" אמר אמש השר אריאל שרון במפגש עם פעילי חרות [illegible]. לדבריו הפורום שקיבל את ההחלטה היה ללא חוקים, זה היה פורום (המשך בעמוד 2)

על המשמר

ההסת' שוללת הצעת האוצר להקטנת זכויות הפנסיונרים

תפעל לחיזוק המצב האקטוארי של קרנות הפנסיה ההסתדרותיות

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות קיימה אתמול דיון מיוחד במצבן של קרנות הפנסיה, בעקבות הדו"ח הבין־אגפי של משרד האוצר, הצופה את התמוטטות המערכת תוך 20 שנה אם לא ינקטו צעדים מתאימים.

הוועדה תקיים דיון נפרד בהמלצות ועדת רייף לאיחוד הקרנות תחת הנהלה משותפת שתפעל באמצעות חטיבות נפרדות.

הנושא הועלה לסדר היום על ידי יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, רב פלג. לדבריו, יש להבטיח את איתנות הקרנות גם לאחר שנת אלפיים.

בין ההחלטות שקיבלה הוועדה המרכזת: התנגדות להצעת האוצר להקטנת זכויות הפנסיונרים שנצטברו במהלך שנות עבודתם; התנגדות לשילוב הקרנות עם הביטוח הלאומי, דבר הנתמך על־ידי האוצר; שמירה על רמת ריבית סבירה לכספים המושקעים באיגרות חוב. כן תובעת הוועדה המרכזת להכיר בהפרשות לקרנות מצד המעסיקים כהוצאה ולאפשר אירגון עובדי השטחים המועסקים בתחומי הקו הירוק במסגרת קרנות הפנסיה.

בהלה במצפה רמון — נמר מסתובב ברחובות העיירה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

נמר נראה אתמול ברחובות העיירה מצפה־רמון. עד כה נראו נמרים על־ידי תושבים רק באיזור עין־גדי. במצפה־רמון נראה הנמר ברחוב נחל מישור בשכונת אנשי הקבע שבעיירה.

עליזה מרציאנו, שראתה את הנמר, סיפרה: „ב־11 בלילה ראיתי יחד עם שכנה נמר מסתובב ברחוב. הוא הלך לאט ונראה רעב. היתה תאורה ויכולנו לראות אותו בבירור. חשבתי – מזל שאנחנו גרים בקומה שניה. הנמר הלך לאט והסתכל לצדדים. הוא נראה רעב והיה יפה, אבל מפחיד".

אחד משוטרי משטרת מצפה־רמון שהגיעו למקום הבחין בנמר והחל לדלוק אחריו, אולם הנמר נמלט אל מחוץ לעיירה.

מנהל רשות שמורות הטבע ממחוז הדרום, שמוליק שפירא, אמר אתמול „בשבוע האחרון צפינו בבר בנמר או שניים באיזור מכתש רמון. כך שזו לא אטרקציה. אבל זו הפעם הראשונה שאני שומע שנמרים נכנסו לעיירה. בפעם האחרונה הם נראו סמוך למצוק של מכתש רמון. כמובן שנבדוק את הדברים, ונעקוב אחר הנמר. במידה והאינפורמציה נכונה – נעשה הכל כדי להרחיק אותו".

נמר אחר נראה לפני זמן מה בקיבוץ עין־גדי. חבר קיבוץ שמע באחד הלילות את חתולו מילל נואשות מכיוון מרפסת הבית. האיש יצא למרפסת והבחין בנמר גדול נועץ על המרפסת וטורף את חתולו. הוא מיהר להשתמש במוט והנמר סיים את סעודתו ונעלם מהמקום.

לפני חודש הורעלה הנמרה המפורסמת תיאהמת, באמצעות רעל סטריכנין. קיימת אפשרות כי תושבים נזעמים באיזור עין־גדי המתריעים זה זמן רב על סכנת הנמרים, הם האחראים להרעלה.

כנס חירום של נציגי עובדים בבירה: שכרנו נמוך מקיצבאות הזיקנה

סכסוך העבודה בענף הטקסטיל הוא רק התחלה — נאמר בכנס שהתקיים בסניף מפ"ם בירושלים

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

„סכסוך העבודה בענף הטקסטיל בירושלים הוא רק התחלה". זהו המסר עימו יצאו אתמול נציגי מקומות העבודה בבירה בתום ישיבת חירום שנערכה בסניף מפ"ם בירושלים, על רקע התביעה להנהיג שכר מינימום של 450 ש"ח לחודש.

נחום סולו, ראש הסניף הירושלמי של מפ"ם, התריע נגד רמת השכר הירודה שאינה מאפשרת לפועל לקיים בכבוד את בני משפחתו. „אנו רוצים שפועלי ישראל יחיו בזכות ולא בחסד. אלפי פועלים נמנעים היום מחמת הבושה לפנות לביטוח הלאומי להשלמת שכר".

נציג מפ"ם במועצת פועלי ירושלים, אברהם סילוק, המחזיק בתיק עובדי הטקסטיל, מסר נתונים קשים על רמת השכר הנמוכה של העובדים בענף. לדבריו, מדובר באחת מדרגות „השפל" הנמוכות ביותר הנופלת אף מקיצבת זקנה. לדעתו שורש הרע אינו נעוץ בשכר הזעום אותו מקבלים העובדים אלא ניהול כושל וחוסר יכולת להתמודד עם הנתונים במשק.

אפרים זילוני, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, הטעים, כי משק מודרני אינו יכול להתבסס על שכר ירוד. זילוני טען, כי שערים זולים מהשטחים פתחו את הדרך לתשלום מוקטן גם לעובד הישראלי. אין משמעות לחוות הלאומית — הדגיש זילוני — והפגיעה המשמעותית היא בשכר.

הוא הזהיר מבניית תעשיה על עבודה זולה בציינו, כי זו לא תעמוד בתחרות עם ארצות עתירות עבודה זולה כמדינות המזרח־הרחוק. שכר ירוד יעודד לדעתו נורמות שליליות והסתמכות על תשלום דמי אבטלה.

זילוני הוסיף, כי 150 אלף עובדים — כעשרה אחוזים מכח האדם השכיר בארץ — מצויים בדרגות השכר הירודות.

נציגי העובדים סקרו את המתרחש במקומות עבודתם וסיכמו על פתיחת מאבק נמרץ להבטחת רמת שכר התחלתי.

סעודיה חוששת מ„המשמעות האסטרטגית" של הרחבת הוראת הערבית בארץ

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

שר החינוך והתרבות יצחק נבון, החליט לחולל מפנה במערכת החינוך בתחום הוראת הערבית בבתי הספר היהודיים. החל מתשמ"ז — אמר לכתבנו אלימ' נסים עצמון, אשר הושאל מחיל המודיעין בידי הרמטכ"ל כדי לסייע למערכת החינוך לקדם את הוראת הערבית.

ואלה הצעדים שר נקטו לצורך קידום הוראת השפה והתרבות הערבית:

● חרף הקיצוצים הקציב השר נבון 500 שעות הוראה שבועיות (בשווי של 200,000 דולר — י"ש) ל־160 כיתות בחטיבות הביניים, בהיקף של 3 שעות שבועיות בכל כיתה.

● בבית ברל יקום מרכז לקידום השפה והתרבות הערבית שיעסוק בהכנת תוכניות לימודים וכתיבת ספרי לימוד.

● מנהל המרכז לטכנולוגיה חינוכית ד"ר יונס פלס חתם על הסכם עם משרד החינוך בדבר הקצאת 25,000 דולר מכל צד לשם הכנת תוכניות להוראת השפה הערבית ליהודים באמצעות מחשבים.

● פרופ' אריה לוין, שקיבל לפני חודש את ניהול החוג לערבית באוניברסיטה העברית בירושלים, יעמוד בראש צוות ההיגוי הפדגוגי לקידום שפע"ת (שפה הערבית ותרבותה).

● הוקמה מערכת של בטאון למורים של חנה כוכבי־אמיץ, מורה לערבית באוניברסיטה העברית. הבטאון ייצא לאור בסיוע פעיל של מרכז ללימודים ערביים בגבעת חביבה.

● הרגש בהוראת הערבית יועבר מן היסודי לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה. השינוי העיקרי בדרך ההוראה יהיה בהדגשת השפה הספרותית, שהיא המפתח להבנת התרבות והתקשורת, רק בי"א־י"ב ילמדו התלמידים לשון מדוברת.

כיום לומדים ערבית ביסודיים היהודיים כ־90,000 תלמידים. מעתה יוקצו שעות נוספות לערבית רק לחטיבות הביניים ולחטיבות העליונות. בתי־הספר היסודיים שהוכיחו את עצמם — ימשיכו ללמד. בבתי־הספר כושלים תיפסק הוראת הערבית.

העיתון הסעודי „אל־ריאד" פרסם לאחרונה מאמר המציין את החלטתו של השר נבון להתמודד עם הוראת השפה והתרבות הערבית. „אשר המודיע ואנשי הצבא", כותב העיתון, „מעוניינים בשפה הערבית הספרותית, הווי תוכנית אסטרטגית ישראלית, אשר תוסיף כוח לישראל, משום שהיא מעוניינת להבין את הערבים ותרבותם מטעמים כוחניים. האם נתאחד ונעמוד מול אסטרטגיה כזאת?" — שואל העיתון.

מזג־האוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 19 עד 30, תל־אביב 22 עד 30, באר־שבע 19 עד 34, רמת־הגולן 18 עד 32, צפת 18 עד 29, טבריה 23 עד 36, נצרת 20 עד 31, עפולה 21 עד 34, שומרון 19 עד 32, לוד 21 עד 31, יריחו 23 עד 42, עזה 21 עד 29, אילת 27 עד 40.

10 צעירים נפצעו בתאונה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

עשרה צעירים נפצעו אתמול אחה"צ באורח קל באיזור מושב ניר־משה שבנגב המערבי — לאחר שטנדר בו נסעו — התהפך במהלך הנסיעה.

התאונה ארעה סמוך לשעה 4 אחה"צ בכביש שבין המושבים באיזור בית קמה. עדת ראיה סיפרה אתמול: „הטנדר הסיע קבוצת צעירים בני 16 מצרפת, שהגיעו לעבודה במושבי האיזור. הטנדר החזיר אותם משחיה בבריכת השחיה של מושב מבועים. בשלב מסויים עקף הטנדר שלהם את הרכב שלנו, החל לנסוע לפתע בזיגזגים והתהפך לצד ימין".

● מכשור בקרה אלקטרוני חדשני, המבצע בו־זמנית על מירקע אחד רישומי תיפקוד של מערכות הלב, העצבים, הריאות, המוח והדם — פרי פיתוח ישראלי — הופעל בבית־החולים הממשלתי־עירוני „רוטשילד" בחיפה.

בר־לב הורה לבדוק פרשת ראיון דמאניוק ב„העולם הזה"

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

שר־המשטרה, חיים בר־לב, הורה לחקור ולבדוק כיצד הצליחה כתבת „העולם הזה" לראיין את ג'ון דמאניוק. לראש צוות החקירה מונה מרדכי בסיר, ראש מינהל ביטחון של נציבות שירות בתי־הסוהר.

כזכור, פירסמה הכתבת ראיון בלעדי עם האסיר השמור ביותר במדינה, „איוואן האיום", דבר שלא אופשר לשום עיתונאי נוסף. מה עוד שנאסר על עיתונאים לשוחח עם דמאניוק במהלך הארכת מעצרו בכלא איילון.

ד.ב. הינה הכתבת שפירסמה גם ראיון בלעדי עם האסיר צבי גור לאחר בריחתו.

בין השאר הוזמן גבר לחקירה מי שהיה דובר שירות בתי־הסוהר [illegible] והודח על־ידי הנציב, [illegible] מנהל כלא איילון, [illegible] אף הוא לחקירה [illegible]. בלשכת שר המשטרה אישרו כי שר המשטרה אכן ביקש לחקור את הפרשה.

מנהלי חברות ממשלתיות לא יוכלו להתחמק מעדות

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

• בפסק דין עקרוני ראשון מסוגו, קבע בית הדין הארצי לעבודה כי ניתן לחייב את מנהלי החברות הממשלתיות להעיד על הסכמים עליהם הם חתומים.

בית הדין הארצי דן בערעורם של מנכ"ל חברת החשמל יצחק חופי ושל יושב הראש הקודם של מועצת המנהלים של החברה עמוס פרושן, שביקשו לבטל הזמנת עדים לדיון המתקיים בבית הדין האזורי בחיפה בין עובדי בתי הזיקוק להנהלת המפעל, סביב הדרישה לתוספת איזון.

במהלך הדיון ביקשו עובדי בתי הזיקוק, באמצעות בא כוחם היועץ המשפטי של מועצת פועלי חיפה, עו"ד יוסי כץ, לזמן את חופי ופרושן על מנת שיציגו את הסכמי השכר ודרך תשלום תוספות השכר בין השנים 1984־1986.

השניים ערערו לבית הדין הארצי וביקשו לבטל את זימונם.

בפסיקתו קבע בית הדין הארצי, כי מנהלי החברות הממשלתיות וההסכמים עליהם הם חתומים, חשופים לציבור וניתן לחייבם להעיד בקשר אליהם.

4 שעות הולכים תלמידי כפר בדואי לבית־ספרם

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

חברת הכנסת אמירה סרטני ביקרה אתמול בכפר הבדואי ערב אל חוויר שעל גדות נחל ציפורי. אל חברת הכנסת סרטני נילוו נציגי סניף מפ"ם בחיפה.

בפגישה העלו מובחרי הכפרים ערב אל חוויר וערב אל סוויד את בעיותיהם: תלמידים מכתה ח' ועד י"ב נאלצים ללכת ברגל 4 שעות בכל יום על מנת להגיע לבית ספר התיכון בשפרעם ולחזור ממנו לכפרם. בית הספר בשפרעם מרוחק 8 ק"מ מערב אל חוויר ובאין דרך או כביש לא נמצא פתרון להסעת התלמידים.

לכפר מגיע צינור מים שהונח על חשבון התושבים וקיבל את כל האישורים ממקורות, אך בכל זאת נדחית הפעלתו. ב־1986 עדיין מביאים מים על חמור מבאר המרוחקת מהכפר כ־5־6 פעמים ביום. חשמל וכבישים „כמובן" שאין בכפר. יש בו 40 משפחות המונות סך הכל כ־400 נפש, והוא אינו מוכר על ידי הרשויות בישראל.

תוכנית המיתאר שהכין מהנדס שנשכר על־ידי התושבים, התגלגלה מהמועצה האיזורית לידי מחוז הצפון של משרד הפנים ונמצאת שם זמן רב.

בסיכום הביקור אמרה אמירה סרטני, כי היא בושה ונכלמת לחיווכח שכך חיים אזרחי מדינת ישראל ב־1986. קורבן למדיניות של נסיון לפזרם בין כפרים קיימים או לרכזם באיזורים מיוחדים. קיים תהליך ברור של הכנסתם לגיטאות, אמרה ח"כ סרטני, שהבטיחה לעזור.

מולה כהן, ראש המועצה האיזורית יזרעאל, שבשיפוטה נמצא חלק מהכפר, אמר בתגובה שאינו מכיר את הנושא ובשבוע הבא מתוכנן לו ביקור בכפרים ללמוד את העניין.

אותר מקור זיהום המים בקריית־גת

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

בתום חיפושים כמעט רצופים במשך 50 שעות, אותר מקורם לזיהום המים בקריית־גת.

בריכת אגירה של צינור שלא היה בשימוש 10 שנים והוזרמו אליה מים — הוא ככל הנראה המקור לזיהום ולריכוז חיידקי הקולי.

למרות זאת, יש חשש כי קיים באיזור התעשיה מוקד זיהום נוסף, והתושבים נדרשו להמשיך לנהוג בזהירות ולהוסיף להרתיח את מי השתיה שלהם.

אריאלה לב־ארי, דוברת עיריית קריית־גת, אמרה כי לפי הערכה, הצינור הישן איננו המקור העיקרי לזיהום, אלא אחד המקורות ועדיין מחפשים מוקדי זיהום נוספים.

בעקבות שטיפת צינורות ובריכות אגירה העלתה הבדיקה כי ב־6 מתוך 12 הרובעים בעיר המים כבר נקיים. אך הציבור התבקש בכל זאת לא להקל ראש ולהמשיך לנהוג בזהירות.

„חבל שלא הלכת קודם" — אמרו חברי המועצה לנאווי

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

משה זילברמן, סגן ראש עיריית באר־שבע במשך 8 שנים, נבחר אתמול כראש העיריה. מול זילברמן התמודד חבר הכנסת לשעבר אורי סבאג.

זילברמן נבחר ברוב רחוק של 11 קולות, ותמכו בו הסיעות „לב", מפד"ל, אש"ל והעבודה. חבר המועצה יחזקאל ויזל (מפד"ל) לא הצביע, בעקבות צו שהוציא בית המשפט בשל העובדה שאינו תושב באר־שבע.

חברי המועצה הטיחו אתמול ביקורת קשה בראש העיר היוצא, אליהו נאווי. „אתה עוזב את העיר עם גרעון מרהיב, של 30 מיליון דולר, שאיננו יודעים איך נתגבר עליו. חבל שלא ידעת לעזוב קודם", אמרו לו.

עיריית ת"א והמצילים מסכימים לבוררות

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

עיריית ת"א והמצילים הסכימו למסמך בוררות שהוציאה ועדת הפנים של הכנסת בקשר לסכסוך ביניהם. העיריה הודיעה שתסכים לכל בורר שיקבע והיא מתחייבת לקבל כל פסיקה של הבורר.

התנאי לבוררות, אומר מ"מ ראש העיר, יגאל גריפאל, הוא, שהמצילים יחזרו לעבודה סדירה במתכונת המקובלת בשאר העיריות.

זמן פסיקת הבורר הוא כ־6 שבועות — דהיינו עד אמצע אוקטובר, אחרי סיום עונת הרחצה ובינתיים החופים מופקרים.

אחרי מקרי המוות האחרונים, אומר גריפאל, איני יכול להסכים לבוררות ולהתחייב לקבל כל פסיקה של בורר, וגם להשאיר את החופים מופקרים.

„נקבל כל־מה שיפסוק הבורר" — הודיע ועד המצילים בתל־אביב ובכך נענה לקריאתו של ארגון עובדי עיריית תל־אביב וההסתדרות להסכים לבורר בעניינם.

בישיבת מזכירות מועצת פועלי תל אביב יפו אמש, מסר יו"ר ארגון העובדים — אריה ניצן, כי לראשונה יש הזדמנות לפתרון, תוך פרק זמן קצר, של סכסוך הנמשך כבר 6 שנים ופוגע בציבור המתרחצים בתל־אביב־יפו.

דובר רוסי: הגירת יהודים — לא על סדר־היום בשיחות הלסינקי

מוסקווה. — נושא הגירת יהודים מברית־המועצות לא יכלל בסדר היום של השיחות הקונסולריות בין משלחות ברית־המועצות וישראל, העומדות להפתח בהלסינקי — הצהיר אתמול במוסקווה דובר משרד החוץ הסובייטי, גנאדי גראסימוב.

בשיחה עם עתונאים אמר הדובר, כי הקבינט הישראלי הניח את שאלת ההגירה „על הכוונת הקדמית", אולם נושא זה חורג לחלוטין מסדר־היום שהוסכם עליו מראש.

הדובר חזר על הצהרתו מן השבוע שעבר, כי השיחות יסובו על שאלות קונסולריות, כגון בעיות הנוגעות בנכסים סובייטים בישראל.

כן ציין הדובר, כי בניראים ממוצא רוסי, החיים בקביעות בישראל, זקוקים לגישה לנציגים סובייטים לשם קבלת מסמכים כגון תעודות־לידה, תעודות־נישואין ותעודות־פטירה. „השיחות יסובו על דברים אלה, ולא על שום דבר אחר", הטעים הדובר.

גראסימוב דחה ידיעות שהתפרסמו בעתונות, כי שיחות הלסינקי הן בבחינת צעד ראשון לחידוש היחסים הדיפלומטיים בין שתי המדינות.

„ברית המועצות נוהגת בזהירות רבה בכל הנוגע לחידוש קשריה עם ישראל, משום שהיא מודאגת מתגובתם האפשרית של הערבים" — אמר אתמול ראש הממשלה, שמעון פרס, בשיחה עם כתב „אסושיאייטד פרס", בעת שסייר בגליל.

עוד אמר, כי החלטת מוסקווה לקיים שיחות עם נציגי ישראל בהלסינקי, בשבוע הבא, היא „צעד מדוד והססני, שנועד לבחון את תגובת הערבים".

„הצעד הסובייטי קטן מן הנעליים שנועלת ברית־המועצות כמעצמת־על", אמר פרס.

שרי הליכוד יבקשו

(סוף מעמוד ראשון)

ולכן לא יתפלאו אם ההכרעה כן תיפול היום. המקורות ציינו עוד, כי אחרי הכל, סיכומי משלחת ישראל התקבלו על דעת ראש־הממשלה, שר־הבטחון ושר־החוץ, ולכן אין מקום לדחייה נוספת בהחלטה. לקראת ישיבת הקבינט לא מתוכ־ננת כל פגישה בין פר. לשמיר.

ראשי משלחת ישראל לשיחות עם מצרים, המנכ"לים אברהם טמיר ודוד קמחי יסקרו בפני הקבינט את הסיכומים שהושגו עם מצרים. כן יוגשו סיכומים בכתב. לרבות טיוטת כתב הבוררות ומכתבו של עוזר מזכיר המדינה האמריקני ריצ'ארד מארפי לצדדים, המצורף לכתב הבוררות. (כתבה מורחבת לקראת הדיון בקבינט ראה במדור „חוגים מקורבים", ע' 7).

לקבל או לשלול

ראש־הממשלה ש. פרס אמר אמש כי את הסכם טאבה אפשר לקבל או לשלול, אבל אין טעם לדחות אותו. פרס, שרואיין בתכנית „מבט" בטלוויזיה, הדגיש כי המשלחת שניהלה את המו"מ מצד ישראל היתה מורכבת מנציגי שלושה משרדים (רה"מ, חוץ, בטחון) והיא הגיעה להסכמה בין חבריה. למעשה יש לנו הסכם על שני אגפיו: שטר הבוררות ו„סל" היחסים עם מצרים.

סיכון קטן. מתנסיגה

ביחס לחששות שהובעו ב„לי־כוד" לגבי הסחר, התיירות והתקשו־רת, ביחסים עם מצרים, אמר פרס, כי אנשי „הליכוד" שכחו, שהם הסכימו לפינוי סיני ופיתחת רפיח תמורת הבטחה לנורמליזציה, ואילו הסיכון שאנו נוטלים עתה הוא קטן לאין ערוך מסיכון שנטלו אז.

וייצמן : לסיים הסחבת

השר עזר וייצמן אמר באותו שי־דור, כי יש לאשר את ההסכם מכסימום עד שבת, כדי לסיים את „הסחבת הארוכה, הכואבת והמ־שונה"".

שרון: שייך לנו

דורית גפן כתבנו לענייני מפלגות מוסרת:

העיסוק בנושא טאבה אינו חשוב ואינו מרכזי אמר אמש השר שרון בהופעה בבת־ים. מה שחשוב זה, נושא טאבה והנושא העקרוני, שעם בריא שיש לו שורשים ולא מכרסמים בהרגשת הבטחון העצמי שלו. אינו אומר: על מה כאן מתווכחים על 900 מ"ר? שרון הדגיש: נתנו את סיני תמורת שלום אבל לא הסכמנו לתת תמורת שלום לא 900 מ"ר, ואפילו לא מטר־אחד של אדמת ישראל. הוא ציין כי הוא זה שהעלה בשעתו את נושא טאבה. לדבריו מדובר בדבר ששייך לנו ולא לאף אחד אחר. עוד אמר כי הבריטים לא הכירו בגבול הבינלאומי בין מצרים לישראל והוא משוכנע שהמצרים תובעים תביעות שאינן מוצדקות.

הולכת רגל נהרגה בפ"ת

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

הינה סבר, בת 84 מפתח־תקווה, נהרגה אמש בעת שחצתה מעבר חצייה ברחוב חיים עוזר פינת נורדאו בפתח־תקווה. גיל כתב, בן 23 מפתח־תקווה, נהג ברכב פרטי בעת שהקשישה חצתה את המעבר בכיוון נסיעתו.

הוסר הפיקוח

(סוף מעמוד ראשון)

לממשלה להקפיא מחירים. דובר משרד האוצר אמר אתמול שהפשרה של המחירים נעשתה בתיאום ובהסכמה עם שר־האוצר. הוא הוסיף שהבקשות להפשרה נדונו עוד לפני שהתחילו השיחות בין נסים לקיסר.

הוצאו מהפיקוח

בין המוצרים אשר מחיריהם הוצאו מהפיקוח — נדי ריפוד להיטים, מטאטאים, מאזניים, נברשות, מכשירי שרטוט, מצפנים, חלקי חילוף למוצרים בני קיימא, מים מינרלים, מוצרי עור לנכים, פופ קורן.

בתחום השרותים הוצאו מהפיקוח מחיריהם של שרותי חנייה לרכב למנויים, שרותי תכנון בעזרת מחשב, שרותי תרבות ובידור הניתנים ע"י אמנים ושרותי חייטות וסנדלרות.

החזרת הפיקוח

משרד התעשייה פרסם גם צו שהחזיר לפקוח את מחיריהם של שרותי בריכות שחיה, שרותי מועדוני טניס, חוגי טניס ושחייה; בהתאם לצו יופחתו מחיריהם של שרותים אלה. שר התעשייה אריאל שרון אמר אתמול כי בעקבות הסרת הפיקוח מענפי השחייה בראשית יולי נרשמו עליות מחירים בשעורים חריגים שהגיעו למאות אחוזים. במסגרת המדיניות של משרד התעשייה הוחלט להחזיר את הפיקוח על מחירים של שרותים אלה ובמקביל להגביל את שיעורי עליה ל־25 אחוזים מעל הרמה של 1 ביולי 1985.

רה"מ: במקום „יום האדמה"

ראש־הממשלה, השר וייצמן ושר החקלאות נחמקין, ערביי סכנין ורבים מתושבי ערבה ודיר־חנא, שמעולם לא ראו שר ישראלי כלשהו מבקר באיזור, קיבלו את הבאים במחיאות כפיים. מאות רגלי ישראל הונפו בדרך הראשית ובמקומות שבהם ביקרו ראש הממשלה ופמלייתו.

12 אלף דונם

ראש הממשלה אמר למאות מתושבי העיר, שהתכנסו בבניין בית־הספר התיכון, כי ההחלטה לשחרר את שטח 9 היא סופית ותקויים. „שיחררנו 12 אלף דונם, מהם 9,000 שייכים למדינה ו־3,000 לתושבים ערביים. אי־אפשר לקיים פיקציות. בשטח הזה, יותר מאשר צה"ל התאמן, אר־עו התנגשויות בין עו־בים ליהודים. לכן הגענו למסקנה, שעדיף לא לקיים הסדרים מרומים, כי ממילא איפשרו לערבים לעבר קרקעות בשבתות, בחגים ובין אימונים", אמר פרס.

בעניין זה אמר השר וייצמן, כי ההחלטה על שטח 9 התקבלה בהמלצת שר־הבטחון ובהסכמתו המלאה, והיא נובעת מן ההכרה שצה"ל מעדיף להתאמן באזורים אחרים. וייצמן המליץ לא להגרר אחר העמותה נגד ההחלטה. „אני יודע מאיפה באה אותה עמותה, כי אני הייתי פעם חלק ממנה" — אמר וייצמן, ברמזו ברור לליכוד. „העמותה הזאת איננה אמת, איננה נכונה, מסיתה ומסלפת עובדות ולא נותנת שום דבר חיובי," אמר וייצמן.

וייצמן אמר, כי אינו מציע למושבים בגליל, העוקרים מטעים, לשאת עיניהם לכמה דונמים של בעלי קרקעות בשטח, כדי לעבד אדמות בין שטחים ערביים רחבים.

נדאג לאזרחים הערבים

ראש־הממשלה אמר, שיש לדאוג לאזרחים הערביים במדינת־ישראל, כדי שיקבלו תנאים שווים לאזרחים יהודיים, וכדי שילדים יהודים וערביים לא יסתכלו זה בזה בשנאה. אני מקווה שבמקום „יום האדמה" יהיה לנו מעכשיו „יום הארם", אמר פרס.

לסובב המפתח לאט

„אי־אפשר לפתור את הבעיה הפלשתינית בכידונים ובמלחמות כמו שאי־אפשר להכריע את

(סוף מעמוד ראשון)

ישראל בכידונים ובמלחמות, ורק ההידברות תביא לשלום," אמר פרס. לדבריו, אש"ף איננו פתרון, כי הוא לא חי בשלום עם עצמו ואין לו אפשרות להביא שלום למישהו אחר. לדבריו, מי שמדבר על פתרון עם אש"ף אינו רוצה לעשות שום דבר.

ראש הממשלה הרגיש, שגם לאחר הרוטאציה יימשך תהליך השלום.

פרס סיפר, שהמלך חסן אמר לו, שאין שום החלטה רשמית בליגה הערבית האוסרת לדבר עם ישראל. עוד אמר לו המלך חסן, ש„את מפתח השלום יש לסובב לאט, כדי שהדלת לא תשבר".

השר וייצמן אמר, שהוא מוכן לדבר עם כל גורם פלשתינאי שיכיר בהחלטות 242 ו־338.

ירחון „ישראל פלסטין": אלוף דרורי המועמד לראש השב"כ

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — אלוף אמיר דרורי הוא המועמד המקובל על הממשלה לתפקיד ראש השב"כ במקום אברהם שלום. הירחון „ישראל ופלסטין" המוסר על כך אומר כי דרורי מקווה עדיין להתמנות לתפקיד הרמטכ"ל הבא ולכן לא השיב בחיוב להצעתו של שמעון פרס. המועמד של פרס לתפקיד הרמטכ"ל הוא האלוף דן שומרון, אומר העתון, ומינויו של דרורי לראש השב"כ נועד גם להקל על מינוי שומרון. העתון מוסיף עוד כי ראש המוסד ששמו, על פי הידיעה, אדמוני הורה לאנשיו להישאר מחוץ ל„מלחמה" בין השב"כ והצבא בעקבות הפרשה, כדי לא „ללכלך" את המוסד בפרשת האוטובוס.

פורום מפלגתי החליט

(סוף מעמוד ראשון)

מפלגתי מובהק. בתשובה לקריאות ביניים מהקהל מה עשיתם בתגובה אמר שרון: מי ידע על זה בכלל שמעתי על כך ברדיו. איש מאתנו לא הוזמן לדיון, בתשובה לקריאות ביניים נוספות הוסיף שרון: מעם כאשר הופעתי בחיפה טענתי אז שלא משתפים אותנו, היו לכך כמעט תוצאות חמורות. אני מודה שהדברים שלי נאמרו אז בצורה חריפה. אבל הכל היה נכון. שרון ציין כי שמע אתמול ברדיו מי בא למסור לתושבים הערבים בגליל על ההישג וציין כי היה זה צוות מפלגתי מובהק.

פיצוי למפירי חוק

„נתנו פיצוי למי שהפרו את החוק, למי שסתמו תעלות אימונים של צה"ל. להם נותנים פרס". יש כאן תקדים, אמר שרון, וציטט דברים של אחד מראשי המועצות בכינוס אתמול בגליל, שאמר כי זהו הצעד הראשון להחזרת הזכויות ההיסטוריות של הערבים על האדמה.

הליכוד יאבק

סיעת הליכוד שהתכנסה אתמול בת"א החליטה כי הליכוד יאבק נגד ההחלטה להעביר את שטח 9 לבעליו הערביים וכי משלחת של הסיעה תפגש עם שר־הבטחון בעניין זה. ח"כ עוזי לנדאו אמר כי זוהי „תחילת מדינה פלשתינית בגליל" וח"כ בני שליטא כינה את וייצמן „מנהיג פלשתינאי".

„על המשמר"
עתון יומי
على الهمشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121 טל' 6—225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול נ..יר

כרמית גיא, שדרנית

הנשים בטלוויזיה נהפכות אוטומטית לקרייניות שניות

יועצת ראש הממשלה למעמד האשה ומפקד גל"צ התווכחו אתמול על השאלה: האם מקופחות הנשים בגל"צ? נשאלת השאלה: האם מקופחות הנשים ברשות־השידור? למה אין יותר נשים בתפקידים פעילים של עתונאיות מראיינות ברדיו ובטלוויזיה?

משום שמצד אחר קיימות לא מעט דיעות קדומות ביחס ליכולתן של נשים להוביל את מהדורת „מבט" בטלוויזיה או לשמש בתפקיד כתבות בתחומים ככלכלה, צבא, או התחום המדיני. מצד שני מתקשות הנשים עצמן לראות עצמן כנשות קריירה וליטול על עצמן את כל האחריות המתחייבת מכך בתחומים שציינתי.

... ?

משום שהדבר מחייב אותן להתאים את כל המערך המשפחתי לאורח־חיים מאוד מיוחד, וישנם, כנראה, מעט מאוד בעלים או נשים המוכנים לכך.

ובכל זאת, נראה שאת מצליחה לעשות זאת. באחרונה הגשת את „בחצי היום" ברדיו, את „גלריה" בטלוויזיה והיית קריינית מובילה של „מבט".

„בחצי היום" אני ממלאת את מקומו של אריה־גולן, שיחזור לתפקיד באוקטובר. ב„מבט" זה קרה רק בגלל מצוקת הקריינים בחדשות. נכון שהתרגלו שם לרעיון, ששתי נשים יכולות להגיש את „מבט", אבל לא שאשה תוביל גבר. כשצריך לראיין ח"כ, אני יכולה לומר שראיינתי אותו כבר היום ב„בחצי היום" ברדיו, אבל זה לא יעשה עליהם שום רושם. התוצאה — גם אם יקחו היום ב„מבט" קריין חדש, הוא יהיה המוביל. שרי רז, שמגישה את „מבט" כבר 15 שנה, או אני שמגישה את „מבט" כבר עשר שנים, נהפכות באופן אוטומטי קרייניות שניות, מה שנראה לי ממש מגוחך.

ואיך היה המעבר מתפקיד הקריינית לתפקיד המראיינת?

זה ממש משב־רוח מרענן, המחייב אותי ללמוד דברים חדשים, להיות יותר מעורבת, ובסך־הכל — הרבה יותר מעניין.

נדמה לי שבהתחלה גימגמת, טעית פה ושם...

זרקו אותי למים די בבת־אחת. אבל אם תקשיבי להקלטות ישנות תראי, שאף אחד לא נולד כוכב. אפילו לא ירון לונדון ורם עברון. יש לזכור שכל אחד צריך ללמוד. ואין דרך ללמוד אלא באמצעות הנסיון.

אתי רונאל

בגל"צ — שיוויון הזדמנויות לגברים בלבד?

יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי שיגרה מכתב למפקד גלי צה"ל, שבו היא מוחה על העדר שיוויון הזדמנויות לחיילות שנבחרו לשרת במחלקת החדשות של התחנה.

מתוך 1800 מועמדים לשרות בגלי צה"ל נבחרו, לאחר מסלול מיון מפרך וקשה, 18 נערים ונערות שסיימו קורס קדם צבאי בן חודש.

המאפיין הבולט לגבי מצבת הנבחרים לשרות במחלקת החדשות של גל"צ הוא חלוקת תפקידים לפי מין: החיילות — עורכות, הפקה, ותחקיר. החיילים — כתבים. לפי המידע שקיבלה היועצת אף אחת מהבנות לא התקבלה ככתבת חדשות ובין המוצבים להפקה לא נמצא אפילו חייל אחד לרפואה. „אמנם הדברים שהובאו לידיעתי הם אמת להווייתה", כותבת ד"ר שפירא ליבאי, „הלזאת ייקרא שיוויון הזדמנויות לפי כישורים? או שמא זהו העיקרון של הזדמנות שווה לגברים בלבד?"

טועה ומטעה

מאת: אתי רינאל, כתבת „על המשמר"

בתגובה על טענותיה של ניצה שפירא־ליבאי אמר אתמול מפקד גל"צ, נחמן שי, כי בגל"צ התקבלה בימים אלה קבוצה חדשה של חיילים וחיילות שיועסקו בתחנה בתפקידים עתונאיים. התפקידים אליהם הוצבו החיילים: כתבות וכתבים, קרייניות וקריינים, ועורכי ועורכות תכניות, ומפיקים.

„אין ומעולם לא היתה אפליה בגל"צ בתפקידי נשים, חיילים וחיילות מוצבים בתחנה בהתאם לכישוריהם בלבד. אילו היתה יועצת רה"מ טורחת לבקר בגל"צ היתה שמה לב, ללא ספק לשילובם המלא של גברים ונשים במכלול תפקידים בתחנה" — אמר שי והוסיף, שיועצת רה"מ טועה ומטעה את הציבור בדברים שפרסמה אתמול.

● מפקד המיליציה הנוצרית הגדולה „הלוחות הלבנוניים", סמיר גאעג'ע הזהיר אתמול את המורדים בסמכותו כי תינקט פעולה קשה נגד המתמרדים למשבר שפרץ בקרב העדה הנוצרית בתחילת השבוע.

סרן שפיקד

(סוף מעמוד ראשון)

פירסום ב„על המשמר"

סגן הרמטכ"ל, האלוף דן שומרון קבע עם זאת כי הקצין פעל בניגוד לערכי צה"ל ולנורמות אליהן הוא מחנך. וכי יש לבצע כל משימה שהוטלה בכל תנאי. הבדיקה שערך צה"ל בפרשה החלה בעקבות פרסום ב„על־המשמר" ב־5.7.86 למרות שהארוע התרחש ב־20.6.86.

כבר בסוף חודש יוני העביר קצין מילואים בדרגת סא"ל את פרטי הארוע לידיעתם של הרמטכ"ל ועוד 2 קצינים בכירים בדרגת אלוף. אולם לא נערכה אז כל בדיקה מקיפה בנושא. לפי שעה לא ברור אם תומלץ לנקוט בצעדים כלשהם גם כלפי מפקדו של הקצין בדרגת סגן שעדיבת המשימה נעשתה בידיעתו ובאישורו. אמש לא ניתן היה להשיג את תגובתו או אישורו של דובר צה"ל לידיעה.

עם חדווה והמשפחה
אתכם באבל במות
משה אביבי
חברים ב"על המשמר"

17 צרפתים נפצעו בתקרית האש עם אמ"ל

הקרבות פרצו לאחר ש־2 מפקדי אמ"ל בדרו' לבנון נורו למוות במחסום

חייל צרפתי הרג את 2 המפקדים לאחר ויכוח וחילופי עלבונות ■ אמ"ל הגיב בירי מרגמות וטילים על מפקדת הגדוד הצרפתי במערקה — המפקדה נפגעה קשה ■ פאריס מגיבה בזהירות ואיפוק

מאת יהודה צור וארנון יפה, כתבי „על המשמר" וכתבי סוכנויות הידיעות

17 חיילי יוניפי"ל צרפתיים נפצעו ביממה האחרונה, שישה מהם קשה, במהלך תקרית רבת־היקף, שנמשכה 16 שעות, בין החיילים הצרפתיים מכוח האו"ם לבין לוחמי „אמל", מזרחית לצור.

הפרשה החלה אור ליום אתמול, כאשר חיילים צרפתיים במחסום של יוניפי"ל עצרו שני אנשים מאירגון „אמל" וביקשו לפרוק מהם את נשקם. התפתחה תיגרת־ידיים והיו חילופי עלבונות, ומסיבות שטרם הובהרו, הרג חייל צרפתי ביריות את שני אנשי „אמל".

התברר, כי שני ההרוגים היו מפקדי „אמל" בדרום לבנון, חיידר על חליל וחסן רוהייני.

טילים ומרגמות

כתוצאה מכך הטילו אתמול לוחמי „אמל" מצור על מפקדת הגדוד הצרפתי במערקה, כ־8 ק"מ מזרחית לצור, ותקפו אותו בירי טילים ומרגמות. המפקדה נפגעה קשה ועד אתמול אחה"צ סרבו לוחמי „אמל" להתיר את פינויים של 17 הצרפתים הפצועים.

נסיונות האו"ם, לבקש ממפקדי „אמל" בביירות להתערב, נכשלו, רק בשעה 2.50 אחה"צ נפסקה האש, כאשר המנהיג השיעי נאבי ברי הורה לאנשיו לחדול מירי, אחרי ששניים מלוחמי „אמל" נהרגו בקרבות וחמישה נפצעו.

הוטס לרמב"ם

לפני כן, הצליחו שלושה מפצועי יוניפי"ל להמלט ולהגיע לבית־החולים שלהם בנקורה. עם הפסקת האש, פונו במסוק עוד שבעה פצועים. אחד הפצועים קשה הוטס במסוק לבית־החולים רמב"ם בחיפה. צוותים רפואיים של צה"ל טיפלו בכמה מן הפצועים.

שר הבטחון, יצחק רבין, מסר אתמול, שישראל היתה בתמונה כל הזמן והתקיימו מגעים בין האו"ם, צה"ל וצד"ל. הממונה על דרום לבנון, אורי לוברני, אמר, שישראל עקבה מקרוב אחר המתרחש באיזור.

תגובות זהירות

בפאריס הביע ראש הממשלה, ז'אק שיראק, את תמיכתו המלאה בחיילי צרפת בכוח האו"ם.

ממשלת צרפת מנסה להמעיט בחומרת התקרית ומצביעה על כך, שמפקדים ב„אמל" סייעו בהעברת־פצועים צרפתיים לנקורה, תחת אש אנשיהם שלהם.

צרפת נמנעת מכל תגובה רשמית כל עוד נמשכת המתיחות, ומשרד ההגנה מסתפק במסירת פרטים על הנפגעים.

עוד נמסר בפאריס, שנאבי ברי מעוניין „לחסל" את הפרשה באמ־צעות הקמת ועדת חקירה, כיוון שהיה בדעתו לבוא בקרוב לביקור בפאריס. אך „גורמים נוקשים" ב„אמל" דורשים את הסגרתו והעמדתו לדין של החייל הצרפתי שהרג את שני אנשי „אמל".

המפקדה הדרומית של „אמל" דורשת, ש„הצלב האדום" ישתתף בוועדת חקירה לבירור הפרשה. בעוד שבפאריס איימו בביטול ביקורו המתוכנן של ברי.

אמצעי תקשורת שיעיים טענו אתמול, כי גורמי ביון ישראליים „הסתננו" לכוח הצרפתי והם שגרמו לתקרית.

2 חיילים צרפתיים מכוח יוניפי"ל בדרום־לבנון, שנפצעו אתמול בקרבות עם לוחמי „אמל", מפונים מאיזור הקרבות באמבולנס של „הצלב האדום" הלבנוני. (צילום איי.פי.)

מאת י. גלילי, כתב „על המשמר"

המועצה הצבורית למען יהודי בריה"מ ארגנה מספר ארועים במסגרת הפעילות למען מסורבי העלייה. אמהות של מסורבי עליה נפגשו עם שגריר ארה"ב תומס פיקרינג ומסרו לו את תודתן על פעילות ארצו למען בניהן ובקשה להעלות את בעיית המסורבים בכל מפגש בין נציגי ארה"ב עם שליחי הקרמלין. מאוחר יותר נאספו כמה עשרות מהורי הסרובניקים בחזית בנין שגרירות פינלנד המייצגת את ברית המועצות, וקראו לשחרר את בניהם ויקיריהם וכן קראו לממשלת ישראל להעלות את הנושא כתנאי להידברות עם ברית המועצות.

בתצלום: מול שגרירות פינלנד. (תצלום: ישראל סאן)

האוצר הציע למורים הקדמת תשלום תוספת־שחיקה

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

הממונה על השכר באוצר, הילל דוראי, הציע אתמול למורים לשלם להם תוספת שחיקה בעוד ארבעה חודשים במקום בעוד עשרה חודשים. בכך מבקש משרד האוצר לפצות את המורים על כך שיתר מגזרי השירות הציבורי יקבלו קידום בדרגה, בקרב המורים אין דירוג, פרט למנהלים ולמפקחים.

אירגוני המורים הבטיחו לבחון את ההצעה. כיום מקבלים המורים דמי שחיקה בשיעור של 2 אחוזים. נציגי שני האירגונים יתייעצו ביניהם וישיבו בימים הקרובים להצעת האוצר.

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון אמר אתמול כי להצעת משרד האוצר לקיצוצים נוספים בתקציב יש משמעויות חמורות מאוד לגבי המשך תפקודה הנאות של מערכת החינוך והתרבות במדינה. השר אמר זאת בתום שיחה שקיים עם שר האוצר משה נסים. סוכם, כי שני השרים ישובו וידונו בנושא זה בפגישה נוספת שתתקיים היום.

המשימה לבחון ולהציע חלופות ללביא הוטלה על חה"א האמריקני

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

הפנטגון הטיל באחרונה על מטה חיל־האוויר האמריקני לבחון הצעת חלופות לישראל בנושא מטוס ה„לביא".

כבר בימים הקרובים יעבירו אנשי חיל־האוויר האמריקני למשרד הבטחון סידרת שאלות שבהם יבקשו פרטים ונתונים כספיים וטכניים על שלבי גמר הפיתוח ותחילת הייצור של ה„לביא".

כן יחלו תוך זמן קצר סדרות מפגשים בין צוותים מישראל ומארה"ב. הצוותים ידונו במשותף על אפשרויות חלופיות למטוס. צעד זה נעשה בהמשך לסיכום שהושג בין ישראל לארה"ב שעל פיו תיפתח ישראל בדיונים משותפים מייד לאחר שהפנטגון יפשיר חוזים לביצוע עבודות בארה"ב עבור ה„לביא". שר ההגנה האמריקני קספר ויינברגר אישר בימים האחרונים את הפשרתם של 5־6 חוזים שהוקפאו.

בישראל חוששים ממסקנות הבדיקה ומההצעות שיעלו אנשי חיל־האוויר האמריקני בעניין ה„לביא".

כזכור, היה חה"א האמריקני הגוף שהעמיד בזמנו את ההערכה הכספית הגבוהה ביותר בנוגע לעלות פיתוח הפרוייקט. חה"א האמריקני דיבר אז על 10 מיליארד דולר לעומת 2.2 מיליארד שהוא הסכום הריאלי.

חיל־האוויר האמריקני עשוי להציע לפנטגון לפנות לישראל בהצעה כי המטוס העתידי של חיל־האוויר יהיה F־16 משופר (דגם C), F־18 או F־20. בכל אחת מההצעות תבוא בחשבון האפשרות לשלב אוויוניקה שפותחה ל„לביא" במטוסים האמריקניים.

הודעה חשובה
למגדלי אפרסמון
מהזנים טריומף וסורוגה
התארגנות הענף לייצוא לקראת סיום השנה. יצוא האפרסמון יבוצע רק דרך בתי האריזה העומדים בסטנדרטים הדרושים שביצעו ייצוא בעונות קודמות
מגדל המבקש לייצא אפרסמון,
חייב להתקשר מיד
עם בית אריזה
רשימות בתי האריזות ופרטים אחרים ניתן לקבל במועצת הפירות / מחלקת הייצוא, טלפון: 03-258492 בין השעות 07.30 — 14.30
מועצת הפירות
(ייצור ושיווק)

נסגרו 2 עתונים במזרח ירושלים; עורך „אל מיתאק" יעתור לבג"ץ

לטענת הממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים — נהנים

מאת מנחם ענברי כתב „על המשמר"

הממונה על מחוז ירושלים רפי לוי הודיע אתמול למשפחת אל חטיב ממזרח ירושלים, כי הוא מצווה לסגור מאמש בחוצות את שני העתונים שבבעלותה: היומון אל־מיתאק, והשבועון אל־אעהר. לפני כחודש הודיע הממונה על כוונתו לסגור את שני העתונים. הממונה טוען כי נודע לו שהעתונים מקבלים סיוע כספי מהחזית העממית של ג'ורג' חבש, וכי הם משמשים כשופרו של אותו ארגון. בני משפחת אל חטיב נועדו עם הממונה, הכחישו באוזניו את הטענות ואמרו כי עתוניהם עצמ־איים וכי אינם זקוקים לסיוע מבחוץ משום שהם עומדים ברשות עצמם מבחינה כלכלית. אתמול הודיע להם הממונה על המחוז במכתב רשמי, כי לא השתכנע מטיעוניהם.

מחמוד אל חטיב, עורך אל מיתאק מסר לכתבנו כי היום יפנה לבג"ץ. כתבנו אומרי כי שני העתונים האלה בטאו קו של התנגדות לערפאת.

ההחלטה העקרונית לפעול לסגירת עתונים במזרח ירושלים התקבלה כאשר יצחק שמיר היה ראש ממשלה, ואכן החלו אז לפעול לסגירתם של כמה עתונים. כאשר שמעון פרס קיבל את תפקיד ראש הממשלה הופסק תהליך סגירת העתונים וחודש כעת.

כתבנו מוסר כי לאחרונה נוסף גם פיקוח על הנאמר בעתוני מזרח ירושלים כלפי ירדן וכלפי תומכיה בשטחים, עד כה הסתפקה הצנזורה בפיקוח על הנאמר בעתונים כלפי ישראל ולא התערבה בשיקולי העריכה כלפי ירדן.

30 נסיונות חדירה לפיגועים סוכלו ב־3 החודשים האחרונים

מאת יהודה צור כתב „על המשמר"

מאז חודש מאי האחרון ארעו שלושים נסיונות חדירה של חוליות מחבלים מן היבשה והים לגליל, גילה אתמול ראש הממשלה שמעון פרס.

ראש הממשלה אמר שראש המטה של פיקוד הצפון מסר לו שמאז חודש מאי היו שלושים נסיונות חדירה וכולם הוכשלו על־ידי צה"ל ולא היתה אף חדירה מוצלחת.

לדברי פרס זוהי הישג עצום למרות שנפלו כמה עשרות פגזים במשך החודשים האחרונים אולם אלה לא פגעו במשקים או אנשים, אמר פרס. „אני לא צריך להזכיר לכם מה היה המצב כאשר היינו בלבנון ומה מחיר הקורבנות שנאלצנו לשלם אז."

● הנהלת הקרן להלוואות מטעמו של רפאל פרבר, מנכ"ל משרד התיירות, אישרה בישיבתה הלוואות בסכום כולל של 400 אלף דולר ל־10 מפעלי תיירות. השנה, התיירות מצטיין בכיר.

מפשירים את תל רומיידה להתנחלות?

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

מערכת הבטחון משהה את מתן האישור לעונת החפירה הארכיאולוגית החדשה בתל־רומיידה ללא מתן הסבר. החפירה היתה אמורה להתחדש בראשית החודש אך עד כה לא קיבלה המשלחת הארכיאולוגית את האישור.

כתבנו מעיר כי בעונה הנוכחית אמורה החפירה להתרכז בשתי החלקות שהמתנחלים מבקשים להקים עליהן את השכונה היהודית. החלקות האלה גודרו בשנה שעברה לא על פי גבולות אתר החפירה הארכיאולוגית, אלא על פי החלקות שהמתנחלים מבקשים להשתלט עליהן. באזור קיים צו איסור בניה כהיותו אתר ארכיאולוגי, אבל המתנחלים הקימו את הקרוונים שלהם על החומה הישראלית העתיקה וגרמו לה נזק.

לבעלי החלקות הערבים אסור לבנות גם בשטח שמחוץ לאתר החפירה, לפני כחודש ביקר סגן שר הבטחון מיכאל דקל בתל רומיידה, אך לא ברור אם ביקורו קשור בכוונות לחרוש את החפירה הארכיאולוגית. המשך החפירות לא יאפשר למתנחלים להקים את השכונה.

נציגי מושבים בצפון לפרס:

הריבית חונקת ומסכלת כל אפשרות לצאת ממבוך החובות הכבדים

נציגי ישובי קו העימות שנפגשו עם פרס שסייר בצפון קבלו על כך שלכל משפחה במשק מושבי חובות המסתכמים בכ־100 אלף דולר ■ רה"מ הבטיח כי הממשלה „נחושה בדעתה להציל החקלאות, הזקוקה למיליארד דולר"

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

הממשלה נחושה בדעתה לעשות הכל כדי להציל את החקלאות בארץ הזקוקה ל־מיליארד דולר כדי לשלם חובותיה, אמר אתמול ראש הממשלה שמעון פרס במהלך סיורו בישובי קו העימות.

לדבריו, לא תשקוט הממשלה עד שלא יימצא פתרון כספי „כי אצלנו החקלאות היא לא רק ענף כלכלי" אמר פרס. חקלאות היא הבסיס לקיומנו הלאומי, כי אם לא תהיה חקלאות נאבד את האדמה ואם לא תהיה אדמה הריבונות שלנו תהיה רק על הנייר. פרס האשים את הממשלות הקודמות בהזנחת החקלאות וההתיישבות, והרגיש שיתכן שיש כאלה בממשלה הנוכחית שהיו רוצים אולי לבטל את צורת החיים הזאת.

100 אלף דולר למשפחה

נציגי הישובים קבלו על כך שכל משפחה במשק מושבי חייבת כ־100 אלף דולר. הם הרגישו שהריבית המגיעה ל־60 אחוז במונחים דולריים מסכלת כל אפשרות של הבראה כלכלית. יעקב יעקב, יו"ר המועצה האזורית מעלה־יוסף אמר שיש למעלה מ־1200 בני מושבים שלא שייכים לקטגוריה של בן ראשון ושני במשפחה, ואשר אין עבורם משקים ובתים.

נציגי הישובים ביקשו מהשרים לעשות כל שביכולתם כדי לפתור את בעיית החקלאות ולהציל את תנועת המושבים בגליל שרבים מן המשקים עומדים על סף חיסול ועזיבה המונית.

ד"ר אריאל מררי מהמכון למחקרים אסטרטגיים

עלייה של 100% במספר פעולות הטרור של אירגונים פלשתיניים

בדו"ח סטטיסטי שנתי על פעילות הטרור בעולם: הזירה המזרח־תיכונית תופסת מקום שלישי אחרי אירופה ודרום־אמריקה

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

„בשנת 1985 נרשמה עליה של למעלה ממאה אחוז במספר אירועי הטרור, וכן עלייה במידת ההעזה והרצחנות, שביצעו ארגוני הטרור הפלשתיניים בזירה הבינלאומית. בשנה זו יצאו מספר ארגונים פלשתיניים לפעולות טרור בעולם, והבולט בהם הוא הפת"ח, פלג אבו מוסא", כך אומר ד"ר אריאל מררי, ראש פרוייקט הטרור במכון למחקרים אסטרטגיים באוניברסיטת תל־אביב.

ד"ר מררי וחוקרים נוספים בתחום הטרור הציגו אתמול במסיבת עתונאים בתל־אביב את הסקירה „אינטר 85" המהווה סיכום שנתי של נתונים בתחום הטרור הבינלאומי.

ד"ר מררי מתריע במיוחד על עליית כוחו של ארגונו של אבו מוסה. ארגון זה שהתפלג ב־1983 מיאסר ערפאת בונה עתה תשתית לפעילות טרור בעולם.

החוקרים ציינו כי פעולת ארצות הברית, בלוב בניגוד לציפיות, לא הביאה בעקבותיה עלייה בפעילות נגד יעדים אמריקנים או ישראלים. וכי אף חלה ירידה חלקית בפעילות. עם זאת ב־1985 היו פעולות הטרור קטלניות פי שניים ביחס לשנה הקודמת ולהערכת החוקרים תימשך מגמה זו של עליה בקטל הטרור בעולם.

ב־1985 (השנה הנסקרת בדו"ח) נרשמו 408 פיגועי טרור בינלאומי על פי ההתפלגות הבאה: פיצוצים והצתות (40%) התקפות מזוינות ורציחות (20%) חטיפות אנשים (13%) וחטיפות מטוסים וספינות בנתיבים (כ־2%). בפעילות זו מצאו מותם 639 איש (321 במטוס איר אינדיה).

מערב אירופה היוותה זירה ל־44.5% מכלל פיגועי הטרור הבינלאומי ב־1985. בדרום אמריקה התרחשו 20% מן הפיגועים ובמזרח התיכון „רק" 17.2%.

בסה"כ נפגעו השנה בטרור 60 מדינות. אך כשני שליש מכלל הפיגועים התרחשו ב־13 מדינות בלבד כאשר לבנון מובילה בתחום זה ואחריה גרמניה המערבית, קו־לומביה ויוון.

20% מכלל פיגועי הטרור הבינלאומי לוו בקרבנות, ובנושא זה משתקפת הסלמה בהשוואה לשנה הקודמת.

ב־1975 אותרו בזירת הטרור הבינלאומי 64 ארגונים שונים.

הדו"ח השנתי על הטרור אינו כולל פיגועים שבוצעו על־ידי ארגוני מחתרת כחלק ממאבק נגד צבא זר (באפגניסטן נגד הצבא הסובייטי, בלבנון נגד צה"ל וכו').

רבין: התקפות חה"א בלבנון לא יביאו להסלמה עם סוריה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

אינני סבור שאירעה אי־פעם הסלמה בינינו לבין שכנינו בגלל התקפות על בסיסי מחבלים בלבנון, אמר אתמול אחה"צ שר הבטחון יצחק רבין במהלך ביקורו בביתו של השייך אמין טריף ראש העדה הדרוזית בישראל בביתו שבג'וליס לרגל חג הקורבן המתחיל מחר. שר הבטחון ציין שהתקפות האחרונות של חיל־האויר על בסיסי מחבלים בדרום־לבנון, לרבות בבקעה, נועדו לפגוע ולסכל פעולות חבלניות. ולדבריו התקפות אלה נגד המחבלים תימשכנה בכל מקום ובכל זמן שיידרש.

רבין הדגיש שרצועת הבטחון הוכיחה את עצמה למרות ששולם על כך מחיר כבד, תשעה חיילי צה"ל שנהרגו ושניים אחרים שנחטפו. שר הבטחון שיבח את הדרוזים המשרתים בצה"ל ובמשמר הגבול, וציין שניתנו הוראות לשחרר את הדרוזים המשרתים בכוחות הבטחון לרגל החגים.

השר רבין והשייך טריף התנשקו בפומבי דבר שאיננו מקובל אצל השייך, אך לדברי מקורביו הוא בא לציין את היחס האוהד שרבין זוכה בו בקרב הדרוזים.

בעקבות כתבה ב„חותם"

רבין: הועמדו לדין האחראים ל„קופסת עינויים" שהשתמשו בה באנסר

מאת כתב „על המשמר"

שר הבטחון, יצחק רבין, מגלה בתשובה לשאילתא שהוגשה על ידי ח"כ מתי פלד בעקבות כתבה ב„חותם", שעסקה בעדויות לעינויים שהתרחשו במחנה אנסאר — כי האחראים להפעלתה של קופסת עינויים, „הקופסה השחורה", שהופעלה באנסאר — הועמדו לדין משמעתי.

השר רבין הגיב בכך על דבריו של גרשום פון־שוורצה, איש מילואים ששרת כשומר במחנה אנסאר, אסף עדויות למעשים שהתרחשו במקום, ואלו פורסמו ב־11.4.86 ב„חותם" („מבול לזרא ובחזרה"). בכתבה מספר פון־שוורצה לחנה קים, כי אסירים הוכנסו ל„קופסה השחורה", תא־עינויים עשוי פח, צבוע שחור המוצב בשמש, במידות של 40 ס"מ רוחב, 40 ס"מ עומק ו־150 ס"מ גובה, עם רצפת פח מבוקעת — כך שלא ניתן לעמוד או לשבת בתוכה, ולא ניתן להשען על קירותיו בשל החום הנורא.

המוכנס לתא־העינויים סובל יסורי תופת, סיפר פון־שוורצה ומודה מיד בכל ההאשמות המוספות נגדו. פון־שוורצה, שהוא גרמני לשעבר שהתגייר ועלה לארץ, סיפר כי נדהם לגלות קווי־דמיון בין שיטות העינויים והדיכוי במחנה אנסאר לבין מחנות העבודה הנאציים, שמהם רצה לברוח ובשל כך התגייר ועלה לישראל. פון־שוורצה סיפר כי הגיש את העדויות שאסף לראש אכ"א דאז, האלוף נחב, והדבר גרם להקמת ועדת חקירה, אך לא ידוע לו על מימצאי הועדה. להלן תשובתו המלאה של שר הבטחון בנושא זה:

„במהלך שנת 1982 נעשה שמוש במחנה אנסאר בתאי־בידוד אשר שימשו כצינוק למפירי־סדר ומשמעת ולבידודם של נחקרים במהלך חקירתם. התאים לא שימשו ולא נועדו לשמש למטרת עינויים או כדי לשבור את כוח רצונו של הנחקר. למותר לציין כי עקרונית מקובל ומותר השימוש בצינוק בכל מתקני הכליאה הצבאיים והאזרחיים כאחד.

ואולם הופסק השימוש באותם תאי הבידוד לאחר מספר חודשים כאשר הסתבר כי השהייה בהם עלולה לגרום סבל מיותר לעצירים. גובה התאים היה כ־170 ס"מ (ולא כפי שצויין בשאילתא), וגורמי הצבא הגיעו למסקנה כי התאים אינם מאפשרים עמידה זקופה או ישיבה נוחה ולכן הוחלט שלא לעשות בהם שימוש נוסף. יצויין כי התאים — כחמישה במספר, יוצרו ביוזמה מקומית ושלא על־פי תקן אפסנאי או מספר קטלוגי".

מכונת עינויים

גרשום פון־שוורצה אמר אתמול בתגובה לדברי רבין „אם באמת היה מדובר, כפי שכותב שר הבטחון, ב„תא בידוד", מדוע הם צריכים להוציאו מן השמוש? „מכונת־עינויים", כמו הקופסה השחורה, איננה צינוק. מידותיה של הקופסה והשמוש שנעשה בה אינם דומים כלל לצינוק. המידות שנתתי הן מדוייקות ומדדתי את הקופסה כי אני אדריכל במקצועי ובכיסי תמיד מונח סרט־מדידה. דבריו של שר הבטחון כי מדובר ב„יוזמה מקומית" הם מדהימים. למה כוונתו? האם כל גדוד יתחיל היום להרכיב ג'יפים משלו? האם אין הגוזיות מוכנות? „הקופסאות השחורות" שראיתי באנסאר הובאו למקום דרך יחידת הבינוי של צה"ל, כלומר, אלו כלים בעלי תקן צה"לי". פון־שוורצה מוסיף כי אכן נודע לו כי „הקופסה השחורה" עזבה את אנסאר, לאחר שהוקמה ועדת חקירה לבירור מעשים שנעשו במקום, אך שמע ממקור מהימן, שהקופסה נמצאת בשימוש, באחד ממתקני הצה"ליים".

תאצ'ר חדלה להיות „שוטר תנועה" והחלה לרוץ

מיטריץ קונסטנטין, אנגליה. — 24 שעות בלבד לאחר שהמלכה אליזבת הפיגה את כל החששות לבריאותה, כאשר עלתה לפיסגת מגדלור, ערכה ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר, ריצה מאוד בלתי־אופיינית לה לאורך החוף.

תאצ'ר, שאושפזה במשך כמה ימים בבי"ח בלונדון, שם עברה ניתוח כף היד, הפתיעה את הצלמים והכתבים העוקבים אחריה, כאשר פתחה בריצה באתר נופש מבודד זה. ולכתבים אמרה: „למעשה, הייתי צריכה להפסיק את היד בתלוי עוד כמה ימים, אולם הליכה בצורה כזו משווה לי דמות של שוטר תנועה." היא התכוונה לכפפה לבנה גדולה שלבשה על התחבושת. (ערה)

כפרי תורכי הרג 9 בגלל אהבה נכזבת

אנקרה. — כפרי תורכי, שגילה בצאתו מן הכלא כי אהובתו לשעבר נשואה לאחר, הרג תשעה בני־אדם תוך השתוללות מטורפת — מסרו אתמול עתוני תורכיה.

נורטין אקסיט, בן 26, נכלא ל־16 חודשים על שחטף את נריטן אוזל שהיתה קטינה באותה עת. השבוע חזר לכפרו, ליד העיר דניזלי, במערב תורכיה, וגילה שהיא התחתנה בינתיים עם אחר.

העתון „הורייט" מסר, כי אקסיט ירה למוות בתשעה אנשים כאשר תקף את אהובתו. ההרוגים הם: האם של נרימן בת 40, אחותה, בת 17, שכנה בת 20, ואשה וחמשת ילדיה. (ערה)

מקורבי מרקוס חייבים 65 מיליון ד' לממשלה

מאנילה. — ידידים ומקורבים של הנשיא המודח של הפיליפינים, פרדיננד מרקוס חייבים לממשלה 1.3 מיליארד פזות (65 מיליון דולר), כאשר שלא החזירו מיקדמות גדולות שקיבלו — מסר אתמול ראש ועדת הביקורת, תיאופיסטו גואינגונה.

בחלק מן הכסף הזה השתמש מרקוס למימון מערכת הבחירות שלו, אולם למקדמות רבות אחרות לא נעשו רישומים ולא הוצאו קבלות.

ועדת הביקורת הגישה תביעות כספיות נגד מקורביו של מרקוס, למשל, הואשם מי שהיה מנהל נמל התעופה של מאנילה, לואיס טאבוגה, במשיכת 2.5 מיליון דולר מחשבון הבנק של נמל התעופה, כסף זה היה לעזרו של מרקוס בעת הבחירות לנשיאות, בפברואר.

תביעות אחרות הוגשו נגד סגן מושל אזור מאנילה, על שחילק [illegible] דולר מכספי הציבור לראשי עיריות ולפקידים שונים במקום. [illegible]

ניסוי מוצלח ראשון בהפעלת טורבינת־רוח להפקת חשמל

טורבינת הרוח המוצבת ברכס יודפת (תצלום: שלמה שוחט)

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

חמישה חודשים לאחר שהופעל בהצלחה, הציגה אתמול חברת החשמל את פרוייקט החלוץ הנסיוני לייצור חשמל באמצעות טורבינה המנצלת אנרגיית הרוח. יחידת הכוח החדשה בהספק של 225 קילו־וואט מחוברת לרשת החשמל ומופעלת כבר כ־2200 ש' שבמהלכן הפיקה כ־120,000 קוו"טש, שהם כ־10% יותר מהתכנון הצפוי על פי נתוני היצרן.

כושר התפוקה של יחידת כוח זו יגיע במשך שנה לכ־300,000 קווט"ש, ויש בה כדי לספק למעלה ממחצית צריכת החשמל של קיבוץ בינוני בגודלו. מחיר טורבינה אחת — כ־250 אלף דולר.

בסיור עיתונאים שנערך אתמול באתר התפעלה הנסיוני ברכס הרי יודפת, אתר שנבחר כמתאים ביותר מתוך 12 אתרים שנבדקו ברחבי הגליל.

ד"ר אלי בן דב ויגאל פורת מהאגף למחקר ופיתוח של חברת החשמל מסרו אתמול כי לאחר חמש שנות מחקר מקיף על הנעשה בתחום ניצול אנרגיית הרוח בעולם, ולאחר מדידות רוח באתרים שונים בגליל, ניסויים במנהרת הרוח של הטכניון וכן הכנת תוכנות מחשב לעיבוד נתוני הרוח וכדאיות כלכלית, הוחלט על הקמתה של הטורבינה כדי לבדוק את אמינותה של הטכנולוגיה החדשה ואת העלויות הכלכליות הכרוכות בה כך שניתן יהיה להציג את הנתונים בפני מקבלי ההחלטות במשק האנרגיה של ישראל.

הטורבינה בעלת שלושה להבים כשאורך כל אחד מהם 22.5 מטרים. הציר שעליו מורכבת הטורבינה מתנשא לגובה של 25 מ' כשבתוכו הורכבה מערכת ממוחשבת המפעילה את הטורבינה ללא התערבות יד אדם ובהתאם למהירות הרוח. הטורבינה מותאמת בשמהירות הרוח נעה בין 50־20 קמ"ש. המחשב מתאים את זוויות הלהבים לתנאי הרוח כך שניתן יהיה לנצלה בצורה מירבית. לאורך הרכס הוקמו ארבעה מגדלים המתנשאים לגובה של 60 מ' ועליהם הותקנו בשתוף משרד האנרגיה חיישנים למדידת פוטנציאל הרוח באתר. כולו. בן דב ופורת מסרו עוד כי בתום שנת הנסיון תשקול חברת החשמל את האפשרות להקים חוות טורבינות שבה יהיו 15 יחידות כוח בעלות קוטר להבים של 50 מ' ובעלות הספק של כ־1500 קוו"ט כל אחת. חווה בהיקף שכזה תוכל להפיק 50 מיליון קווט"ש מידי שנה כשאורך חייו של הפרוייקט, מתוכנן ל־25 שנים. השניים ציינו כי אם עד לסוף המאה יוקמו חוות של 300 מגווט ניתן יהיה לחסוך מ־5% מצריכת הדלק של חברת החשמל.

חרטות ניתוק בווארשה

מוהיקני אחרון בפולין

פנחס (פיניה) דגן, מי שהיה מזכיר בשגרירות הישראלית בפולין, לא מאמין כי היום, 18 שנה לאחר ניתוק היחסים, ניתן להשתמש בנסיון ובלקחים. „זה היה אירוע חד־פעמי", הוא אומר

זכרונות מפולין. שנות ה־50: פנחס דגן וישראל ברזילי (מימין) מניחים זר לרגלי אנדרטת החייל האלמוני

חתימות הסכם הסחר הראשון ישראל־פולין

ישראל ברזילי בדרכו למסירת כתב האמנה

מאת יוסף שמי

פנחס (פיניה) דגן, מי שהיה מזכיר בשגרירות ישראל בפולין, והאדם האחרון שיצא אותה, זוכר היטב את [illegible] מסירת כתב ההאמנה של השגריר הישראלי הראשון, ישראל ברזילי.

„זה היה בספטמבר 1948", מספר דגן. „אחרי הכנות רבות נקבע יום הופעתנו הרשמית אצל הנשיא בולסלב ביירוט, שאצלו [illegible] ישראל ברזילי, השגריר הראשון של מדינת ישראל בפולין, למסור את כתב האמנתו. צעדנו לאורך שורה של חיילים [illegible] הכבוד כאילו בלענו מקל...

„הנשיא קיבל את המשלחת הישראלית [illegible] פנים יפות וחמימות. ברזילי דיבר [illegible] על הקשרים בין העם היהודי והעם הפולני, ואיזכר אף את המשורר אדם מיצקביץ'. אחרי הטקס התבקשנו להישאר [illegible] עם הנשיא. אני זוכר [illegible] מסויים, כשהסיגריה של יולק אוכלה [illegible] הושיט לו הנשיא מאפרה. כדי [illegible] לא יצנח על השטיח היקר שלו...

תפקיד דומיננטי לאנשי מפ"ם

„ההכרה וקשירת הקשרים בין ישראל [illegible] היו חלק ממדיניות הגוש המזרחי, אבל [illegible] יש לציין, עשו את זה בחדווה [illegible] לנו, לאנשי מפ"ם, היה תפקיד [illegible] בשגרירות ישראל בוורשה, ולא [illegible] הדבר נבע מהקשרים שנרקמו בין חברי [illegible] הצעיר ובין פעילי ארגון הפטריוטים [illegible] שפעלו בפלשתינה המנדטורית [illegible] אחר בשם גרומסקי. הארגון שלהם [illegible] את העמדה הקומוניסטית, כי יש [illegible] עם בריה"מ כבת ברית עיקרית של [illegible] במאבקה נגד גרמניה הנאצית. [illegible] מצא עצמו נרדף על־ידי המשטרה [illegible] של הגנרל אנדרס, שעמד בראש [illegible] הפולני שהיה כפוף לממשלת הגולה [illegible] הוא גם היה מבוקש על־ידי הבריטים, [illegible] סוכן סובייטי'. ברזילי עזר [illegible] ולחבריו, ובין השאר גם לסופר [illegible] ברוניבסקי. את העזרה הזו, לא [illegible] גרומסקי בימים הקשים של החרפת [illegible] בין מזרח למערב. הסיוע [illegible] לגרומסקי היה ביטוי לעמדתה של מפ"ם באותם ימים.

„בהתחשב בקשרים הטובים והורכבה [illegible] הישראלית כדלקמן: ישראל ברזילי [illegible] מקיבוץ נגבה — שגריר, עוזיאל [illegible] מעין־שמר מעורכי „על המשמר", [illegible] מקיבוץ המעפיל — חבר מזכירות [illegible] יעקב פטרזייל — ממנהיגי פועלי ציון [illegible] ישראל כרמל — קונסול כללי [illegible] הכלליים, ויצחק גרינשטיין־שמיר [illegible] הכלליים ומעסקני הקרן־הקיימת־ [illegible] — נספח מסחרי.

„בעת שברזילי עמד לצאת לפולין התנהלו [illegible] עקובים מדם סביב קיבוצו, נגבה, [illegible] נתון במצור. גם לאחרים לא היה קל [illegible] ולצאת את הארץ. באותה [illegible] נשלחה גולדה מאיר לבריה"מ, וכן [illegible] שגריר לצ'כוסלובקיה — אהוד [illegible] האחרון מונה לתפקיד עת שהוה [illegible] ועסק ברכישת נשק ובארגון העליה. [illegible] נתמנה חבר קיבוץ העוגן רפי [illegible] שהיה ממנהיגי המחתרת היהודית [illegible] בצ'כוסלובקיה ובהונגריה.

„בפולין, כמו בשאר מדינות מזרח־אירופה, [illegible] הראשון במעלה היה פתיחת השערים, [illegible] יציאת היהודים ועלייתם ארצה, וכן [illegible] הקשרים הפוליטיים, לשם כך קיים [illegible] קשר אינטנסיבי עם שגריר בריה"מ [illegible] במטרה להבטיח „דרך פתוחה" [illegible] נוסף למאמץ העיקרי בקרב [illegible] הפולנית.

„בדצמבר 1949 יצא הטרנספורט הראשון [illegible] מפולין לישראל. לפני קום [illegible] הם ברחו משם. עם קום המדינה [illegible] מבצעי הבריחה, ואחרי מאמצים [illegible] החלה העליה הליגלית. 33 אלף [illegible] עזבו את פולין בדרכם ארצה.

תנאי עליה מגבלים

„בין הישגי השגרירות יש למנות הסכם [illegible] בין ישראל ופולין. בתוך רשימת [illegible] שהותרו ליבוא לארץ היו כלולים גם [illegible] בעלי ערך אסטרטגי. יש [illegible] כי באותה תקופה היה בתוקף האמברגו [illegible] על יצוא חומרים כאלה [illegible] בעת חתימת ההסכם התברר [illegible] כי זו הפעם הראשונה בה נחתם [illegible] בין יהודים לישראלים. ובאמת, מצד [illegible] ביוזמה רמי מעלה, שניהלו השיחות [illegible] הישראלית. אז, בפעם הראשונה, העלה הצד הישראלי דרישה לפיצויים על הרכוש היהודי שהוחרם בפולין. הדרישה נדחתה על הסף...

„ההסכם על עליית היהודים כלל כמה תנאים מגבילים, כמו גודל המטען המותר לכל עולה, או קביעה שהיציאה תיעשה לישראל בלבד, שלא על סמך דרכון אינדיבידואלי. היו אז צרות רבות עם אנשים שונים, שבעת ביקורת הגבולות מצאו אצלם מטבע חוץ ודברי ערך. בזכות הקשרים הטובים שלנו עם אנשים רמי מעלה הצלחנו לשחרר אחדים מהם, ולפעמים אפילו את מטענם.

„לאנשי השגרירות היו קשרים טובים מאוד עם צמרת השלטון ועם אנשי רוח ואינטלקטואלים. וזה כלל גם חוגים קתוליים. לכל אירוע שאירגנה השגרירות באו אנשים רבים. כל אחד מסיבתו הוא. מעולם לא הרגשנו מוחרמים, גם כאשר האווירה הצטננה בעקבות מלחמת קוריאה ולאחר הצהרתו של בן־גוריון, כי הוא מוכן לשלוח צוות רופאים שיסייע ליחידות הנלחמות נגד הצפון. באותה תקופה כבר התנהלו בינינו לבין נציגי המשטר שיחות קשות. ובכל זאת, גם באווירה זו, שהובילה להפסקת העליה ולניתוק דרך היציאה לחלק מפעילי המפלגות הציוניות, עמד צירנקייביץ' בהבטחתו, כי כל הכלולים ברשימה יוכלו לצאת את פולין.

„מיצינו את עצמנו"

„בשנת 1951 הגשתי את התפטרותי. הייתי האיש האחרון שעזב את פולין, שכן אשתי חלתה שם ואני המתנתי להחלמתה. לפני התפטרו האחרים. שלא בכוונה הפך הדבר להפגנה פוליטית. שכן למעשה, ברגע מסויים, חשנו שמיצינו את עצמנו במקום ההוא. לא היה מה לעשות יותר בכל הנוגע לעלייה — המאגר האנושי פשוט נגמר. התנועה הציונית נסגרה על פי צו השלטונות, ולא היה טעם לארגן תנועה ציונית מחתרתית בפולין.

„לא נראה לי כי מנסיון העבר אפשר היום, אחרי 18 שנות ניתוק, להפיק לקחים. את מה שהיה אז אפשר להגדיר כאירוע חד־פעמי. באותם ימים היו בפולין יהודים שאפשר היה להעלותם ארצה. היו קשרים עם הצמרת וגם עם האינטלקטואלים. אותם אנשים כבר אינם בחיים, ואם הם חיים, הם פנסיונרים חסרי השפעה, הנמצאים בשולי החברה. גם מדינת ישראל כבר אינה מה שהיתה. לא, ניסיון העבר לא יועיל למשלחת הקרובה שתצא לוורשה."

הצילינדר הפך לתחפושת פורים

[illegible]

עורך לענייני היום: לוי מורב

[illegible] עמודי הפנים: עמית אנטר

סליחה, הגזמנו

מאת יורם בר, וארשה

„ההחלטה לפעול לחידוש היחסים עם פולין, נבעה בראש ובראשונה מהרגשה שב־1967 הגזמנו בתגובתנו. פולין תמיד היתה מעוניינת ביחסים טובים עם כל מדינות העולם. היחידות שלא באו בחשבון היו דרום־אפריקה, דרום־קוריאה וטאיוון. ניתוק היחסים לאחר מלחמת ששת־הימים לא תאם מדיניות זו".

דברים אלה אמר לי בשבוע שעבר בוורשה פרופסור יז'י ויאטר, ראש החוג לסוציולוגיה פוליטית באוניברסיטה המקומית. ויאטר, פוליטולוג בעל שם עולמי, חבר מרכז במפלגה הקומוניסטית בארצו, עמד עד לאחרונה בראש בית־הספר הרעיוני של הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הפולנית. הוא נחשב אחד מראשי הליבראלים במפלגה, והותקף לא פעם בשידורי הרדיו הסובייטיים בפולנית בשל עמדותיו העצמאיות המרחיקות־לכת. עם זאת, בשיחה איתו, לא ניתן היה לחוש בכל סטייה משמעותית מן הקו הנקוט על־ידי המפלגה.

ויאטר טוען, כי ידוע לו על קשר ברור בין כוונת פולין לחדש את יחסיה עם ישראל לבין מגמות דומות המסתמנות בברית־המועצות. „הרוסים פחות רגישים לרגישויות שיש לנו בעניין הזה. אצלם זו פוליטיקה ואינטרסים של מעצמת־על".

אשר לניתוק היחסים ב־1967, אומר פרופסור ויאטר כי אמנם הממשלה הפולנית ביקרה את מהלכיה של ישראל, אך רבים בציבור הפולני לא היו שותפים לביקורת זו. מעניין להזכיר את מקרהו של וויסלב גורניצקי, עיתונאי פולני המשמש כיום יועצו האישי הבכיר של ירוזלסקי. ב־1967, היה גורניצקי כתב של עיתון פולני במרכז האו"ם. חודשים־מספר לפני פרוץ המלחמה, נבחר לשמש מזכיר תא העיתונאים הבינלאומי שליד האו"ם. עם פרוץ המלחמה, פירסם גורניצקי בשם התא הודעת תמיכה בישראל. הדבר גרם להחזרתו המיידית לפולין ולהרחקתו למספר שנים מכל תפקיד בכיר בעיתונות. היום גורניצקי הוא בין מקבלי ההחלטות בהנהגה הפולנית, ואין ספק שלדעתו בנושא זה יש משקל.

פרופסור ויאטר מציין כי חידוש היחסים הצפוי, אינו מבטא כלל שינוי בעמדותיה של פולין ביחס לסיכסוך במזרח־התיכון. המניע המסתתר מאחורי השאלה ששאלו הפולנים את עצמם היא, מדוע לא לקיים קשרים עם ישראל, רק בגלל הביקורת על מדיניותה? לפולין הלא יש ביקורת על מדינות רבות אחרות, ובכל־זאת היא מקיימת יחסים דיפלומטיים איתן. ככל הידוע לפרופסור ויאטר, ניתוק היחסים ב־1967 לא נבע מהוראה סובייטית, אלא מהסכמה כללית בין מדינות ברית־וארשה. הסכמה זו קיבלה חיזוק מהודעת ארצות ערב, שישפטו את יחסיהן עם המדינות השונות, על־פי תגובותיהן למלחמת ששת־הימים.

אנטישמיות בלי יהודים

חלקה האחר של השיחה הוקדש לענייניה של פולין, אך גם כאן חזר ועלה הנושא היהודי: ויאטר ממהר להסביר מדוע לא הצטרף ל„סולידאריות", למרות שחלק מתביעות הארגון בהחלט נראו לו. לדבריו, שני מרכיבים מרכזיים בהנהגת הארגון מנעו ממנו את אפשרות התמיכה בהם: חרתיות הקאתולית המורגשת והאנטישמיות.

„אני יודע, שבמערב לא נתנו למימד האנטישמי של „סולידריות" רגש ולא הבליטו אותו, מתוך רצון להציג את הארגון באור חיובי יותר ממה שהוא היה באמת. אך מנהיג סולידריות בשצ'צ'ין, יורצ'יק, למשל, כינה את הממשלה „ממשלת כוגרים", כי היו בה יהודים רבים מדי לטעמו. הדברים נאמרו בנאום פומבי בפני קהל רב ובנוכחות עיתונאים, ובכל זאת, לא היה לכך הד במערב".

בהתייחסו לתופעה של אנטישמיות בלי יהודים, אומר פרופסור ויאטר כי המדאיג בתופעה הוא שהיא אינה נחלתם הבלעדית של המבוגרים שעדיין זוכרים יהודים, אלא צעירים רבים נתפסים אליה. אומרים על מישהו שהוא יהודי — ואחר־כך „לך, רד ברמה והכחש".

אסיסטנט של פרופסור ויאטר, שחקר את שביתת הסטודנטים הפולנים בעת שחרור אסירי „סולידריות", קיבל בתשובה על שאלה מדוע השביתה מתקיימת: „לא חשוב מדוע הם יושבים. הם פולנים, והם בכלא."

„ואם הם היו יהודים?"

„אז לא היינו שובתים".

לטענת פרופסור ויאטר, סקרי דעת־הקהל שנערכו בפולין עם הטלת המשטר הצבאי, גילו כי כ־60% מהציבור תמכו בצעד זה, לא מתוך אהבתם למשטר הצבאי, אלא בשל האלטרנטיבה — כולן היו גרועות יותר. הגברת כוחה של „סולידריות": לווה בסכנה ביציבות הסדר והשלטון, בירידה בייצור ומפל לכל, בסכנה של פלישה סובייטית. הטלת המשטר הצבאי מנעה אותה כמעט ברגע האחרון.

„על־פי הממצאים שבידי ויאטר, 5 אחוזים מהציבור האשימו את „סולידריות" בהחמרת המצב, כ־25 אחוז לא אהבו את הירידה ברמת־החיים ואת הפגיעה בסדר הציבורי, ו־30 אחוז, אמנם חשבו כי היו ל„סולידריות" כוונות טובות אך היא הרחיקה־לכת בתביעותיה עד כדי סיכון מעמדה של פולין.

עם זאת ויאטר מציין, שחלק מהישגי „סולידריות" נשמרים עד היום: יש מעמד חדש של ועדי עובדים ושילוב עובדים בהנהלות. ההישג המרכזי של „סולידריות" שאבד עם הטלת המשטר הצבאי, הוא לדעתו, בהחזרת השמעתה הרבה של הצנזורה על העיתונות בפולין, שבשנים 1980־1983 היתה אחיזתה רפה יותר.

ראש החוג לסוציולוגיה פוליטית באוניברסיטת וארשה, בשיחה עם „על המשמר" על ניתוק היחסים וחידושם, „סולידאריות" ויהודים

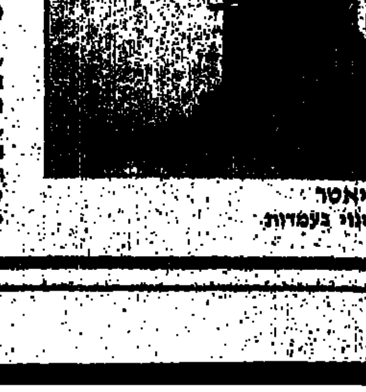

יז'י ויאטר
לא שינוי בעמדות

מלכי הכביש

מאת נדיר צור

את ריבויין היחסי של תאונות הדרכים ניתן לקשר על פי האמונה, התרבות, ההשכלה וההשקפה – לבשורתן של המזוזות בבתיהם של נפגעי תאונות הדרכים, לתשתית הכבישים במדינה, להעדר מזגנים ברכבם של מחוללי התאונות או להעדר הסברה מספקת לסכנות האורבות בדרכים.

כל אימת שמתרחשת תאונת דרכים התובעת קרבנות רבים, מתעוררת הציבוריות הישראלית, כמה חברי כנסת – קבועים לנושא – שמתפרנסים מכותרות בענייני תאונות דרכים ותובעים לכופף עוד את גבם של הנהגים בישראל: להטיל מיסים, לחייב חגירת חגורות בטיחות בעת נסיעה בתוך העיר או לחבוש קסדות, אפודים ושכפ"צים, או להצטייד באמצעי מיגון מאסיביים לפני כל יציאה לכבישים. כבר התבטא חבר הכנסת זריז אחד, שיש לחייב התקנת מזגנים בכלי־רכב ויש לאכוף בחוק את הפעלתם. משל, להתערבות הרשות בגובה חומם של הנהגים (בין 36 מעלות צלזיוס ל־36.8 מעלות צלזיוס).

כאשר נהג סוטה מהכביש ופוגע בשני בני־אדם המחכים בתור לאוטובוס, שום מזגן לא יציל את הנפגעים שהמתינו בתור לאוטובוס. רק התאמת נסיעתו של הנהג־המאצ'ו הישראלי לתנאי הכביש והראות תימנע סטייתו ותאפשר שליטתו על תקלות לא צפויות ברכב. אגב, מזגנים ברכב פירושם: אטימת המכונית לרעשי הסביבה והוספת רעש קבוע נוסף לנהג, דבר שעלול לתבוע תאונות דרכים, עקב התעלמות צפויה של הנוהג מהסביבה.

גם מיסוי נוסף לא יגביר את הבטיחות בדרכים. אולי הורדת המיסוי על חלפים בטיחותיים לרכב ופיקוח על הפקעות מחירים במוסכים עשויים להועיל במעט לנושא. עיקר הבעייה הוא, כמו בכל נושא,

מזגנים, מיסים נוספים, חגורות וחקיקה לא יפחיתו את התאונות ■ סעו כחוק, סעו בזהירות, סעו בסבלנות – סיסמאות שיש להן ערך

בחינוך, בשמירת החוק ובסבלנות. נושאים שאי־אפשר לקנותם בכסף או לקחת דוגמה מחברי הכנסת שלנו, וראי שלא מראשי המדינה.

דוגמה בכירה

כאשר נהג נוסע בכבישי הארץ ופתאום חולפות על פניו, בזו אחר זו, במהירות לא סבירה העולה על המותר על פי החוק, מכונית משטרה, מכונית ממשלתית ובתוכה שר בכיר, מכונית ובתוכה חבר־כנסת המרבה לאסוף גזרי כותרות עיתונים בנושאי תאונות דרכים – אין לנהג אלא לחוש שלא בנוח, כאשר הוא משתרך אחריהם ונוסע רק 80 קמ"ש לשעה.

אם מגיע נהג לתמרור "עצור" ועוצר כחוק ופתאום עוקפת אותו איזו מכונית צבאית, כשבתוכה קצין בכיר, הפורץ לכביש כאילו היה המקום בחמדון או אגם קרעון, או אם מגיע נהג לרמזור שהפנס הירוק בו מהבהב ומאחוריו נהג אחר המקלל אותו ואת אימו על שלא המשיך "כנהוג", והצליח "לגנוב" עוד רמזור ולהתקדם, אז לא נותר אלא שלא לחוש בנוח ולחקות את הכלל.

לאכוף את החוק הקיים

הסיבות לתאונות דרכים אינן תלויות רק במצב הבריאותי. בדיקות בריאותיות אחת לחמש שנים, שלוש שנים או כל שבועיים לא יסייעו לפתרון הבעייה. די לנהג הישראלי בכל החובות שהחוק מטיל עליו וגבו מכופף דיו ממיסים ומהוראות, שחלקן לא מוצדקות ורובן מיותרות. אף המיסים המיותרים לא יועילו לתשתית הכבישים, אלא ינפחו עוד את הביורוקרטיה. הקמת משטרת תנועה ארצית רק תגרום להוצאת כספים מיותרת במשק שלנו.

יש לאכוף את החוקים הקיימים, לנהוג בסבלנות, להכיר ברכב ככלי־עזר בחיי היום־יום. הוא איננו טנק או כלי להוכחת הגבריות הישראלית/הנשיות הישראלית. סעו כחוק, סעו בזהירות, סעו בסבלנות – סיסמאות אלה אינן חלום. הן קשורות היטב לתרבות שלנו בארץ ישראל, לחינוך ולצורך בשינוי ערכים בסיסי שעל החברה לעבור בכלל עקב הבעיות שצצו בעיקר בשנים שלאחר מלחמת ששת הימים.

הזכות להיות מעורב

כוח־האדם שההורים מוכנים להעמיד לרשות בתי־הספר שקול כנגד משרותיהם של מורים רבים ■ המשאבים הכספיים שהם מגייסים מעניקים להם סמכות לקבוע את תוכן הלימודים

מאת יצחק שור

בשנת הלימודים תשמ"ז תיגבר מעורבותם של ההורים בבית־הספר. המימסד הממשלתי והמימסד העירוני נמצאים במשבר תקציבי חמור, ואילו ההורים מוכנים לתרום משאבי כסף וזמן לבתי־הספר, שבהם לומדים ילדיהם. זהו תהליך שהחל להתפתח בתשמ"ז והוא יצבור תאוצה בשנים הקרובות — דברי מנהל מחלקת החינוך של עיריית ירושלים, מיכל גל.

המעורבות הכספית המוגבלת של תשלום "דמי שכלול" הסתיימה. עכשיו מגייסים ועדי ההורים כספים רבים לשם מימון תוספת שיעורים במדעים, אמנויות, מקצועות יהדות, רכישת מחשבים, עריכת סיורים לימודיים ועוד. זוהי השתתפות מאסיבית מבחינה כספית, המעניקה להורים זכות וסמכות לקבוע, יחד עם המנהלים והמורים, מה יקרה בבתי־הספר מבחינה לימודית וחינוכית.

בשורה של בתי־ספר, אומר מיכאל גל, ערכו הורים סקר משאבי כוח־אדם. מתברר, כי מה שההורים מוכנים להעמיד לרשות בתי־הספר שקול כנגד משרותיהם של כמה מורים שנגרעו מן התקן או שמשרותיהם קוצצו. כך, למשל, מבוקשים מאוד הורים (המומחים למחשבים, הורים־מורים, או הורים שהם אנשי מינהל וארגון, הללו יכולים לסייע למנהל בית־הספר בתחום הארגוני והלימודי, להחליף מורים חסרים, לרכז חוגים אחרי הלימודים, לשמש כחונכים או "כסיירת תיקונים", ועוד. מי שהוביל תהליך זה היו ההורים בבית־הספר ברוח ערכי תנועת העבודה, בשכונת גונן ובבית־הספר הניסויי. לימים הצטרפו אליהם ההורים בבית־הספר המסורתי לקורצ'אק בגבעת שפירא, אלישר בגבעת־מרדכי, אפרתה וגאולים א' בבקעה, ועוד.

אין פתרון לממתינים

"אתה מדבר על ההורים המעורבים, אך אינך מזכיר את ההורים המתוסכלים, שביניהם נמצאים 400 איש הממתינים לבית־הספר הניסויי". אני מקשה. מיכאל גל משיב על כך: "אם וכאשר נעביר את בית־הספר הניסויי מן המבנה הנוכחי למבנה כפול בגודלו, ניתן יהיה לקלוט חלק קטן מן הממתינים. יעצתי להורים הממתינים לנסות לפעול בתוך שכונותיהם ולשנותן מבפנים. יותר ויותר מנהלים לומדים כיצד לנצל את הכוח המפרה הנמצא בציבור ההורים. מבחנו של המימסד העירוני והממלכתי יהיה ביכולתו להשתמש במשאבים הגדולים שההורים מוכנים להעמיד לרשות מערכת החינוך. המימסד איננו יותר חכם מן הציבור שאותו הוא בא לשרת. מנהלים שיידעו כיצד לשתף הורים בעבודתם החינוכית של בית־ספר — ירוויחו. עם הורים אפשר "להפוך את העולם", משום שילדיהם יקרים להם והם מוכנים לתרום".

מיכאל גל טוען כי למרות המעורבות, אין ההורים רשאים למנות מנהלים ומורים. את זאת צריכים לקבוע בעלי המקצוע במשרד החינוך ובעירייה.

איך מיישבים את הסתירה שבין השמירה על האינטגרציה לבין שאיפתם של ההורים להקים בתי־ספר ייחודיים, ניסויים, תורניים, אמנותיים וכיוצא באלה? משיב מיכאל גל: "כל עוד נשמר האיזון החברתי, קרי האינטגרציה, יש מקום לעידוד בתי־ספר ייחודיים. החוק מתיר להורים לקבוע רבע מתוכנית הלימודים של ילדיהם. גם הזדקקותם של בתי־הספר לתרומתם הכספית הגדולה של ההורים — מחזקת את ההורים בעיני מנהלי בתי־הספר. בעל המאה הופך לבעל הדעה. לא רק בתחומי החינוך הבלתי־פורמלי, אחרי שעות הלימודים הרגילות, אלא גם במהלך יום הלימודים הפורמלי הרגיל".

בטווח ארוך של שבע־עשר שנים, מקווה מיכאל גל, אפשר יהיה לרופף את מסגרות אזורי הרישום, המחייבות כיום, ולטפח יותר את בתי־הספר הייחודיים. זה יאפשר להורים לרשום את ילדיהם לבתי־ספר על־אזוריים, וכך, במהלך השנים, תתפתח תחרות חיובית בין בתי־הספר הייחודיים השונים.

גמ"ד למען החינוך

מקור חשוב ובלתי־מנוצל עדיין לטובת מערכת החינוך העירונית היא האוניברסיטה. בינה לבין מחלקת החינוך העירונית החלה להתרקם שותפות חשובה. הפרופ' יצחק פרנס וחיים אדלר השתתפו בצוות היגוי, אשר תכנן את הקמתה של חטיבת הביניים החדשה במערב ירושלים, זוהי "החטיבה שלא גוייסה", אומר מיכאל גל בהומור. בכך הוא רומז לדחיית הקמתה של החטיבה לתשמ"ח, שאירעה בשל סכסוך בין העירייה ללשכת מחוז ירושלים בדבר השאלה הגורלית — מי ימנה את המנהל.

מנהל בית־הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית, פרופ' זאב קליין, משתתף כחבר בוועדת ההיגוי של חטיבת הביניים החדשה, אשר תקום בתשמ"ז בנוה־יעקב, לצידם של נציגי ועד השכונה, ועד ההורים, משרד החינוך והעירייה. בעזרתו תונהג בחטיבה זו שיטת ההוראה המשקמת, אשר פיתח פרופ' קרל פרנקנשטיין. שיטה זו נוסתה בהצלחה בפרוייקט המופעל זה שנים רבות בתיכון שליד האוניברסיטה.

ביוזמת פרופ' קליין נערכה ישיבת צוות גמ"ד (נשיא האוניברסיטה, המנכ"ל והרקטור), בה נבחנה השאלה כיצד תתרום האוניברסיטה לקידומה של מערכת החינוך העירונית. בין היתר שקל צוות גמ"ד הצבת אסיסטנטים במדעי הטבע במגמות המדעיות היותר מתקדמות בבתי־הספר העל־יסודיים בעיר, כדי לטפח את התלמידים המצטיינים, כן נשקלה האפשרות להעמיד לרשות המורים והתלמידים בבתי־הספר התיכוניים את המעבדות, הספריות והמחשבים של האוני־ברסיטה.

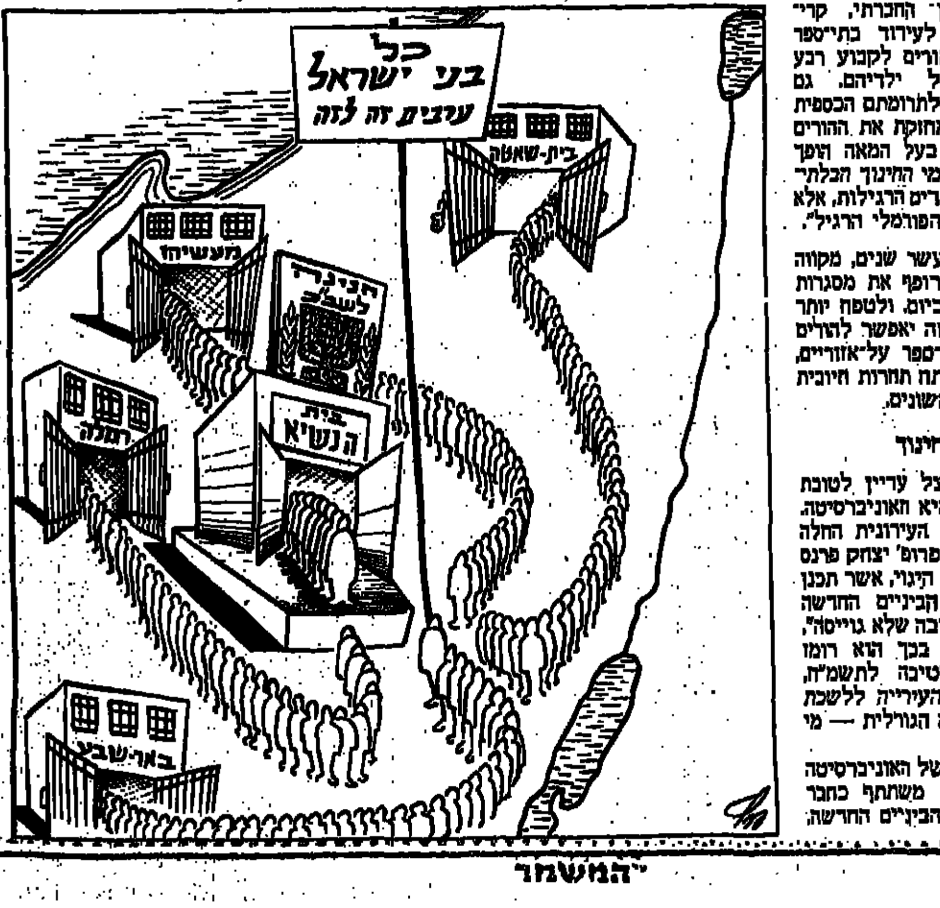

קול מפ"ם בבריטניה

מאת מאיר בלייך, לונדון

מפ"ם־בריטניה מציינת, בימים אלה את סיומה של שנת פעילות. האירוע הבולט ביותר במהלך שנה זו היה חנוכתו של בית השומר המחודש, שאמורה להיות ציון־דרך בפעילות. בית השומר הוא למעשה דירת־גג בבית, שבעבר היה כולו בידי התנועה. אילוצים כספיים אילצו את מפ"ם לוותר על שלוש קומותיו האחרות של הבית לגוף הכלכלי של קיבוצי השומר־הצעיר – חברת תבן – אשר בתמורה מימנה את שיפוצו של הבניין.

שני הפעילים המרכזיים במפ"ם־בריטניה הם שליח מפ"ם העולמי, דן ליאון, והיו"ר בארי שנקר. הם גדושי כוונות טובות ותוכניות, אלא שלעת עתה פעילותם מקיפה חוג מצומצם של חברים – כמאה חמישים. ברשימת התפוצה של עלונם מצויים 750 מכותבים, פרטים ומוסדות. בפעילות השבועית נוטלים חלק בין 30 ל־70 איש בלבד.

ארגון פוליטי אנגלי

תנועה זו היא הגוף היהודי בחו"ל הנושא את שמה של מפלגת הפועלים המאוחדת. זו תוצאה של התפתחות היסטורית ותו לא. "אנחנו לא מפלגה ישראלית באנגליה – אנחנו ארגון פוליטי אנגלי" אומר בארי שנקר.

שנקר, בן 42, יליד דרום־אפריקה, בוגר תנועת "הבונים", עלה ארצה בשנת 1966 לקיבוץ צרעה. ב־1974 הגיע ללונדון כדי להשלים את עבודת הדוקטורט שלו, שנושאה "קומונות וקיבוץ – מחקר השוואתי". כיום הוא משמש מזכיר שלוחת המחקר של הקונגרס היהודי העולמי. הוא החל בפעילות פוליטית אינטנסיבית במפ"ם לפני כשלוש שנים.

"על אף הקשר האידיאולוגי־ארגוני, מטרתנו אינה להיות סניף של אוהדי מפ"ם, אלא להביא השקפה מפ"מית אל הקהילה היהודית". מטרה נוספת אותה הוא מונה היא להיות נקודת־קשר בין מפ"ם לבין מפלגת הלייבור. שליח מפ"ם דן ליאון רואה בתנועה כתובת, כמעט יחידה, ליהודים המחפשים אחר זהות יהודית חילונית, שאינה קשורה במימסד של הקהילה המקומית.

"צוותא" מקומית

דן ליאון עצמו הוא יליד אנגליה והיה ממייסדי המפלגה שם. כחניך השומר הצעיר הוא עלה לארץ ב־1951 והתיישב בקיבוץ יסעור. ב־1967 עבר לירושלים. הוא מו"ל ספר "הקיבוץ", שתורגם לאנגלית וספרדית. כיום הוא בן 60 ואב ל־4 ילדים. תחת ניהולו הפך בית השומר למעין "צוותא" מקומית. בין כתליו מתארחים גופים שונים כמו המועדון העברי, שלום־עכשיו ויהודים נגד אפרטהייד. המטרה היא לא להצטמצם בפעילות פוליטית בלבד.

דן ליאון היה רוצה להרחיב את פעילות הנוער. לדעתו, חסר שליח צעיר שיביא את המסר של התנועה לנוער היהודי השמאלי. אולם במרכז הפעילות של בית השומר עומדת הפעילות של מפ"ם. מסיבות שנגישבת ומפגשים המארחים דוברים מחוגים שונים הם העיקר. בנוסף לכך יוצאים דוברי מפ"ם גם החוצה, בעיקר אל הקמפוסים.

"אנחנו הגוף הציוני והיחיד המרכז בטרמינולוגיה המובנת לגויי הסביבה בבריטניה. אנו מציגים את המימסד של ישראל האחרת. אנו מכירים בזכויות הפלסטינים ומסוגלים להסביר מדוע הציונות אינה גזענית" – אומר בארי שנקר. לדעתו, יש למפ"ם גם כר פורה לפעולה מתוך הקהילה היהודית. החיים בה חומרניים [illegible] ויוצרים ניכור בדור הצעיר. גם יוחנן [illegible], היו"ר הקודם, שעלה לארץ עם משפחתו לקיבוץ ברקאי, ראה חשיבות [illegible] הסטודנטים היהודים.

לדעת בארי שנקר, על מפ"ם לפעול בארבעה מישורים: מתן שירותים לחברים בקיום הרצאות, בהוצאת ביטאון, פעילות חברתית במועדון ונסיעות לחו"ל. פעולה בתוך המוסדות של הקהילה היהודית [illegible] את ההשקפה הסוציאליסטית. יש לסייע ליהודי הגולה זכות לבקר את ישראל ולא לומר "אמן" אחר עמדות ממשלתה. [illegible] מאבקת למען הכרה בפלורליזם של הקהילה היהודית בשאלת "מי הוא יהודי" ובשאלות חברתיות. מפ"ם חייבת ליצור קשר עם ארגונים יהודיים אחרים בעלי השקפה דומה. מפ"ם מקיימת קשרים עם [illegible] והאינטרנציונל הסוציאליסטי [illegible] לציבורים מתקדמים בבריטניה.

קולה של מפ"ם נשמע כאשר [illegible] מגיבים לנעשה, אם במסגרת הקהילה [illegible] שליחי הקהילות ובפדרציה [illegible] בפירסומים עיתונאיים. אלא [illegible] נושאים בעול הזה. על אף הגידול [illegible] הפעילות מאז חנוכת בית השומר, [illegible] הנוטלים בה חלק אינו גדול וזו אכן הבעיה העיקרית. בינתיים, מפ"ם בריטניה היא תנועה של מעטים.

מום מוניציפאלי או מפלגתי?

מאת אשר שילוני

תחת הכותרת: "ניסיון קודם לא [illegible]" מסגרת כתבת "ידיעות אחרונות" (28.7.86), שעיריית חולון מנוהלת זה מספר שבועות על־ידי אפרים קורן, "אחד מסגני ראש העירייה שהינו חסר נסיון בניהול עיר וממלא את מקומו של ראש העירייה פנחס אילון, המאושפז בבית החולים". מקור המידע [illegible] שנמסר לאותה כתבת הוא [illegible] מישהו מתוך סניף מפלגת [illegible] בעיר, סניף הנתון [illegible] באמצעות קורן מעוניינים [illegible] באילון.

מעט יותר אחריות ובדיקה [illegible] לאותה כתבת זריזה. שמכל הסגנים של ראש העירייה, דווקא קורן הוא המנוסה ביותר וזוכה לאהדה ולהערכה [illegible] רגילות מכל הסיעות במוסדות [illegible] — וזאת לא בשל עניין [illegible] בתוקף מסירותו לעניין.

קורן זוכה להערכה רבה משום [illegible] שנכנס לתפקידו, לפני שבע שנים, [illegible] סגן ראש העיר הפעלתני ביותר, [illegible] ביותר בשיקום שכונות; לוקח [illegible] את תפקידיו הקבועים ואת אלה [illegible] עליו, או שהוא נוטל על עצמו [illegible] הוא.

אולי כדאי להזכיר לאותה כתבת, [illegible] ראש־עיר או ממלא־מקום שלו [illegible] פעם חסרי נסיון בניהול עיר. [illegible] מאותם חסרי נסיון הצליחו [illegible] בתפקידם, אשר לקורן, הוא דווקא [illegible] נסיון מוניציפאלי עשיר, ורבים [illegible] "הנסיון" יכלו ללמוד אצלו איך [illegible] ה"מגרעת" של אפרים קורן היא [illegible] הוא לא עלינו מפ"מניק, ולא [illegible] מפ"מניק אלא מהבולטים שבהם. [illegible] "מום" ציבורי־מפלגתי זה, [illegible] רצות אחריו, חוטפות אותו [illegible]

לא אכנס כאן לפרטי מה שהביא [illegible] שראש העירייה פנחס אילון, [illegible] מאושפז בבית־החולים, הטיל על [illegible] "חסר הנסיון" למלא את מקומו, [illegible] העדרו של ממלא־המקום הקבוע [illegible] חיים שרון — שהיה בחו"ל. [illegible] לאותה כתבת זריזה, שקורן [illegible] "נסיונו" מכניס לכיסו הקטן בעלי [illegible] רבים אחרים.

העובדה שהוא לצנינים בעיני [illegible] — דווקא בשל הצלחתו הבלתי־[illegible] — אינה מצדיקה את זריזותה של [illegible] שאינה תושבת העיר ואינה מכירה [illegible] את הנפשות הפועלות בה, להטיל [illegible] דופי, רק כדי לזכות בכותרת [illegible]

יוסי ביילין – שילוב אופטימלי

ד"ר ביילין לאוניברסיטה

[illegible] מזכיר הממשלה, ד"ר יוסי ביילין, [illegible] את מקומו בקרוב לאליקים רובינשטיין, ישוב בשנת הלימודים [illegible] לאוניברסיטה, אך לא [illegible] תל־אביב. אלא לזו של [illegible] הוא ייתן סמינר למ.א. על [illegible] קבלת החלטות, במסגרת לימודי [illegible] ציבורי בחוג למדע המדינה. כן [illegible] על עיצוב המערכת הפוליטית [illegible] מן התקופה שלפני קום [illegible] ועד שנים אחדות לאחר קום [illegible].

[illegible] לכך יהיה ד"ר ביילין, בהתנדבות, [illegible] הצוות של שמעון פרס במשרד [illegible] הוא ירכז את עבודת יועצי שר [illegible] כפי שהוא עושה זאת היום בלשכת [illegible] הממשלה, וישתתף בפגישות יומיות בלשכת [illegible] בישיבות במשרד החוץ. [illegible]

[illegible] המקום לציין, כי כהונה שהתאימה [illegible] ביילין לאחר הרוטציה היתה מנכ"ל [illegible] החוץ, אך בכסא זה יושב דוד קמחי. [illegible] לכסא הוא מנכ"ל משרד ראש [illegible] אברהם טמיר. נכון לעכשיו [illegible] קמחי בתפקיד גם לאחר הרוטציה, [illegible] אין מדובר במשרה פנויה, זה [illegible] הגילוב שנמצא כדי שד"ר ביילין, [illegible] מאוד לשמעון פרס, יוכל להמ־[illegible] לעמוד עמו.

לא נישואים קאתוליים

כיום, לאחר שנתיים של שלטון ממשלת האחדות הלאומית, אפשר להיווכח עד כמה היתה הקריאה הנועזה כביכול של ארבעת הסופרים להקים ממשלת אחדות לאומית, לאחר הבחירות לכנסת ה־11, בלתי שקולה. מה היה הפחד אז אם המערך היה נשאר עוד קצת באופוזיציה – אילו יתרונות השיג ראש הממשלה שמעון פרס ברוטציה הראשונה לפי הסכם קואליציוני זה?

בעצם השתתפותו בממשלת אחדות לאומית נסלחו כל חטאי הליכוד בשבע שנות שלטונו – כמלחמת לבנון, שאין צורך אפילו לחקור אותה, השפל הכלכלי והאינפלציה, משבר המניות, פרשות כגון פולארד והשב"כ, השמצות וגידופים של אנשי הליכוד כלפי ראש הממשלה (מצד מודעי ואחרים). כיום, כאילו כל המחדלים הללו נזקפים לחובת הרוטציה הראשונה של מנהיג המערך ואילו אלה שגרמו לירידה המוסרית, הכלכלית והחברתית במדינה נשארים כמנצחים בזירה. עם הקמת ממשלת האחדות הלאומית היה הרושם שהמימסד הדתי יישאר בחוץ ולא תהיינה עוד סחיטות מצד הדתיים. אך עד מהרה התברר שהליכוד בלי החברים הדתיים האלה לא יכול לשבת בממשלה – הליכוד זקוק להם כמלוך לשמן המשחה. למרות שהיה רוב מוחץ בכנסת של המחנות החילוניים.

כל התנהגותו של ראש הממשלה לא היתה התנהגות של כבוד, לא רק אישי, אלא כבוד ציבורי ופוליטי. כמנהיג תנועת העבודה, לפיכך, על המערך לעשות חשבון נפש עוד לפני הרוטציה. שאיננה נישואים קאתוליים. ויחד עם כל כוחות השפויים ליצור בלוק כדי להציל את המדינה מהרפתקאות דומות שהיו מנת חלקנו בתקופת שלטון הליכוד.

חיים חצורי, איילת השחר

מחול השדים והשירותים

עכשיו כבר ידוע לכל כי חתימתו של הנשיא על כתב החנינה לראש השב"כ ולשלושת אנשיו לא הביאה כלל וכלל להורדת הפרשה מהכותרות, להיפך, מחול השדים, כלשון הנשיא, רק גבר.

איש אינו צריך להיות מעוניין עכשיו בהגברת ה"מחול" הזה. הדבר נתון לחקירה משטרתית ובוודאי יהיו עוד "גילויים" שונים בשטח כאוב זה. אין כל צורך, איפוא, להשתלב עתה מרצון ובכוח כה רב במחול זה כפי שעשתה עדנה רז ("לכל הדעות" בגיליון ערב שבת, 18.7). עדנה רז קובעת במין סאריום, ש"המקום הבטוח ביותר לקיים בו את החקירה בפרשת השב"כ הוא השירותים" – לא השירותים הציבוריים, חלילה, אלא ב"שירותים פרטיים, שלצורך הפרשה ניתן לכנותם חשאיים". והיא ממשיכה ב"טיב" השירותים האלה (לא פחות משש פעמים בקטע קטן) ומסיימת באומרה כי "לא מספרים בשירותים מה הם מצאו בביוב".

השאלה היא, לדאבוני, למה היא עצמה מצאה מקום ב"על המשמר" לטפל בשירותים אלה בשקידה כה רבה? בכתבתה זו היא מצטרפת בעצמה ל"טיב השירותים הפרטיים" למעשה ביוב עיתונאי מלוכלך.

שבתאי אבל, עין שמר

צל"ג לכנסת ישראל

מקלישאות חיינו הפוליטיים: "שמעון פרס הסתחרר מהקוסקוס שאכל במרוקו", "ראש הממשלה סקר בנאומו בכנסת את נופיה המרהיבים של מרוקו".

לולא נסב הדיון בכנסת על יוזמת פרס־חסן לשבירת הקיפאון באיזור, אפשר היה לחשוב שזהו עוד סן אחד במכלול תגובותיהם של חברי הבית על נושאים העולים חדשות לבקרים על סדר היום.

אלא שלא כאלה הם פני הדברים. הנושא רציני מדי מכדי לעורר תגובות מעין אלה, ובכל זאת, חברי הכנסת לא יכלו לעמוד בפיתוי. יצרם הקנטרני והקטנוני גבר עליהם. ואין הדבר מפתיע — כבר היו דברים מעולם. צל"ג, נוסף בתעודת העניות של כנסת ישראל.

אבי גרין, תל־אביב

מי היה בן־גוריון

אם יש עדיין ילד בישראל שאינו יודע מי היה דוד בן־גוריון, כדאי לו לעיין ברשימתו של שלי יחימוביץ', "הגיע זמן ז'בוטינסקי" ("על המשמר", 4.8.86), לפיה מסתבר שבן־גוריון לא היה המקים הראשון של ההסתדרות, ראש הממשלה הראשון, ושר הבטחון. הוא בסך הכל היה "מנהיג פוליטי של מפלגה אחת". זה התואר שהעניקה לו שלי יחימוביץ'. מעניין אילו תארים היתה נותנת ללינקולן, ללנין או לצ'רצ'יל, שכולם כידוע היו מנהיגים פוליטיים של מפלגה אחת.

יוסף בן־נחום, בית קמה

חוגים מקורבים

מאת דליה שחורי

שטר הבוררות מוכן לאישור

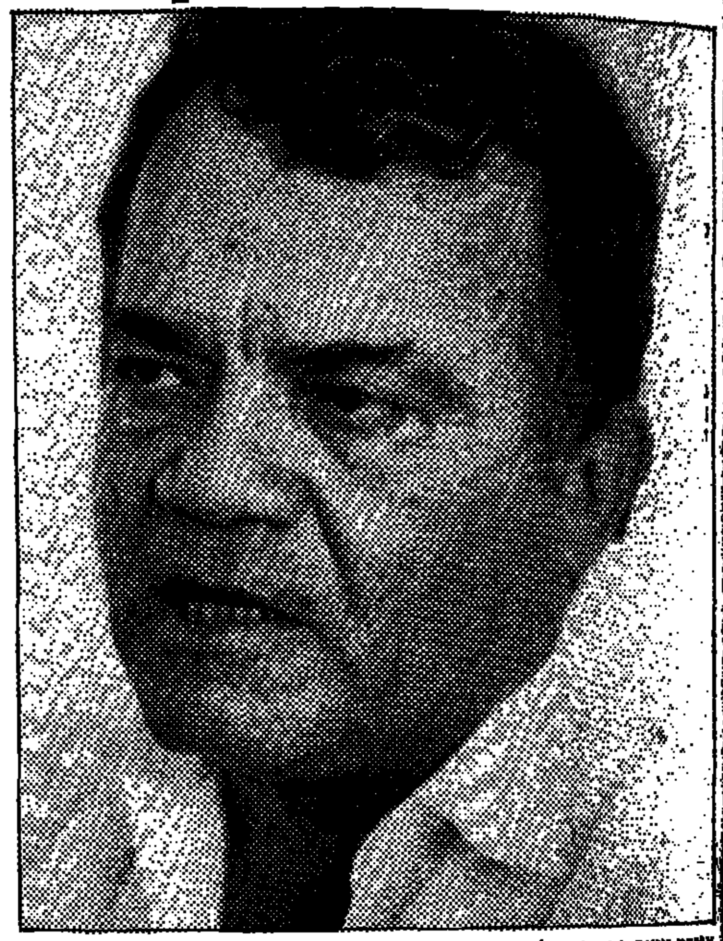
אברהם טמיר כבר רץ הלאה

הקבינט המתכנס הבוקר יתבקש לדון [illegible] את הטיוטה של כתב הבוררות על טאבה. הקבינט יתייחס אל ההחלטה שקיבל בתו בינואר השנה, אחרי ליל שימורים, שכללה 14 סעיפים. מספר סעיפים עוסקים [illegible], סעיפים אחרים מרגישים, [illegible] היא חלק ממכלול התחייבויות [illegible] הנורמול, שכולן יחד הן "הסכם סל", [illegible] כל חלק ממנו קשור בביצוע המכלול כולו. יש בהחלטה סעיף (9) הקובע, כי החזרת השגריר המצרי, החתימה על שטר הבוררות [illegible] יחולו בעת ובעונה אחת. סעיף אחר (8) מוקדש לפיצויים למשפחות שקרוביהן נרצחו בראס־בורקה. הסעיף האחרון בהחלטה (14) קובע, כי כל הסעיפים המצריכים מו"מ עם מצרים, כולל נוסח שטר הבוררות, יידונו אד־רפרנדום. כלומר, יהיו כפופים לאישור הקבינט. רק אז תינתן הסכמת ישראל.

היום הוא, אם כן, היום שבו יובאו לאישור הקבינט כל הסעיפים שהוא קבע בשעתו כהנחיה למשלחת ישראל, למו"מ עם מצרים. מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ יצחק שמיר אמנם מנסה לטעון, כי עדיין לא מולאו כל התנאים להחלטת הקבינט. אך הדברים שעוד נותרו הם: א) פעוטים (סימון הגבול בטאבה ומינוי הבוררים הבין־לאומיים). ב) נקבעה הפרוצדורה לטפל בהם. ג) הוסכם על הצדדים, כולל ארה"ב, כי קודם לביצוע יובא נוסח שטר הבוררות לאישור הדרג המדיני. במכתב שצירף עוזר מזכיר המדינה האמריקני ריצ'ארד מארפי אל שטר הבוררות, המוען לצדדים, הוא קבע, כי שטר הבוררות כפוף אד־רפרנדום לאישור ממשלות ישראל ומצרים, ואילו שמות הבוררים והעניינים הטכניים של הנספח, נותרים לביצוע.

מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, האיש שרתח ורתך וחשב על פתרונות ופשרות, הבא היום לברך על המוגמר, אומר: "אנו מביאים לקבינט ביצוע של כל החלטת הקבינט מ־13.1.86, על כל סעיפיה, שכל המשלחת הישראלית, על כל שלושת מרכיביה (משרד ראש הממשלה, משרד החוץ ומשרד הבטחון), והאמריקנים עומדים מאחוריה. כל דבר שנעשה על ידינו, נעשה לאחר מאבק פנימי, שבו שני הצדדים (בממשלה) היו צריכים גמישות כדי למצוא את נקודת האמצע, כך שאף אחד בקבינט לא יוכל להגיד שלא הטילו עלינו. איני רואה שום סיבה בגבול ההגיון שלא לאשר את שטר הבוררות".

אך הפוליטיקה, כידוע, אינה פועלת תמיד בגבול ההגיון. יצחק שמיר, לכאורה, צריך להיות האחרון שיטיל וטו על שטר הבוררות ויתר הסיכומים שמשלחת ישראל מביאה לקבינט. מפני שנציגו, מנכ"ל המשרד דוד קמחי, היה חבר עיקרי במשלחת, וכל סיכום שהתקבל, התקבל בידיעת ובהסכמת שמיר. אך הגיון לחוד ונטיות לב לחוד. ההנחה היא, בכל זאת, ששמיר לא יוכל להצביע נגד שטר הבוררות. למען האמת, סבורים שהוא ומשה נסים יצביעו בעד. משה ארנס יתלבט בין הימנעות או נגד, ואילו דוד לוי ואריאל שרון יצביעו כנראה נגד.

ההצבעה אולי לא תתרחש היום. הליכוד בוודאי ינסה להרוויח זמן, אם כי הרבה זמן לא יינתן לו. לכל היותר יסכים ראש הממשלה, אם חברי הליכוד בקבינט יאמרו שהם רוצים ללמוד את החומר, לדחות את קבלת ההחלטה ב־24 או ב־48 שעות. עד סוף השבוע חייבת מבחינת פרס, להתקבל החלטת הקבינט.

אברהם טמיר, שריצ'ארד מארפי אמר עליו השבוע, כי "היצירתיות והאנרגיה שלו הביאו להסדר", כבר רץ הלאה. הוא מעריך, שתהליך בחירת הבוררים וסימון הגבול ייארך שבועיים, לכל היותר שלושה. אך מבחינתו המועד הקובע הוא אישור הקבינט. עם־מתן האישור הוא ייצא למצרים, כדי להיפגש עם עוזר הנשיא מובארק, אוסמה אל־באז, להכנת פגישת הפיסגה. טמיר הוא איש מסורה. יש אצלו מתקופת השנה וחצי האחרונות כ־20 תיקים על קידום תהליך השלום. מדובר ברעיונות סביב הפאראמטרים שקבע שמעון פרס, של מו"מ בין ישראל ומשלחת ירדנית־פלשתינית, בליווי בין־לאומי. כאשר את המשלחת הפלשתינית מרכיבים נציגים פלשתינים אותנטיים. התוכן האפשרי למילוי מסגרת זו, הוא שידרון בין פרס ומובאראק.

כמו טמיר, רצתי קרימה בלי להיעצר בשתי הנקודות האחרונות הטעונות סגירה: בחירת שלושת הבוררים הבין־לאומיים וסימון הגבול. לגבי הבוררים אומר טמיר, כי עד כה עלו ונפסלו 60 (ששים!) שמות. לישראל יש רשימת בוררים. למצרים יש רשימת בוררים וגם לארה"ב יש רשימה משלה. הרשימות של ישראל ומצרים נמצאות בידי ארה"ב. זו ביקשה מכל צד להוסיף ולהציע שמות. כל שם נוסף, לגביו תהיה חפיפה בין ישראל ומצרים – ייכלל בצוות הבוררים. טמיר טוען, כי לאחר שהוסכם על פרוצדורה זו, ייבחרו הבוררים הבין־לאומיים תוך זמן קצר וללא קושי.

אשר לסימון הגבול, סוכם כי נקודות הגבול שבמחלוקת יסומנו על־ידי תקיעת יתדות, נקודה (לפי ישראל) מול נקודה (לפי מצרים). יתדות או נקודות אלה יצולמו מן האוויר במסוקים ויצורפו לנספח לשטר הבוררות. נוסף על כך יסומנו נקודות אלה על המפה שהוסכם כי תצורף לשטר הבוררות.

המפה היא סיפור בפני עצמו. בביקורו הלילי של ריצ'ארד מארפי כאן בשבוע שעבר, הוא השיג את הסכמת ישראל לכך שלנספח לשטר הבוררות תצורף המפה שצורפה להסכם השלום בין ישראל ומצרים מ־1979. אך כיוון שלפי מפה זו עבר הגבול הבין־לאומי מזרחית לטאבה, כלומר, טאבה נכללה בשטח מצרים – התנתה ישראל את הסכמתה בכך שהיא תוכל להוסיף הבהרה בנספח, לפיה מפה זו אינו מהווה הכרה בכך שטאבה היא בשטח מצרים.

מארפי שב למצרים ונתקל בסירוב. המצרים לא הסכימו להכללת ההודעה הישראלית. סגן נשיא ארה"ב, ג'ורג' בוש, שקיווה להכריז בתום ביקורו במצרים על סיכום שטר הבוררות, נאלץ לצאת ללא כל הודעה כזו. משלחת ישראל, שהגיעה בינתיים לקהיר, נכנסה לדיונים קרתניים. התוצאה: המפה שתצורף לנספח לשטר הבוררות תהיה המפה הנושאת את גבול שביתת הנשק בין ישראל ומצרים; שלגביו כבר קובע חוזה השלום, כי חדל להתקיים. למפה זו תצורף עוד מפה, שהיא הגדלה של המפה הנזכרת, ביחס של 1:100,000. על מפה מוגדלת זו יסומנו נקודות הגבול של ישראל ומצרים.

אם הכל יתנהל כשורה, "בגבול ההגיון" כפי שאומר אברהם טמיר, ייפגשו סוף סוף שמעון פרס וחוסני מובאראק באחד מימי החודש הבא, זמן קצר מאוד לפני הרוטציה.

אוגוסט מדיני חם

תחושת רפיון מה פתאום? אומרים לי בלשכת ראש הממשלה, כשאני מנסה לוורא את נכונות התרשמותי על ירידת מתח, חודשיים לפני הרוטציה. היתה פגישת איפראן, אומרים לי, היה ביקור בוש, סוכם שטר הבוררות, עומדת להיות הפיסגה עם מובאראק, אחר־כך אולי נסיעה לארה"ב. שום רפיון. להיפך. זה אוגוסט מדיני, שכמוהו לא היה מזמן.

מעשה פלאים, אפילו שרינו, האוהבים להדק את החגורה במטוס, נמצאים כולם בארץ. החודש מתוכננת, לעת עתה, נסיעה של שר אחד בלבד. משה קצב. אולי הם רוצים להיות במרכז הזירה ערב ההצגה הגדולה.

בימים האחרונים, אגב, היו פרסומים על הקמתו של צוות לתקופת התפר של ביצוע הרוטציה. בראשות השרים משה שחל ומשה נסים. בלשכת ראש הממשלה אומרים לי, שזה אולי רעיון טוב ואולי יהיה צריך להקים צוות כזה. אבל לעת עתה — לא היו דברים מעולם.

ובכל זאת, באסיוני

מוחמד באסיוני – חפיפה הולכת ומתמשכת

הניחוש האחרון בירושלים הוא, כי השגריר המצרי הבא כבר יושב בתוכנו, הלא הוא מוחמד באסיוני.

כאשר הגיע לפני כחודשיים המחליף שלו, כמספר 2 בשגרירות, סברו, שתוך זמן קצר באסיוני חוזר למצרים. אבל הוא נשאר לתקופת חפיפה מתמשכת והולכת. הוסיפו לכך את העובדה שהוא הועלה לא־מכבר לדרגת שגריר, ותקבלו את התוצאה: לשגרירות מצרים בישראל יש היום שני מספר 2, כדי שאחד מהם יוקפץ בבוא היום למעלת השגריר.

נוכחותו כאן תאפשר לבצע את ההסכמות בין ישראל ומצרים לא רק בלשונן, אלא ממש באופן מילולי. הזמן, שיעבור בין אישור שטר הבוררות על־ידי הקבינט ובין החזרת השגריר יהיה בדיוק הפרש הזמן שיעבור מהחלטת הקבינט ועד הודעת מצרים, הוא כבר יהיה כאן.

למה טצ"א?

אחד הסיכומים האחרונים שהתקבלו בין ישראל ומצרים לגבי אופן ביצוע הצילומי האוויר של סימוני הגבול, באזור טאבה הוא, שהצילום ייעשה ממסוקים. למה ממסוקים? למה לא ממטוסים? על־פי דרישת מצרים טווח הצילום של המסוקים יותר מוגבל ויוכל להתרכז בסימוני הגבול ממש, בצילום ממטוסים עלול להיקלט, למשל, מלון "אביה סונסטה", ואז הבוררים יגידו: "אהה, יש שם כבר מלון" ויפסקו לטובת ישראל. כך, לפחות, חששו המצרים.

מוטה גור – רוצה שיפטרו אותו?

תמות נפשו עם שמיר

כל הסיפור עם השר מרדכי גור נראה מוזר קצת. לפתע מופיעה ידיעה ב"הארץ" על מכתב שגור שלח ל־1300 חברי מרכז מפלגת העבודה, ובו הוא מסביר לכל אחד מהם מדוע אין לאפשר ליצחק שמיר לשוב ולכהן כראש ממשלה. הידיעה מופיעה עוד לפני שכל חברי המרכז קיבלו את המכתב. לכל מכתב, על פי הידיעה, צורף צילום מאמרו של גור ב"דבר" מלפני מספר שבועות, בו הוא קובע, כי נוכח האירועים שליוו את ועדת "הדות", והתנהגותו של שמיר בפרשת השב"כ, אין הוא ראוי עוד לכהן כראש ממשלה.

במאמר שכבר פורסם, אין חידוש. החידוש הוא בכך שגור מצמד למאמר זה, כאילו רוצה להזכיר, אני הוא זה שאמרתי ששמיר לא ראוי לכהן כראש ממשלה. כלומר, אם מישהו (שמיר אולי) שכח, בא גור להזכיר.

המסקנה שלי מן הפרשה היא, שגור חש, כי אחרי שאמר מה שאמר על שמיר, הוא לא יוכל להמשיך ולשרת בממשלה בראשותו אחרי הרוטציה. אז אם הוא כבר עומד לעזוב, עדיף לו לעזוב ברעש מאשר בשקט. ואם בכלל יפטרו אותו — עוד יותר טוב. האנדרדוג שנפטר בגלל עקרונותיו — החלום של כל פוליטיקאי.

תפוצת המיחשוב בתנועה הקיבוצית

סקר מקיף על תפוצת המיחשוב בתנועה הקיבוצית, בתחומי המינהל, התעשייה, החקלאות והחינוך, נערך עתה על-ידי המכון לחקר הקיבוץ באוניברסיטת חיפה. הסקר מקיף 285 קיבוצים מכל התנועות הקיבוציות והוא מתנהל מאז חודש אפריל. עורכים אותו ד"ר שמעון שור מקיבוץ שמרת וד"ר דוד מיטלברג מקיבוץ יזרעאל. תוצאות ראשונות של הסקר יתפרסמו בחודש הבא במסגרת המיפגש „מיחשוב, אוטומציה, ותקשורת", שייערך במשך שלושה ימים בבית ציוני אמריקה. המיפגש ייערך על-ידי האגף להסברה ולתקשורת של ברית התנועה הקיבוצית וישתתפו בו 100 חברות מיחשוב מהארץ ומחו"ל.

החוקרים בדקו את ההיבטים השונים של תפוצת המיחשוב בקיבוצים, לרבות סוגי המחשבים, וכן שיטת התארגנותם של הקיבוצים לקליטת המיחשוב ויישומו ותחומי היישום של המחשבים בקיבוצים. נושא נוסף שנבדק, היה מידת המיחשוב של הקיבוצים — מספר המחשבים בכל קיבוץ, מספר המסופים ומספר החברים המשתמשים במסופים ובמחשבים.

עורכי הסקר לא הסתפקו רק בנתונים מעל המצב הקיים, אלא בדקו גם את ההערכות השונות לגבי מידת הסבירות של תסריטים שונים של השלכות המיחשוב על הקיבוץ בעתיד. עוד נבדקה שאלת יחס הקיבוץ לרכישת מחשבים אישיים לחברים, הבעיות העיקריות הקשורות בהכנסת מיחשוב לקיבוץ ומידת המיחשוב במפעלי התעשייה הקיבוציים ובמוסדות חינוך של הקיבוץ.

עכשיו — גם לבדואים

תלמידי בתי-הספר של הכפרים הבדואים בנגב, כוסייפה וערוער, יהיו הראשונים שייהנו מהחלטת סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, להביא את הקידמה הטכנולוגית למוסדות החינוך הבדואיים בארץ. החל בשנת הלימודים הבאה יתחילו הילדים הבדואים, לראשונה בחייהם ולראשונה בתולדות מוסדותיהם, ללמוד בעזרת שתי מערכות מחשבים. שפת ההוראה במחשבים תהיה ערבית.

שר החינוך הודיע על כך בסוף השבוע, בתום ביקורו כאורחם של השייחים וראשי מערכת החינוך הבדואית בנגב. השר סייר ברהט, ערוער וכוסייפה ושוחח על ענייני החינוך במקום.

השייחים והמחנכים ציינו באוזני השר, כי בשנים האחרונות צמצם משרד החינוך פער של עשרות שנים שהיה קיים בין מערכת החינוך שלהם לבין המערכת הישראלית הכללית. הם הודו לשר על החלטתו להכניס לבתי-הספר הבדואים מחשבים וביקשו מהשר כי מומחי משרדו ילוו פעולה חינוכית זו בראשיתה. נבון הבטיח, כי אנשי המשרד יעקבו בקרוב אחרי הכנסת עידן המחשב לבתי-הספר הבדואים.

קריית שירותי בל"ל

"פיברוניקס" נבחרה לתכנן, לספק ולבצע את הפרוייקט של רשת תקשורת הנתונים המקומית עבור בנק לאומי. הרשת מיועדת לחבר ולמתג אלפי מבואות מסופים ומחשבים מסוגים שונים באתר קש"ב – קריית שירותי בל"ל – ההולך ומוקם בפאתי העיר לוד.

MV/7800 — 32 ביט חדש

דטה ג'נרל הכריזה ב-29 ביולי 1986, על מחשב 32 ביט חדש — MV/7800. המחשב החדש הוא בעל ביצועים הגבוהים ממחשב ה-MV/4000 הפופולרי שלה ב-50% בכוח העיבוד, פי 75 בגודל הזיכרון, 100% גידול ברוחב ערוץ הקלט-פלט, וכל זאת במחיר נמוך ממחיר ה-MV/4000.

הארכיטקטורה הפנימית של ה-MV/7800 מבוססת על סט של שישה ציפים, מהם ארבעה VLSI CMOS ו-ECL, כולם פרי תכנון מפעל המוליכים למחצה של דטה ג'נרל בקליפורניה.

כל מחשב ה-MV/7800 מיושם על כרטיס אחד הכולל את המעבד המרכזי, יחידת המעבד, נקודה צפה וזיכרון בסיסי. בהשוואה ליבמ, ביצועי ה-MV/7800 דומים למודל 4361-5, במחירי SYSTEM/36. בהשוואה לדיגיטל, המחשב החדש נותן ביצועים דומים ל-VAX 8200 במחירי המיקרוויקס.

דיגיטל לשימורים

בימים אלה מותקנים בחטיבת „כור מזון" חמישה מחשבי MICRO-PDP 11/73 של דיגיטל, אשר נועדו למיחשוב מפעלי השימורים „בנק", „יונה", „פרי הגליל", „גולדפרוסט" ו„שחף". מיחשוב המפעלים יתבצע על ידי תוכנת „קו-סחר" של חברת קו מערכות.

ארבעה מתוך חמשת מפעלי המזון של כור נמצאים באיזור הצפון ואחד באיזור הדרום. לכל חמשת המפעלים תשתית שיווקית הכוללת גם מחסנים בגוש דן, לייעול העבודה באמצעות המחשבים החדשים, משתפים פעולה שני מפעלי השימורים „יונה" ו„נון". אחד ממחשבי ה-MICRO-PDP 11/73 מוצב בצפון ומשרת את שני המפעלים כאחד, והשני משרת את מערך השיווק של שני המפעלים במרכז הארץ. לכל אחד מן המפעלים האחרים מחשב נפרד לשירותו הבלעדי. המפעלים יבצעו בעזרת המחשבים החדשים את הניהול הפיננסי שלהם ואת ניהול הלקוחות. חמשת מפעלי השימורים של כור עוסקים גם ביצוא, ולכך מיועד מערך נפרד בתוכנה, אשר ינהל את הזמנות היצוא ויפיק את המסמכים הדרושים ליצוא.

גם קו ייצור השימורים במפעלי כור ינוהל אוטומטית, באמצעות תשתית נתונים נרחבת במגוון חתכים. המערכת מגדירה את עץ המוצר — ומאפשרת הצגת תיאור המוצר ויחידת המידה שלו, וכן מגדירה את המשאבים הדרושים לייצורו.

קו-מערכות הוא משלב מערכות (OEM) ותיק של דיגיטל, ומפתח, החל משנת 1979, תוכנות ומערכות מידע ניהוליות לשוק המסחרי והתעשייתי על מחשבי דיגיטל בלבד. לאחרונה זכתה קו-מערכות, עם תוכנותיה ומחשבי דיגיטל, גם במכרזים למיחשוב מפעלים נוספים בחטיבת המזון של כור — מפעלי השמן: „שמן" ו„עץ הזית", וכן מפעל השוקולד החדש של כור, „ורד הגליל", המאיים להתחרות במונופול של עלית.

נפט

האם ישארו החלטות אופ"ק על הנייר

12 ימים, מ-28 ביולי עד 9 באוגוסט, ישבו בז'נבה 13 שרי הנפט של המדינות החברות בארגון המדינות המייצאות נפט. לבסוף קיבלו את הצעתו של שר הנפט של איראן, גולאמרזה רויזה אגאזאדה, להוריד 2 מיליון חביות מהתפוקה היומית הרשמית של חברות הארגון כדי לייצב את מחירי הנפט. מחירי הנפט, שנפלו במחצית השנייה של חודש יולי מ-12 דולר לחבית ונעצרו על מחיר של בין 7 ל-8 דולר לחבית. לפני שנה מחיר הנפט עמד על 27.25 דולר לחבית.

שר הנפט האיראני, שהצעתו התקבלה פה אחד, הצהיר כי אם חברות הארגון ישמרו על ההחלטה יש תקווה שהמחיר יעלה ל-15 דולר חבית.

השאלה העולה היא, מאיזו כמות תפוקה יומית להוריד 2 מיליון חביות?

לפני חודש התקיימה ועידת שרי הנפט של אופ"ק בבריוני, אי יוגוסלבי בים האדריאטי הידוע כאתר תיירות. בבריוני חזרו השרים ואימצו החלטות קודמות, בדבר תפוקת-גג של 17.5 מיליון חביות ליום.

ההחלטה לקבוע מיכסת גג וחלוקת מיכסות לכל אחת מ-13 חברות הארגון התקבלה בוועידת אופ"ק שהתקיימה בסתיו 1982, בקיטו בירת אקוואדור. אופ"ק סיפק אז יותר מ-50 אחוז מצריכת המערב ושר הנפט הסעודי צפה כבר אז עתיד לא טוב לתעשיית הנפט. לכן נקבעה תפוקה ומיכסות כדלקמן:

סעודיה	4.500	מיליון חביות ליום
איראן	2.400	"
ונצואלה	1.700	"
עיראק	1.600	"
ניגריה	1.450	"
אינדונסיה	1.530	"
לוב	1.100	"
אמירויות המפרץ	1.075	"
כוויית	1.075	"
אלג'יריה	0.650	"
קאטאר	0.300	"
אקוואדור	0.250	"
גאבון	0.150	"
ס"ה	17.600	מיליון חביות ליום

מאז אותה החלטה הידרדרו מחירי הנפט. איראן, שהכנסתה היחידה במטבע-חוץ באה מנפט, הצליחה לכונן חזית כמעט אחידה של כל המדינות. לפי ההצעה האיראנית, תוריד סעודיה מתפוקתה 500 אלף חביות ליום. כן יצמצמו את תפוקתן אמירויות המפרץ כוויית ונצואלה. החברות העניות באופ"ק ישמרו על מיכסתן. אלה שנתבקשו להוריד תפוקה שתקו, מלבד נציג עיראק, אשר הכריז כי ארצו לא תקבל … איראנית.

השאלה היא איפוא, האם … אופ"ק בהחלטה האחרונה, … אכן תבוצע הלכה למעשה, שכן עד … אופ"ק האחרונה מכרו מדינות אופ"ק … מבלי לשים לב למיכסות. סעודיה … בראשית יולי 5.5 מיליון חביות ליום, … 2 מיליון, אמירויות המפרץ … שהמיכסה הרשמית שלה 150 אלף … ליום, מכרה 1.7 מיליון, כידוע, כל … חברות אופ"ק, כמו גם אלה שמחוץ … מוסרות נתונים לא נכונים. בכל … מדינות אופ"ק קיימות, לצד … הממשלתית לנפט, שנציגה מייצג את … באופ"ק, חברות אחרות העוסקות … מציעות את סחורתן בשוקי הספוט.

לנפילה במחירי הנפט בעולם … סיבות, שהחשובה שבהן היא הופעת … נפט חדשות בשוק העולמי, שעלות … שלהן נמוכה מאד, כמו המדינות … מדינות מזרח אסיה העניות כמו … והפיליפינים, סין וסוחרות נפט … המזרחי, המוכרות בזול נפט … מבריח-המועצות תמורת מוצרי … מספקות. העולם מלא בנפט.

חיים מ…

עודפי דולרים בשוק השחור אך ההיצע פוחת

בשוק המטבעות השחור מצפים לשינויים גדולים בהיצע ובביקוש עקב המעבר מהצמדות השקל לדולר להצמדתו לסל המטבעות החדש. בשוק השחור שוררת הדעה, כי במשך 13 החודשים, מ-1 ביולי 1985 ועד ה-1 באוגוסט 1986, היתה הצמדת השקל לדולר קיימת רק למראית עין, ואילו בפועל ניצלו רבים את הצמדת הדולר לשקל.

ב-13 החודשים האלה נע השער היציג של הדולר סביב 1.50 ש"ח. כל יצואן יכול היה להיות בטוח, שתמורת כל דולר ארה"ב יקבל כ-1.50 גם בעבור חודשים אחרים. לכן דחו יצואנים רבים את העברתם לישראל של הדולרים שקיבלו תמורת הסחורות שמכרו בחו"ל. כך נתאפשר להם להשקיע זמנית את הדולרים בבנקים בחו"ל או להלוותם לסוחרים אחרים ולהרוויח את הריבית.

כך גדל הון השחור

אם לא דיווחו לשלטונות מס הכנסה בישראל על הרווח הנוסף מהריבית, גדל ההון השחור שלהם בחו"ל ובמידה שנזקקו לסכומי כסף גדולים בשקלים, כדי לקנות למשל וילה בישראל או מכונית יקרה – היו מעבירים חלק מהונם השחור לשוק המטבעות השחור הישראלי. הריבית השחורה היוותה רק אחד המקורות של אספקת סחורה לשוק השחור.

החל בספטמבר 1985 חלה ירידה תלולה בשער הדולר ביחס למטבעות המובילים האחרים. יצואנים רבים ניצלו את האפשרות לערוך „עסקות עתידיות", למכור דולרים ולקנות תמורתם מטבעות מערב-אירופיים או יין יפאני, כעבור חודשים אחדים יכלו למכור את היינים או המארקים, לקנות תמורתם דולרים ולהעבירם לישראל בשער קבוע מראש. גם רווח מעסקות כאלה הגדיל את ההון השחור, שורם לשוק השחור הישראלי אשר „סבל", ויש אומרים נהנה מעודפי היצע גדולים בדולרים, כל עוד היו צמודים לשער היציג של כ-1.50 ש"ח.

שיווי משקל זמני

בגלל עודפי ההיצע הגדולים נע … השחור רק בהפרש של כ-1 אחוז … הדולר היציג. במצב זה חל שינוי … החודש, מאז הנהגת הצמדת השקל … המטבעות החדש, במקום לדולר … בלבד. כעת נאלץ כל יצואן … העברת הדולרים לישראל … הסיכון הכרוך באפשרות של ירידת …

עודפי ההיצע של דולרים … מורגשים, אולם חלה ירידה … היחסית של הדולר השחור … מקבילה שחלה בביקוש לו … שיווי משקל זמני – עד … שינוי ניכר גם בשער הדולר … המטבעות המובילים האחרים.

אלחנן הורוביץ

גלגל הבורסה

התשואה בבנקאיות — סביב 17%

אתמול נמשכה מגמת הירידה, במניות ההסדר והן במניות החופשיות. ערך השוק של מניות ההסדר ירד ב-1.2% ושל המניות החופשיות ב-1.22%. הירידה הגדולה ביותר — 2.83% נרשמה במדד השערים של מניות חיפושי נפט. במניות ההסדר עלה עודף ההיצע ל-2.6 מיליון ש"ח ויותר. בשוק איגרות החוב התבטאו עודפי ההיצע ב-1.2 מיליון ש"ח בצמודות למדד, ו-0.9 מיליון ש"ח בצמודות לדולר.

הציבור הוציא אתמול 7.5 מיליון ש"ח מקרנות הנאמנות המרכבות להשקיע במט"ח ובמניות, והשקיע 1.5 מיליון ש"ח ב„סולידיות".

סל המטבע החדש עלה אתמול מ-1.4912 ל-1.4916 ש"ח, בעוד שער הדולר היציג עלה מ-1.4870 ל-1.4891 ש"ח. גם בשוקי המטבעות הבינלאומיים חל אתמול שיפור קל בדולר, שנמכר תמורת 2.069 מ"ג, 1.668 פר"ש, 6.7215 פר"צ, 154.3 ין יפאני. השיפור בדולר חל בהשפעת ידיעות על הסכם בין ארה"ב לגרמניה המערבית בנוגע למדיניות הריבית (מצפים לירידות קלות). בשוק הנפט העולמי המחירים ירדו ב-15 סנטים, ל-13.30 דולר החבית. מחיר הזהב עלה ל-394.50 דולר לאונקיה. מחיר אונקיה של פלטינה עלה ל-562 דולר.

הדולר השחור שוב ירד והגיע ל-1.55 ש"ח. דולר נוסעים עלה ל-1.7664 ש"ח.

במלווה קצר מועד נעו אתמול התשואות החודשיות בין 1.42% ל-1.48% והתשואות השנתיות בין 18.40% ל-19.30%, תוך מחזור של 8.5 מיליון ש"ח, מזה כ-3.6 מיליון ש"ח ב-3 הסדרות החדשות בערך נקוב כולל של 100 מיליון ש"ח, שבנק ישראל הציע אתמול לציבור. ל-2 סדרות ישנות, ל-63 ול-70 ימים, לא הוגשו בקשות.

בשוק המניות ירדו אתמול 208 שערים, לעומת 77 שעלו ו-93 שנשארו בלי שינוי. ב-42 ני"ע היתה הפסקת מסחר. 24 שערים ירדו ב-5% ויותר ו-9 עלו ב-3% ויותר. נרשמו 1 „מוכרים בלבד" (קראויל ב') ו-1 „קונים בלבד" (פיתוח תעש' ד) — פעם שנייה ברציפות. המחזור הסתכם ב-7.5 מיליון ש"ח, מזה 2.7 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר ירדו (ב-%): אי די בי רג' — 1.4; מזרחי ש' — 2.0; מזרחי מ' — 2.2; פועלים מב' — 0.8; פועלים ש' — 1.5; פועלים מ' — 1.9; כללי — 0.5; בל"ל — 1.2. לעומתן עלו איגוד רג' 0.1; דיסקונט ב' 0.8. תשואותיהן השנתיות נעו בין 14.51% (אי די בי נכ' א') ל-17.03% (המזרחי מ'). הפועלים ש' ומ' — 16.70%, בל"ל — 16.51%.

במניות הבנקים והמסחריים שמחוץ להסדר עלתה רק מניה אחת, הספנות 0.1, ב-0.2%. לעומתה ירדו אוה"ח — 4.8; הספנות 0.5 — 2.4; כללי מ"ר 1 — 0.1; הבינלאומי 2.3; פ' כ' — 2.4.

במניות החופשיות בלטו העליות של משוב — 13.5, ב-10% עלו: מנורה 1, אליאנס. לעומתן ירדו רוגוזין — 11.8, ב-10% ירדו: ליסינג 0.1; סולף 1; … 1, ת.מ.ג. המחזור במניות החופשיות … ל-4.8 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב היו יציבות … עד 0.5% בצמודות למדד וירידות … בצמודות לדולר. המחזור בשוק … ל-9 מיליוני ש"ח, מזה 1.1 מיליון … „שגיא", כ-1.8 מיליון ש"ח ב„גליל" … וכ-2 מיליוני ש"ח בצמודות ב-80% …

* י.ד.א.א.ל. ירושלים אויל … ריווחה כי בשנת 1985/6 היה לה … מותאם לפני מסים, המסתכם ב… דולר. הרווח לאחר מסים הסתכם ב… דולר.

* „הראל" מחברת עוצמה הודיע … הפסד נקי של כ-2.7 מיליון ש"ח … לעומת הפסד נקי של כ-1.8 מיליון … ב-1984.

אלחנן הורוביץ

מכתבים לעורך הכלכלי

הביקור שלא תוכנן

צבי טימור, בידיעה פרי עטו, „בשורות לא שובחים..." „על המשמר", 10.7.86, מציין כי ביקורו המתוכנן של השר שרון, בראש משלחת תעשיינים, בחודש ספטמבר, לא יצא אל הפועל.

לא זו בלבד שיש כאן אי-דיוק, אלא שקביעה זו משוללת כל יסוד. שר התעשייה אריאל שרון לא תיכנן ואינו מתוכנן לצאת בראש משלחת תעשיינים …, לא נדחה איפוא ביקור, כפי שנכתב.

חיים …
קצינת עיתונות
לשכת דובר …

● הידיעה הסתמכה על מקורות … (צ.ט.)

● בימים אלה נשלחות ע"י המוסד לביטוח לאומי, דרישות תשלום לעצמאיים המתייחסות לחודשים אוגוסט, ספטמבר ואוקטובר. לגבי חודש אוגוסט ביטל הביטוח הלאומי את דרישת התשלום והתלוש המיועד לחודש זה ישא את חותמת „מבוטל".

הסכום שאמור היה להיות משולם … בטופס הדרישה … השנה כנגד דמי הביטוח … השנה. כלומר, מחושב השנתי … הסכום שאמור היה להיות משולם … — כאילו שולם. … כ-12% מדמי הביטוח לשנת 1986 …

מן הגלריה הכלכלית / צבי טימור

שכר מינימום — קו זינוק אחיד להתחרות

הצטרפותם של אנשי כלכלה בכירים, כמו ד"ר מאיר חת, לשוללי הנהגת שכר מינימום מעוררת ספקות אשר לשיקול הדעת העניני של אישים אלה. הטענה השכיחה בפיהם היא, כי הנהגת שכר מינימום תפגע בתעסוקה ובעיקר תביא לאי-העסקתם של אותם עובדים המשתכרים כיום מתחת לשכר המינימום.

קרוב לוודאי שלפני מאה שנה טענו כלכלנים מסויימים בבריטניה שאיסור עבודת ילדים, או הנהגת יום עבודה בן 10 שעות, יפגעו בתעסוקה, ושהמעבר להפחתת שעות העבודה בתעשייה חייב לבוא רק בעקבות שינויים טכנולוגיים מרחיקי לכת. ככל הנראה, הדברים התרחשו כרויק להיפך והנהגת יום עבודה בן 8 שעות, ובאחרונה אף 7 שעות ופחות, הביאה להאצת ההתפתחות הטכנולוגית.

שכר המינימום, או כל מיגבלה חוקית המיועדת לקבוע את הגבול התחתון של ההתחרות בשוק החופשי, מסייע בעיקר ליצרנים לקבוע תנאי התחרות הוגנים. אם אין גבול תחתון להתחרות כזאת, אזי תעשיינים היכולים להשיג כוח עבודה זול, כתוצאה מתנאים סביבתיים או דמוגרפיים ירודים, זוכים בעדיפות ניכרת ביחס למתחריהם בענף, הנאלצים לעבוד עם עבודה מאורגנת בשכר גבוה יותר. בעמדתו זו משמש ד"ר חת כסנגורם של בעלי מפעלים נחשלים המשיגים רווחים מונופוליסטיים בהיותם ממוקמים באזורי פיתוח או בקרבת השטחים המאוכלסים בפועלים ערביים.

העלאת שכרם של 75 אלף העובדים המשתכרים מתחת לשכר המינימום לא תפגע במשק ולא תגרום אינפלציה. הם משתכרים פחות מאחוז מהתוצר הלאומי הגולמי והעלאת שכרם ב-30 אחוז תגדיל מרכיב זה רק ל-1.3 אחוזים של התוצר. המשק הישראלי בכללו מסוגל לעמוד בתשלום שכר מינימום של 300 דולר לחודש לכל העובדים. ואין להרשות התחרות בלתי הוגנת של תעשיינים בינם לבין עצמם מתחת לסף מינימאלי זה.

המחיר הכלכלי של עקרונות מוצהרים

נסיעתו של מנכ"ל האוצר עמנואל שרון בראש משלחת רשמית לדרום-אפריקה, בתקופה שהעולם שוקל במלוא הרצינות הטלת סנקציות כלכליות על מדינה זו, היא לא רק מחדל מוסרי אלא גם טעות פוליטית חמורה. לא היתה כל סיבה מיידית לשגר את המשלחת הישראלית הרשמית דווקא בימים אלה. הידיעות המתפרסמות מוכיחות, כי בבתי הנבחרים האמריקניים גובר הלחץ על מימשל רייגן להטיל סנקציות אפקטיביות. מלכת בריטניה, בניגוד למסורת רבת-השנים, מוצאת לנכון לפרסם את דעותיה, החולקות על מדיניותה של מרגרט תאצ'ר. כאשר חבר העמים הבריטי עומד על סף התפוררות סביב בעיה זו וכאשר שוודיה מטילה סנקציות חד-צדדיות על דרום-אפריקה, אין ישראל יכולה להגזים ולחשוף אהדה כלפי משטר זה.

התועלת הכלכלית הצפויה אינה יכולה להוות הסבר לכל דבר. מדינה הטוענת כי היא ניצבת בראש המדינות הנלחמות בגזענות, ומחוקקת חוקים נגד גזענות, אינה יכולה לזלזל כך בעקרונותיה המוצהרים. לעתים שמירה על העקרונות עשוייה לעלות בכסף ובמחיר כלכלי, ויש לשלם מחיר זה. מדינה, כמובן, יכולה גם לגבות מסים על עיסוקים כגון זנות או מסחר בסמים. אך כל מדינה מוותרת על זכותה לקבל הכנסות מעיסוקים מסוג זה, גם אם קופת האוצר תיפגע מכך. יש עוד מקרים רבים בהם מעדיפות מדינות הפסד כספי או מסחרי לשם שמירה על עקרונות מוסריים.

הצטרפותה של ישראל בשלב זה לשורת המדינות המסגינות את הסתייגותן ממדיניות האפרטהייד גם באמצעות צעדים כלכליים של ממש יכלה לתרום לחיסול תופעה מאוסה זו ולשינוי השקפותיה, ובעיקר מעשיה של ממשלת פריטוריה. לפיכך, שיגור משלחת בדרג מנכ"לים היה צריך לעבור את שיפוטה הפוליטי של הממשלה, שהיתה חייבת לאסור על יציאתה. לפחות בתקופה זו.

ברבעון לכלכלה

ברונו: לתכנית היה גם מזל

התכנית הכלכלית לייצוב המשק עניינה מלכה מדינית, שהרי הצלחתה עד כאן ובעתיד נשענת על אמון הציבור בתכנית ואמינות הממשלה בעיני הציבור, בדיבור וגם במעשה — כך סבור מעריך פרופ' מיכאל ברונו את סיכויי התכנית בעתיד הקרוב, במאמרים המתפרסמים ברבעון לכלכלה שיצא בימים אלה.

לדעתו, בלי שיתוף מלא של ההסתדרות התכנית לא היתה עוברת את השבועיים הראשונים שלה. התכנית זקוקה להמשך שיתוף פעולה זה גם בעתיד. מיכאל ברונו, מאבות התכנית לייצוב המשק, מודה כי לא כל הצלחות התכנית נבעו מן התכנון — היה לה גם מזל, שהתבטא בפיחות הדולר אליו צמוד השקל; ירידת מחירים בעולם, בעיקר ירידת מחירי הדלק, וירידת שער הריבית בשווקים העולמיים.

גלעדי: כבר היה משבר ב„סולל-בונה"

האמת שבסמירה מכל שהוא משתנה הוא … כמות שהיה עולה ממאמרו של ההיסטוריון ד"ר דן גלעדי על משבר ב„סולל בונה" לפני שנות דור.

לפני כ-60 שנה פשטה החברה את הרגל מסיבות ועשמעות אקטואליות — התרחבות יתר בשעת גאות, חוסר גמישות מספקת לצמצומים בבוא השפל, התפשטות-יתר לענפים קרובים לבניין, המושפעים אף הם מן המשבר בענף; מימון בלתי סולידי; מדיניות שכר נדיבה, גם לאחר פרוץ המשבר, ומתן עדיפות לשיקולים אידיאולוגיים בניהול.

גלעדי מוכיח כתקלה אופיינית את פער הריבית בין מה שגבו מן הלקוחות תמורת האשראי שניתן להם לבין הריבית ששילמה החברה לבנקים, שהיתה גבוהה ממנה במידה רבה.

ברקאי: הקיבוץ מתפקד בניגוד לתחזיות הכלכלנים

הקיבוץ כארגון כלכלי-חברתי, למרות שהוא מתפקד בארץ בצורה יעילה לאורך ימים, אינו יכול לשמש כמודל לחיקוי אוניברסאלי, במיוחד לא במזרח-אירופה ובמדינות העולם השלישי — זוהי המסקנה המרכזית במאמרו של פרופ' חיים ברקאי, „תמריצים ויעילות בקיבוץ".

מסקנה זו היא תוצאת הניגוד לכאורה בין עקרון השוויון בו דוגל הקיבוץ בקנאות, לבין התימרוץ ליעילות המקובלת במערכות הייצור הנשענות על „שכר ועונש". הנתק בין התמורה והמאמץ היו אמורים להביא, בתאוריה, לאובדן כושר העמידה של הקיבוץ כיחידה כלכלית יעילה. בניגוד לדגם התאורטי ולתחזיות בשנות ה-20, הקיבוץ בכל זאת מתפקד — כי את מקום הדחפים הכלכליים תופסים בקיבוץ כלים חברתיים, כלומר, קיימת בקרה חברתית לא פורמאלית, המבטיחה תיפקוד כלכלי יעיל. עם זאת, הקיבוץ נידון להיות „תופעת מיעוט" מובחנת הנשענת על רמת כוח אדם גבוהה ומוטיבציה איתנה.

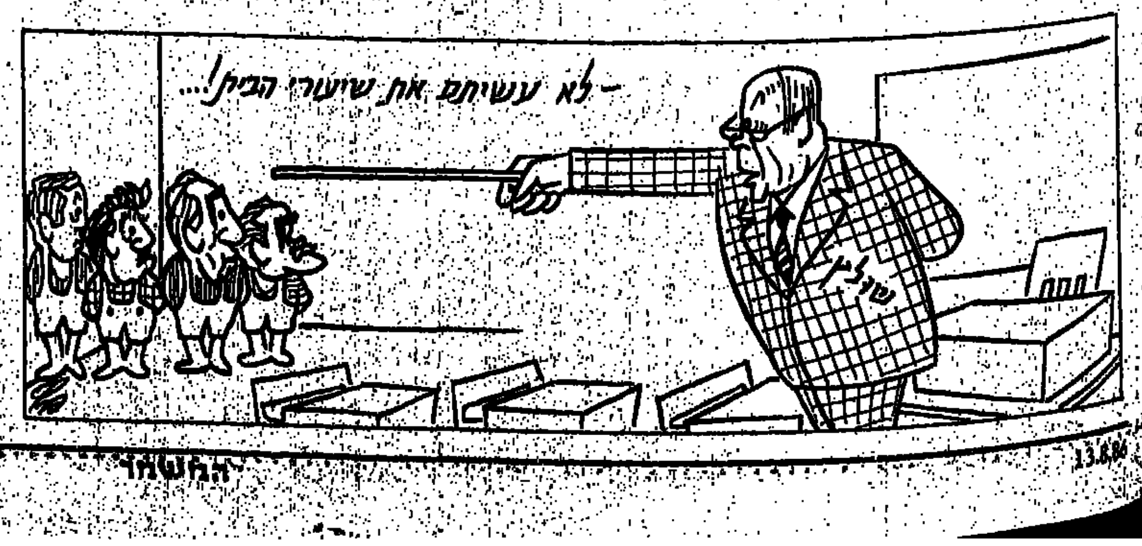

טור החדשות

פולין מתעניינת בידע חקלאי

בשלב זה אין עדיין יחסים מדיניים מלאים עם פולין, אבל עסקות יש כבר. באחרונה הצליחו יהודים תושבי פולין (מתגוררים שם כיום על-פי הערכה כ-20-15 אלף יהודים) למכור נכסים שיש להם בישראל. נכסים אלה הם ירשו לפני עשרות שנים ועתה החליטו לממשם, באמצעות עורכי-דין ישראליים ששהו בפולין וקיבלו מהם יפויי כוח לפעול בשמם.

אשר לאפשרויות הסחר עם פולין נמסר, כי בגלל המחסור במטבע שם, מרבית העסקות נעשות במסגרת „בארטר". ממשלת פולין מוכנה לרכוש במזומנים רק טכנולוגיה וידע בתחום החקלאות וייצור המזון, וכן לסייע בהקמת מפעלי תעשייה ובתי-מלון, כאשר היא מבטיחה את החזר השקעת ההון של המשקיעים הזרים.

60 מיליון דולר — המלווה הפנימי בתק"מ

קיבוצי התק"מ הצליחו לגייס סכום של כ-60 מיליון דולר במסגרת המלווה הפנימי להקלת המצוקה של קיבוצים במצוקה.

היקף החוב הכללי של קיבוצי התק"מ, לטווח ארוך וקצר, נע סביב מיליארד דולר, כאשר היקף הייצור השנתי שלהם נע סביב 1.5 מיליארד דולר. מכאן, שהמלווה הפנימי בין הקיבוצים אין בכוחו לסייע רבות לשיקום המצב.

יצויין, כי חלק מהקיבוצים המבוססים אינם ששים להשתתף במלווה הפנימי, בטענה כי נקטו מדיניות שמרנית בכל הקשור לניהול הפיננסי שלהם.

משביתים את המוביל

חברת „מקורות" תשבית את פעולתו של מוביל המים הארצי החל מסוף חודש ספטמבר. השבתת המוביל תימשך כשלושה וחצי חודשים, בהם יבוצעו בו עבודות אחזקה מקיפות.

המוביל הארצי פועל כבר 22 שנה ועל-פי התכנית היו אמורים לשפצו בשנה הבאה, אולם בגלל המצב החמור בכנרת הוחלט להקדים את השיפוצים. כיוון שהמוביל הארצי מספק כ-40 אחוז מהמים יהיה צריך להגביר את שאיבת מי התהום בתקופת השבתתו.

כללים חדשים בבורסה לעידוד הנפקות

בעקבות השפל השורר בבורסה בשנים האחרונות חלה ירידה גם בהנפקות לציבור של חברות הרושמות מניות לראשונה בבורסה. בין הסיבות המקשות על הנפקות חדשות לצד מצב המשק, ניתן כנראה למנות גם את התנאים המתייחסים לכמות המינימום להפצה בציבור הנמדדת בערך שוק, כמות המינימום, לגבי זכויות ההצבעה וכן נתוני הפיזור המינימלים הנדרשים.

על רקע זה, סבור דירקטוריון הבורסה כי יש לעודד גיוס הון לראשונה, במיוחד ע"י חברות העונות על מכלול התכונות הבאות:

- היקף פעילות וערך שוק גבוהים.
- קיום עסקי עצמאי.
- עבר של פעילות ורווחיות.
- סוג מניות אחד בהון.
- אפשרות לייצוג הציבור בדירקטוריון.

לפיכך הוחלט על הוראת-שעה להנפקות חדשות. הוראה זו תהיה בתוקף לשנה, החל ב-15 בספטמבר, לתקופת ניסיון. בין היעדים, חברות בעלות היקף פעילות ניכר המעוניינות לרשום בבורסה רק חלק מהונן. חברות בעלות היקף פעילות ניכר שהנפיקו לציבור אגרות-חוב או אגרות-חוב להמרה ועלות גיוס ההון עבורן תהיה קטנה באופן יחסי, וחברות ממשלתיות אשר הממשלה מבקשת לשתף את הציבור בבעלות עליהן.

דירקטוריון הבורסה החליט גם לקבוע כללים מיוחדים המתייחסים לחברות תעשייתיות, על מנת לאפשר לבעלי החברות להנות מהקלות מס על-פי סעיף 21 א' לחוק עידוד התעשייה מיסים תשכ"ט-1969, הניתנות כתום חמש שנים ממועד רישום המניות למסחר, אם הוצעו לציבור 25% מהמניות. הדירקטוריון החליט להפעיל לגבי חברות אלו „הוראת שעה", אשר תקל בדרישות הרישום המתייחסות להיקף זכויות ההצבעה וכמות המניות המוצעת לציבור.

כללי הרישום הקיימים היום יהיו שרירים, חברות תהיינה רשאיות להנפיק על-פיהם או על-פי הוראת השעה החדשה.

חברה מנפיקה העומדת בתנאים המפורטים להלן תוכל ליהנות מההקלות הבאות בתנאי הרישום:

– כמות המינימום להנפקה לציבור תהיה 750,000 דולר (במקום מיליון דולר).

– כמות זכויות ההצבעה שתוצע לציבור לא תפחת מ-12.5% לאחר ההנפקה (במקום 25% מזכויות ההצבעה). חברה שתבקש להנפיק לציבור מניות בתמורה כספית של 2.5 מיליון דולר לפחות תוכל להציע לציבור חלק קטן יותר מזכויות ההצבעה ובלבד שלא יפחת מ-7.5%.

– חברה תעשייתית (על-פי חוק עידוד התעשייה מיסים תשכ"ט-1969) תהיה רשאית לרשום בבורסה רק חלק מהונה, ובלבד שסך ההון הרשום בבורסה לא יפחת מפי ארבעה מכמות המניות המוצעות לציבור. המניות שלא תרשמנה בבורסה תהיינה רדומות עד תום חמש שנים ממועד ההנפקה, אלא אם הותרו למכירה באישורה המוקדם של הבורסה ועל פי תנאים שתקבע.

ההקלות הנ"ל יחולו על חברה מנפיקה העומדת בתנאים הבאים:

– החברה המנפיקה תהייה בעלת קיום עסקי עצמאי, לא תירשם חברה שפעולתה מחברה אחרת ו/או חברה שלה היקף עסקות ניכר עם בעל-עניין בה ו/או חברה הנשלטת על-ידי חברה רשומה בבורסה והיקף עסקיה הינו חלק ניכר מהיקף העסקות של חברת האם שלה.

– הון המניות של החברה יהיה מסוג אחד בלבד.

– בחברה שבה תקנון ההתאגדות מאפשר בחירת כל הדירקטורים על-ידי רוב בעלי המניות ייקבע כי לפחות אחד הדירקטורים ימונה על-ידי בעלי המניות שאינם בעלי עניין בחברה. הדירקטור הנ"ל ביחד עם הדירקטורים החיצוניים בחברה יהיו רבע לפחות של חברי הדירקטוריון ומניינם לא יפחת משלושה.

– משך הפעילות העסקית של החברה המנפיקה והיקפה יהיו בהתאם להנחיות הקיימות ובשינויים הבאים:

– החברה המנפיקה השלימה לפחות חמש שנות פעילות עסקית (במקום שנתיים).

– החברה תעמוד בקריטריונים של היקף הפעילות העסקית בכל אחת משתי שנות הפעילות האחרונות עליהן ניתן דיווח כספי מבוקר בתשקיף.

– מחזור מכירות מינימלי לחברת תעשייה, על-פי הסווג הענפי בבורסה, יהיה שווה-ערך בשקלים של 4 מיליון דולר או ערך מוסף השווה בשקלים ל-2 מיליון דולר. בקריטריון הרווח לא יחול שינוי, ובלבד שהחברה תעמוד בו במשך שתי שנות הפעילות האחרונות (במקום שנה אחת).

– ערך החברה, על-פי ההון העצמי המתואם, לא יפחת מ-4.0 מיליון דולר (לפני ההנפקה).

להלן המלצות נוספות המתייחסות לאופן ההנפקה על-פי הוראת השעה:

ההנפקה תבוצע באמצעות חתם. ככלל החתם לא יהיה בעל עניין עיקרי (מחזיק כ-25% ומעלה בשליטה בחברה).

אם תוצע לציבור כמות מניות בתמורה כספית הפחותה ממיליון דולר הן ייסחרו במסחר הממוכן. בכל מקרה, החתם ובעלי העניין בחברה יתחייבו בתשקיף ההנפקה להעמיד מלאי של ניירות ערך לצורך המסחר בשיטה זו.

חברה המנפיקה מניות בתמורה כספית העולה על מיליון דולר, תוכל להנפיק לציבור גם ניירות ערך המירים. הכמויות הנדרשות בהנפקה של ניירות הערך המירים וכללי הפיזור יהיו בהתאם להנחיות הבורסה ובלבד שאותם ניירות הערך המירים שיונפקו לציבור מכלל ניירות הערך המירים, יהיה לפחות כפול מאחוז המניות המונפקות לציבור מכלל המניות.

החברה ובעלי העניין בה יצהירו בתשקיף ההנפקה כי יפעלו על-מנת ש-25% מזכויות ההצבעה יועברו לידי הציבור בדרך של הנפקה נוספת, הצעת מכר או מכירה בבורסה, כפוף לתנאי השוק, תוך תקופה של:

עד 2 שנתיים בחברה שאינה תעשייתית שהנפיקה לציבור מניות המהוות 12.5% בזכויות ההצבעה או יותר.

עד 4 שנים בחברה שאינה תעשייתית שהנפיקה לציבור מניות המהוות 7.5% בזכויות ההצבעה או יותר.

עד 6 שנים בחברה תעשייתית.

העורך הכלכלי: צבי טימור

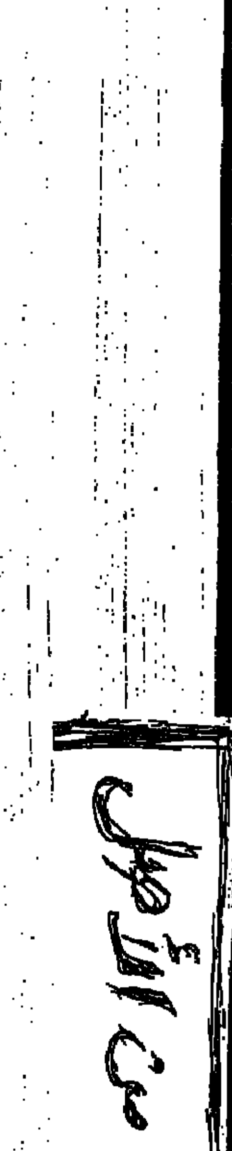

רדיו וטלוויזיה

מאת דורית גפן

רקוויאם לאורי היפה

סרטו הקצר של רנן שור על חתונתם של אפרים זוהר (בנו של אורי), ושירי איינשטיין (בתו של אריק) היה סרט עצוב, לפחות לאותם הצופים, אשר חלק מההוויה הישראלית שלהם בעבר לא כל כך רחוק, קשורה בשני אמנים נפלאים אלה. פרישתו של אורי זוהר מהבמה ומהקולנוע והליכתו לעולם החרדי הפכה לעובדה מוגמרת, ואם היו עוד למישהו ציפיות או תקוות, כי זוהר ישוב אל העולם שממנו יצא — באו הצילומים של החתונה, ושל ההוויה הזרה והמוזרה שבה השתלב אורי זוהר עם משפחתו, וסתמו אותן. היה משהו פאתטי ועצוב לראות את אריק איינשטיין בכל ההמולה החרדית — בודד וזר, ומאד נבוך. רנן שור שילב בסרטו תמונות שהפכו ציוני דרך בקארירה העשירה של אורי זוהר, שבקטעים רבים היה חברו אריק איינשטיין שותף פעיל. התמונות הללו עוררו כמובן זכרונות רבים והרבה געגועים לכשרונו הנפלא של זוהר. אפילו לקטעים התפלים כמו שאלתו הנצחית „אני יפהז". הסרט יצר תחושה של פרידה עצובה.

הסרט הקצר השני שהוקרן, „בוקר טוב ישראל" של אמיר הרגיל, היה סתמי מאד. הרעיון להציג את בוקרם של נערים ישראלים בני גיל אחד במקומות שונים בארץ: קיבוץ, עיירת פיתוח, כפר ערבי, צפון תל־אביב וכפר דתי היה רעיון טוב, אילו הכניס בו הבמאי יותר תוכן. אך מה שהתגבש בסופו של דבר היתה הצצה חטופה וחסרת משמעות של ממש. מה גם, שאפשר היה למצוא אותם הבדלים בראדיוס של עיר אחת ואולי אף שכונה אחת. איני משוכנעת גם כי הנערים אלה אופייניים. יחד עם זה היו בסרטון כמה „אטראקציות", כמו הנער בכפר חב"ד שמפתח את שריריו במכשירים, שלא לדבר על העוזרת הפיליפינית בביתו של הנער מצפון תל־אביב, וכמובן הבריכה והג'אקוזי — כל סימני ההיכר של הסטאטוס העשיר בישראל.

זוהר החרדי – הוויה זרה ומוזרה

גאסטרונומיה ספרותית

בין גאסטרונומיה ספרותית לספרות גאסטרונומית — קשה לדעת מה עדיף. „סוף ציטוט" בהנחיית ירון לונדון עסקה בעיקר בשני ההיבטים, אם כי התמקדה בעיקר בספרי בישול. ואף אירחה שלושה בעלי־דבר — נירה רוסו, בעלת מדור קבוע בעיתון ומחברת ועורכת ספרי בישול; ישראל אהרוני, מומחה לבישול הסיני שהוציא גם ספר, והוא בעל מסעדה סינית, ויוסף לפיד, עיתונאי ופוליטיקאי, שהוציא ספר על הבישול ההונגרי.

מי שנטיותיו וכשרונותיו הבשלניים אינם הצד החזק שלו, אך לעומת זה הוא אוהב לאכול טוב ויש לו יצר הרפתקני לחרוג מהטעם הנפלא והנוסטאלגי של המטבח של אמו וסבתו למטבחים זרים ורבי פיתוי — מהמזרח למערב, ומן הצפון והדרום, מבלי לקפח גם את המרכז — עשוי היה לחוש בסוטה של התוכנית, כמי שאוהב לסייר בעולם אך נאלץ בעל־כורחו להסתפק בטיול עם אצבעו על גבי המפה... בבית.

רמיון הוא דבר נפלא, אך קשה למצוא בו תחליף לתחושות ולטעמים של החיך והלשון — גם כאשר אפשר לדמיין אותו מתכון שקרא לונדון מספרו של ג'ורג' אמארו, של תבשיל הסרטנים, ששמו לא זכור לי. אמנות הבישול היא חלק בלתי נפרד מהתרבות האנושית — מן החלקים המענגים והנעימים שלה. את מקומה של המסורת האוראלית העתיקה, שבה הועברה אמנות זו על רזיה וסודותיה, מינוניה וקודשיה התבלניים, מפה לפה תפשה הדוקומנטציה הכתובה, ומה שהפך ברור והאחרון לספרות עניפה ופופולארית של מתכונים רשומים, ולתצוגה ויזואלית של צילומים צבעוניים של המאכלים המוגמרים.

עיתונות אשכנזית

העימות בין ויקי שירן, לשעבר מפעילות תמ"י והיום מראשי הקבוצה של חזית המזרחים לשלום, לבין העיתונאי מתי גולן על האשכנזיזציה של העיתונות הישראלית — בעקבות מאמר שפרסמה שירן ב„פוליטיקה" — היתה בסך הכל ויכוח על מי־מנוחות. ייתכן כי ההתרשמות הסולידית הזאת נובעת מהטון המתון (ולאו דווקא התוכן) של שירן, אשר זכורה לי מכמה הופעות טלוויזיוניות שלה בעבר דווקא כטון האגרסיבי שלה.

הפעם — בתוכנית „זה הזמן" בהנחיית רם עברון — היתה ויקי שירן הרבה יותר מחוייכת, קשובה וסבלנית, אם כי לא פחות משכנעת, לפחות בחלק מהטיעונים שלה.

בלי להיכנס לסיבות ההסטוריות, הרי העובדות היבשות הן לצידה של שירן כאשר היא קובעת, כי החלוקה העדתית של העיתונאים הישראלים — האשכנזים הם הרוב הדומינאנטי מבחינה מספרית, וככל שמגיעים לצמרת — הקיטוב המיספרי חריף עוד יותר. אינני יודעת אם העיתונות הישראלית משקפת דווקא הוויה אשכנזית, הדבר מפוקפק לגמרי כאשר מביאים בחשבון כי חלק גדול של העיתונאים הם ילידי הארץ, וגם אם מוצאם אשכנזי, הרי הם יותר בבחינת „מעורב" ישראלי — לטוב ולרע, וספק אם אותו סטריאוטיפ אשכנזי ששירן רואה לנגד עיניה, מוצא בכתיבתם ובחשיבתם ביטוי אמיתי להווייתו האשכנזית.

השאלה של גולן, מדוע אין המזרחים מוציאים עיתון מזרחי, היתה ממין ההתחמקויות מהעיקר, כמו גם התיזה של חלוקה לשני עמים: אשכנזים ומזרחים. את האצבע הנכונה במקום הנכון הניחה דווקא שירן, אשר ראתה בשיפור מעמדם הכלכלי של המזרחים חלק חשוב ומהותי לשינוי המצב הקיים, לא רק בעיתונות אלא גם בתחומים אחרים. היא גם ניתחה נכון את כוחו של כהנא בשכונות ובעיירות הפיתוח דווקא, שם הערים הם המתחים של אותן שכבות תחתונות, בעבודה זולה, וכאיום כביכול על פרנסתם. את החלל הריק של הרשויות, שחייבות להציב פתרונות לאותן קבוצות, ממלאת התעמולה הגזענית והפשטנית של כהנא.

ויקי שירן – ניתוח נכון

תרבות ואמנות

בעריכת גיורא מנור

מסך שני

צדק, צדק תרדוף!

מאת גיורא מנור

„מיכאל קולהאס", על פי נובלה מאת היינריך פון קלייסט; עיבוד: גיימס סונדרס; עברית: רבקה משולח; בימוי: אילן רונן; תפאורה ותלבושות: רות דר; מוסיקה: דן הנדלסמן; תאורה: בריאן האריס; מסיכות: יהודית גרינשפן — בתיאטרון הקאמרי.

יש משהו משונה במקצת בכך, שמחזאי — ואחד הגדולים שבהם — כקלייסט למעשה אינו מוצג בארץ. רק הקומדיה שלו „הכד השבור" בוצעה בשעתו בתיאטרון „אהל". ובמקום לביים את אחד ממחזותיו, שבגללם זכה לתהילה, מעלים עכשיו עיבוד לא מוצלח ביותר של המחזאי הבריטי סונדרס לנובלה „מיכאל קולהאס", שכלא נכתבה, כמובן, לתיאטרון. אין לי דבר נגד עיבודים, אבל במקרה זה, עיקר המכשלה בהצגתו החדשה של אילן רונן היא, לדעתי, בעיבוד.

ההצגה מתחילה בצורה נאה מאוד, ברצף תמונות זעירות, בהן מסופרת האקספוזיציה של המעשה בסוחר־הסוסים הישר (יש גם דבר כזה...) קולהאס, שנתקל במנהל־משק רשע (ראובן שפר) ובעל אחוזה (יונקר, בלשון המחזה), הולל ואריש לזולת, (יהודה מור), המאלצים להשאיר צמד סוסים נאה של הסוחר באורוות הטירה, כדי להשיג איזה רשיון דמיוני בעיר דרזדן. כשקולהאס חוזר משם, מתברר לו שמשרתו ברח כל עוד נפשו בו, וסוסיו נעשו שבר־כלי. הוא תובע פיצוי והתנצלות. בייחוד מרגשת הסצינה, בה יוסף חרמון חוקר באכזריות את משרתו הנאמן (רמי ברוך) על מה שהתרחש באמת בטירה, בהיעדרו. הסוחר מחליט לשלוח את אשתו (סנדרה שדה, שהבמאי התאכזר אליה לא פחות מגורל הדמות שהיא מגלמת, בהעמידו אותה מרוחקת מבעלה בשעת סצינה מרגשת, במיזאנסצינה שאי אפשר להתגבר עליה), להגיש את העצומה שלו לשלטונות בחצר האלקטור (אחד מהנסיכים, שלהם הזכות לבחור בקיסר „האימפריה הרומית הקדושה", ומכאן התואר המוזר במקצת „אלקטור", משמע „בוחר").

אחד מחיילי המשמר פוגע בה בירית החרב שלו, והיא מגיעה הביתה גוססת, ונפטרת עד מהרה, ובכך היא נעשית לקורבן הראשון של רדיפת־הצדק של מיכאל.

עד כאן זהו סיפור די פשוט של עושק ועריצות פאודאלית כלפי אורח מהשורה. ומכאן ואילך נשאב הסוחר למערבולת של רדיפת־צדק. המביאה כלייה עליו ועל הארץ כולה. הוא מוכר את משקו וביתו ויוצא בראש כנופיה משלו להלחם ביונקר. הבורח מפניו מעיר לעיר, ומיכאל שורף את הערים המעניקות מקלט לאוייבו והורג את תושביהן לפי חרב. מושג מקראי זה אינו מקרי, כי שאיפת הנקם והשילם, הרואה בעצמה רדיפת צדק, היא הכוח הטראגי בהתרחשות.

וכאן כאילו נשברת ההצגה, ותחת אירועים בין בני־אדם, על הבמאי לתאר קרבות והתפתחות מדינית, המושכת אותו בלית ברירה, לסימבוליקה רעשנית. אחרי סצינה מצויינת של „באלט הניירות", המגיעים לקולהאס מכל הערכאות שפנה אליהן, עוברת עיקר המשימה הבימתית לתאורן, לתפאורן ולמוסיקאי. מין אריות מושרות, ויש רעמים ועשן, ענני מקרנים וטסים על פני השמיים, אנשים נכנסים ויוצאים, צעקות רמות — וזה מה שנותר. וזה מאוד בלתי מספק.

יוסי קאנץ בשלל תפקידים, ממלא בצורה טובה, הגיונית ומוכנת את תפקיד המספר. מספר במחזה מעיר תמיד על חולשה דראמאטית. ממציאים מספר, כשנגמרו האמצעים הדראמאטורגיים האמתיים. בתחילת ההצגה יוסף כרמון מציג בצורה משכנעת אדם נבון, שקול ולבבי, גם אם הוא קפדן וקצת נוקדן, אבל בכלל לא ברורה

„מיכאל קולהאס" – ב„קאמרי". מימין: מרטין לוטר־אילן דר; היונקר־יהודה מור; קולהאס־יוסף כרמון; מנהל המשק־ראובן שפר; המספר־יוסי קאנץ.

המטאמורפוזה שלו והפיכתו למפלצת של שגעון־לדבר־אחד — לצדק „שלו". צדק, שבגללו ייקוב הדין את ההר, צדק שאינו נרתע מגרימת עוול לרבים.

„צדק, צדק תרדוף, למען תחיה..." נאמר בספר „דברים" (ט"ז;כ.) למען תחייה, זה העיקר. אבל הצדק של קולהאס ממית. כפי שנבנתה הדמות בהצגה זו, קולהאס אינו נעשה אלא עבר אילם לרדיפת הצדק שלו, עקשן המטרף לא רק את דעתו של מרטין לותר (אילן דר), אלא של הכל, ללא כל נסיון לחדור לנבכי נשמתו של האיש השבוי בסיוט הפרטי שלו, העולה בחיי מאות אנשים. כפי שכתב המשורר האנגלי אודן: „במחילות הסיוטים הצדק מציץ עירום מן הצללים..."

מלחמתו של קולהאס על זכויותיו הלגיטימיות הופכת לצרה חברתית ומדינית. מצד אחד מצטרפים אליו אנשי דלת־העם העשוקים, הרואים בו אולי מין שודד אציל, כדוגמת פראנץ מור של שילר („השודדים") או רובין הוד, המנסה לתקן את אי־הצדק על ידי לקיחה מעשירים ונתינה לעניים.

ומצד שני, השלטונות, ובייחוד האלקטור (קירל מרקוביץ) אובד העצות, נאלצים לתחבל תחבולות, כדי לצוד את המורד במלכות, על אף שהוא „צודק".

החלק השני של ההצגה נעשה לשורה של סצינות מסבירניות, לפעמים משעשעות, כגון ישיבת היועצים, בה מוכנס קטע, בו כל אחד במין 'ASIDE', אמירה פרטית לצופה, מגלה מה באמת אופיו, וזה משעשע אבל לא כל כך שייך לסגנון. והדבר מלווה ברמזים עבים מאוד, ומיותרים לחלוטין, לטעמי — לפרשת השב"כ האקטואלית, שעה שמדובר על חנינות וסודות המדינה.

והכל מסתיים במחול־המוות, אותו מלווה עם הרבה מסכות ומוסיקה, מאופרה שונה לגמרי.

הערכים הבימתיים והעיצוביים, התאורה השחורה/לבנה על פי התחריטים של ... פינס, הם הצד המעולה שבהפקה, ... הדראמאטורגיה לוקה בחסר. אין כה העיקר: היא אינה מרשה לנו לחדור לנפשו של הרודף דרדוף הצדק עד חורמה, במקום שזה היה התרעה ואזהרה לפני קיצוניות וקנאות, ולזה אני מניח ומקווה, התכוונו היוצרים. לפני תיאור מקרה של שגעון, של הורגה נפרת חמורה, מסיכונו כה עמוקה, עד שהצופה עצמו אינו מבין עוד מה מגיע אותו, ולכן נותר מנוכר, פניו חתומות, מקרה אמלל של מונומאניה.

המחזאי קלייסט, משורר צעיר שהגיע אותו להיות קצין, עד ששלח יד בנפשו, ... עול ימים, ראוי שיהיה מיוצג על בימותינו על ידי יצירותיו המעולות, כגון „הנסיך מהומבורג", מחזה העוסק בהפרות המשמעת על ידי שר־צבא מצליח או אפילו הקומדיה „הכד השבור", שגם היא סובבת סביב עשיית הצדק או אם תרצו, אי־הצדק, כי לא רק למיכאל קולהאס מגיע דין צדק, גם למחבר יש זכות משלו.

תיאטרון

ג'ק למון ב„מסע ארוך לתוך הלילה"

כוכב הבמה והקולנוע ג'ק למון יגיע לישראל באוקטובר עם צוות ההפקה המקורית מברודווי, במחזהו של יוג'ין אוניל — „מסע ארוך לתוך הלילה", בבימויו של ג'ונתן מילר. ההצגה תועלה שבע פעמים בלבד באולם „הבימה" החל ב־17 באוקטובר.

ג'ק למון מוכר היטב כקומיקאי דווקא. הפעם עליו לגלם את תפקידו הדראמאטי של שחקן, שכל ימיו מגלם תפקיד אחד, ... בבני משפחתו. זהו אחד המחזות האוטוביוגראפיים של אוניל, שאביו שיחק במשך ... שנה את הרוזן ממונטה־כריסטו, והרס את חיי משפחתו.

המחזה הוצג בשעתו בהצלחה בתיאטרון „הבימה".

הסתיים מחנה נוער שוחר אמנות ב„הדסים"

מדי שנה נערך מחנה־נוער שוחר אמנות ב„הדסים" על ידי מפעל תרבות ואמנות לנוער (מתא"ן) המשותף למשרד החינוך והתרבות, קרן המוסיקה ארה"ב; אמנות לעם והחברה למתנס"ים. במחנה השתתפו הקיץ כ־350 בני־נוער, בני 11—18, מ־83 ישובים. המחנה נמשך 23 יום, והנערים פעילים בתחומים מגוונים: כלי הנשיפה, כלי קשת, מקהלה חבורת זמר, ומחול על כל סוגיו. את הנערים מדריכים מנצחים ומורים מהשורה הראשונה מהארץ ומחו"ל.

כמעט כל המימון בא מקרן המוסיקה ארה"ב שנוסדה על־ידי בוב נמרי וג'ין אשר. ביום חמישי שעבר נערך המחנה ב„הפנינג" אמנותי שהחל 7.30 בבוקר והסתיים לקראת חצות.

מתא"ן הוקם בשנת 1980 במטרה להעשיר את המודעות לאמנויות בקרב הנוער בישראל ולקדם את היצירתיות והוא מקיים ... לפעילות המרוכזת בהפשטה, ההשתלמות בכל ימי השנה.

למחנה מתא"ן ב„הדסים" מתקבלים בני נוער, העוסקים בתחומים שונים של האמנויות והם בעלי מיומנויות וכשרון, לפי המלצות מוריהם ולאחר שעברו מיון. נוסף לשיפור היכולת של כל נער ונערה בתחומם, ... במחנה מקום מרכזי להרחבת הידע והקשר של הנערים גם בתחומים אחרים.

מנגנים צעירים, בחסות מתא"ן

המפתחות בפנים

בעריכת יואב אביב

השאגה הבאה – בשמיים

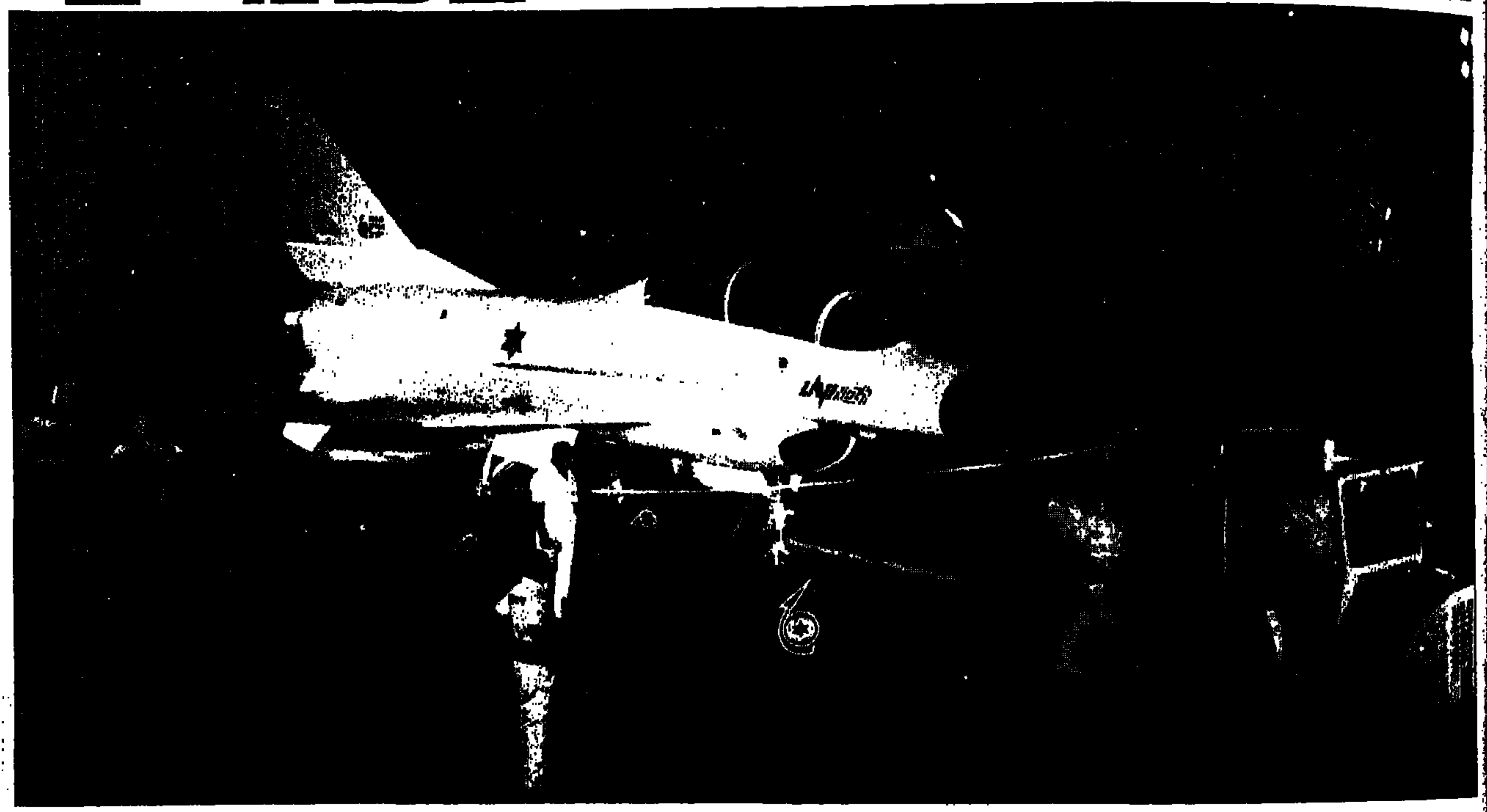

יצרני מטוסים בעולם חוששים כי המראתו של ה„לביא" הישראלי תבשר על נחיתתם של דגמי מטוסים אחרים שטרם הצדיקו את ייצורם. מומחי תעופה עולמיים אומרים כי על־פי הנתונים המעטים שיש על המטוס הישראלי, הוא עשוי לכבוש לעצמו מקום של כבוד בראש רשימות הרכש של חילות־אוויר רבים בעולם. יתרונו של ה„לביא" בהיותו מתוכנן ונבנה כמטוס רב־תכליתי. ממה חוששים יצרני המטוסים הגדולים?

... טקס גלילת מטוס הלביא נתן, למעשה, את האישור להסעתו של ... החדש לעמדת ההמראה. הסעה ... של הלביא תימשך עוד מספר ... שעות, כשיוצריו ומתכנניו יעשו כל ... כדי לקצר את התהליך ולהביא ... גלגליו מתקרקע, מהר ככל האפשר.

... העוסקים בפרויקט טוענים, כי ... הקשיים והצימצומים יוכשר המטוס ... חודשים ארוכים לפני המועד המוצהר. ... יוצריו של המטוס, כי הדרך הנולד ... וינסוק אל־על, נסיקה שקשה ... לסיימה בקרקע.

... הלביא סמל, ככל הנראה, יותר ... כתבות ויותר שעות שידור מאשר ... של „אפולו" על הירח. קולות ששללו ... המטוס עוד בטרם הוצגו תוכניותיו ... נשמעו כבר לפני 12 שנה, ... רק הועלה.

■ יצא המרצע

לפני שבועות אחדים, לא במקרה, קמה ... צעקה גדולה. יצרני המטוסים האמריקניים החלו לחוש את הלביא, הנושף ... של ה־F-16 וה־F-20, שעדיין לא ... את עצמו. ענקי תעשיית המטוסים ... האמריקני, בתקווה ללחוץ על השדולה שלהם ... לחץ שיביא, בסופו של דבר, לקרקוע ... הישראלי. ואין תימה, שהאמריקנים ... להמשיך להזרים לנו כספים ... ללביא, ובלבד שנפסיק את תהליך ... של המטוס.

... האנשים שיצאו למתרת היום להגנת ... היה נשיא הטכניון לשעבר, יוסף זינגר. ... פרש זינגר מנשיאות הטכניון ושב ... את מקומו בין כותלי הפקולטה ... בטכניון, זינגר החליט כי ... לומר משהו. הוא טען כי האמריקנים אינם מעוניינים בלביא לא בגלל עלותו — מחירו של הלביא הוא, לכל היותר, תירוץ. „סוף־סוף יצא המרצע מהשק," התעשיה האמריקנית חוששת מהמטוס שמייצרים בישראל, ואם ימריא הלביא עשויה תעשיית המטוסים האמריקנית למצוא עצמה במצב לא נוח" — טען פרופסור זינגר, וביטא בכך את דעתם של רבים. אף אם אמירה זו נראית יומרנית, הרי שבעת טקס גלילת המטוס היא קיבלה חיזוק משמעותי. טובי מומחי התעופה בעולם, עורכיהם של כתבי העת החשובים בעולם ומפקדים וטייסים בכירים, אמרו כי הלביא אינו נופל ממטוסי הדור הבא המתוכננים בעולם, ואף עולה על רובם. „ללביא כושר תחרות מעולה בשוקי חו"ל בתנאי שייצואו לא יוגבל" — אמר אחד מעורכי המגזינים החשובים בעולם. מספר אנשים העוסקים בפיתוח הלביא ובבנייתו, ששמרו על שתיקה בכל הוויכוחים הגדולים, הסכימו לפצות פה ולומר כי אין ספק שהלביא יעלה בתכונותיו על טובי המטוסים המוכרים לנו כיום.

לשוללי הלביא טיעונים רבים מדוע אסור למדינת ישראל לייצר את המטוס. גם למצדדיו טיעונים כבדים לא פחות, ואם להתעלם מהטיעונים הכלכליים והתעשייתיים הטהורים ולהתייחס למטוס כמטוס, הרי שלישראל יתרונות אחרים על־פני העולם כולו, והגדול מכולם הוא, אולי, גם תמורות. חיל־האוויר הישראלי הוא חיל־האוויר היחיד בעולם המסוגל כיום לקרוא את תמונת שדה הקרב העתידי, מדוייק יותר מכל חיל־אוויר אחר, וזה החיל היחיד בעולם המסוגל להמציא רשימת דרישות על־פי ניסיון. זה חיל־האוויר היחיד בעולם היודע מה דרוש לנו: בזירת המזרח־התיכון, אלו מערכות חיוניות ואלו מערכות רק מפארות את שם המטוס ואינן באות לידי ביטוי בשימוש הקרבי. הלביא הוא מערכת הנשק המתוחכמת והחכמה ביותר עימה נדרשת להתמודד התעשיה הישראלית עד היום. מתכנני המטוס ומומחי תעופה שבדקו את ההצעות לשימוש בפלטפורמה אמריקנית (גוף של אף־16), טוענים כי בהצעות אלה אין ממש ומי שהציע אותן אינו מבין מאומה בתעופה. לדברי פרופסור זינגר,

לא קיימת אפשרות כזו. ראש פרויקט הלביא אמר כי גם אם אפשרות זאת קיימת, הרי שאין היא זולה מבניית מטוס שלם וגם אם מישהו יצליח לחסוך כמה דולרים, הרי שהדבר יבוא על חשבון התאמה ואיכות.

■ שינויים והתקנות

חיל־האוויר הישראלי מבצע מדי יום מאות גיחות, המבוצעות בעשרות סוגי מטוסים, בעיקר צרפתיים או אמריקניים. לכל המטוסים המבצעיים של חיל־האוויר הישראלי רשימה של עשרות ואולי מאות שינויים והתקנות. שינויים והתקנות אלה הם תולדה של ניסיון קרבי עשיר ותוספת אמצעים לייצר כלי־טיס ייחודיים לצרכי חיל־האוויר והזירה בה הוא פועל. הוספת השיפורים בכל מטוסי החיל נועדה למלא דרישה מסויימת במגבלות גדולות מאוד, כך שבחלק גדול מהמקרים, חייבים המתכננים המבצעים להסתפק בפחות מהטוב ביותר שניתן להשיג.

מטוס הלביא, כפי שהוא נראה כיום ועל־פי תיכנוני המקור, לא יזקק לכל אלה. ראשית, כיוון שתוכנן בשיתוף מפעיליו (טייסי חיל־האוויר), המטוס נועד מלכתחילה לפעול בזירת המזרח־התיכון, ובתיכנון הראשוני הובאו בחשבון כל הדרישות האפשריות. כל אלה יאפשרו ללביא מספר שנות טיסה ללא צורך בשינויים מרחיקי־לכת, הדורשים שינויי מבנה ומגבילים את המטוס. נוסף על כך, המטוס כבר תוכנן מלכתחילה לקלוט מספר מערכות משוכללות. כשאלה ייוצרו או מערכות ניסיוניות הקיימות בשוק. הלביא הוא המטוס הראשון בהיסטוריה הישראלית, המתוכנן בכספם לידי השלוחה של חיל־האוויר. בכך רואים מפעיליו ומתכנניו את אחד מיתרונותיו הבולטים.

■ קצפת מכל מקום

עם תחילת התיכנון הוחלט בתעשיה האווירית כי יש להביא את הלביא למצב כי יהיה אחד המטוסים המתקדמים בעולם ויוכל לשאת במעמסת הבטחון לפחות 20 שנה מיום היכנסו לשירות. דרישות אלה הביאו את מתכנני המטוס לנסות להשתמש בטכנולוגיות שחלקן עדיין לא נוסו. כשם מטוס קרב, כך הוטלה משימת בניית כנפיו של המטוס על „גרומן" האמריקנית, שייצרה מטוס ניסויי בעל כנפיים עשויות סיבי פחם. הצורך בבניית כנפיים ללביא, מחומרים שאינם מקובלים, נבע בעיקר מהיות המטוס מוגדר כרב־תכליתי. כלומר, על הכנפיים לעמוד בביצועי קרב, לאפשר נשיאת כמות גדולה של דלק ולעמוד בעומס תליית הפצצות בהיות המטוס גם מטוס תקיפה — כל אלה, עם היתרון החשוב באוויר של משקל עצמי נמוך. עם סיום בניית הכנפיים הוברר, למעשה, כי יותר מ־20 אחוז משטחו של המטוס החדש אינו בנוי ממתכות, דבר שלדעת מומחי תעופה, יסייע ללביא להפוך ביתר־קלות למטוס שקט בעל סימן מכ"ם נמוך בעת חדירה לשטח אוייב. לרבים נראה, כי התעשייה האווירית, אף שלא ייצרה את הלביא מתחילתו ועד סופו לבדה, לפחות הצליחה לאסוף את הקצפת מכל מקום.

חידוש בלביא הוא כיסא המפלט של המטוס, הפולט את הטייס אל מחוץ לתא בזמן נטישה, דרך חופת התא. בכך השיגו המתכננים קיצור זמן מילוט הטייס, חיסכון במשקל וחיסכון ברכיבים הנובעים מעצם הצורך שהיה עד כה בהפלטת חופת תא הטייס לפני הפלטת הכיסא.

בגלל היות הלביא מטוס תקיפה היכול לשאת תחת גחונו מטען גדול של פצצות, נוצר צורך בכני נסע גבוהים. כן הנסע הקדמי היה בעייתי בשל אורכו. קיפולו דרש מקום רב בגחון המטוס, גם בעיה זו נפתרה בצורה מקורית על־ידי התעשיה האווירית: כן הנסע מתקפל בתוך עצמו בטרם הוא נכנס לגוף המטוס.

על־פי תיכנוני התעשיה האווירית, יהיה הלביא הישראלי אחד המטוסים בעלי כושר התמרון המהיר ביותר בגובה נמוך, תודות לשיטת ההינוי ולציבותו הדינמית. תכונות אלו הופכות את הלביא למטוס עדיף למטרות חדירה לשטח אויב לצורך המבצע.

מתא הטייס של הלביא ניתן ללמוד אולי יותר מכל על מקומו בסולם האוויוניקה המתקדמת. התא מכיל שלושה מסכים ומספר נוסף ומזערי של מיכשור, בניגוד ל„יס" המכשירים שהיה מקובל עד כה.

■ מקום בצמרת

יותר מכל מטוס אחר, מתוכנן הלביא להעניק לטייס בורר אפשרות לבצע משימה ללא טעות. המכ"מ יביא בפני הטייס את הסיכונים והאיומים המיידיים, ורק אחר־כך יסב את תשומת־ליבו לאחרים. כל השיפורים הללו, ורבים נוספים, הושגו בעיקר בזכות שילוב יוצא־דופן של מערכות.

המחשב המרכזי של המטוס עולה בביצועיו על מחשב האף־16 האמריקני והתצוגה לטייס נוחה וטובה יותר. בזכות המיחשוב, כמו גם במטוסים אחרים, מתקצר זמן שהותו של המטוס על הקרקע בעקבות תקלות. המחשב יאתר ויזהה את הרכיב הפגום בעבור המכונאים, החשמלאים, האלקטרונאים או החמשים תוך שניות מעטות, וזאת כמעט במאה אחוזי דיוק.

דרכו של הלביא השנוי במחלוקת עד להמראה הראשונה, למשימה מבצעית עוד ארוכה, אך היא תתקצר, ככל הנראה, בפרק זמן משמעותי, עקב ההחלטה הנחושה של יוצריו להביא את ציפור המתכת הטורפת הישראלית הראשונה למעמד זה, ויהי מה. עד היום נכונו ללביא לפחות שש גירסאות שונות, ובסופו של דבר בעוד כשלוש וחצי עד ארבע שנים, יגלוש מפס הייצור הלביא האמיתי. לביא שיהיה יותר מתוחכם מהלביא המוצג כיום.

חיל־האוויר הישראלי שימש בעבר וישמש בעתיד חוד החנית של צה"ל כולו. אין ספק, כי לצורך „לביא" ישראלי יידרשו לתעשיה האווירית משאבים רבים, ולמטוס ישקעו עוד מאות מיליוני דולרים.

אין ספק, כי חיל־האוויר יוכל בלי הלביא ויוכל גם להסתפק בחלופים זולים יותר וטובים פחות. אך גם אין ספק, כי חיל־האוויר של שנת ה־2000 ימשיך להיות הטוב בעולם, אם יהיה הלביא במתכונתו.

יואב אביב

חדשות

האדמו"ר שיק מעדיף את יבניאל על צפת

מאת יהודה צור
כתב „על המשמר"

הרב שיק, האדמו"ר של חסידי ברסלב, סירב לקבל הצעות שונות שהופנו אליו להקים ביתו בצפת והוא מעדיף לבנות לו בית במושבה יבניאל, בהתאם לתוכניתו המקורית.

בשבועות האחרונים הציעו בעלי בתי־מלון ובעלי פנסיונים בצפת לרב שיק לרכוש או לשכור את המבנים ולהתגורר בהם, לאחר שהמושבה יבניאל דחתה את פנייתו להקים חצר חסידים במקום.

הרב שיק שקל במשך כמה שבועות את ההצעות השונות, אשר כללו גם שתי חנויות במרכז העיר, והחליט בסופו של דבר לבנות ביתו ביבניאל.

דוברו של הרב בארץ, הרב יעקב וסלר, אמר, כי האדמו"ר של חסידי ברסלב נחוש בדעתו לבנות ביתו ביבניאל, שם יבקר אחרי סוכות.

„הטובים להוראה בטכנולוגיה"

מאת יצחק שור,
כתבנו לענייני חינוך

„הטובים להוראה בטכנולוגיה" — בסיסמה זו יצא משרד החינוך והתרבות נוכח המחסור החמור במורים למקצועות הטכנולוגיים. בעידודו של סגן ראש־הממשלה ושר־החינוך והתרבות, יצחק נבון, נקבע כי החל משנת הלימודים הקרובה יעניק המשרד פטור משכר לימוד לצעירים שיבקשו להכשיר עצמם להוראה במקצועות אלה ויימצאו מתאימים להורות בעתיד.

במסגרת מדיניות זו, ייפתחו בשנת הלימודים הקרובה מגמות חדשות להכשרת מורים באלקטרוניקה, מחשבים ומיחשוב. עד כה ניתן היה ללמוד הוראה בתחומים אלה רק באוניברסיטאות.

עוד נמסר כי לאחרונה התפתחה תופעה חדשה: טכנאים והנדסאים מוסמכים שפוטרו ממפעלים שונים בשל המשבר הכלכלי, פנו אל המכללה וביקשו להסב את מקצועם להוראה.

● ציבור המשתמשים בתחנות הדלק יזכו סוף־סוף בחדרי שרותים נקיים. בעקבות תלונות רבות של תיירים ואזרחי ישראל, עומד משרד האנרגיה לפתוח במבצע לאכיפת נקיון חדרי השרותים בתחנות הדלק.

● מכללת בית ברל בשיתוף עם הפקולטה למדעי החברה באוניברסיטת תל־אביב פותחת מסלול לי־מורים במדעי החברה בבית ברל.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „הדרים"

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לדיון בקשה לבניית בית מגורים בגוש 6412 חלקה 452 על ידי עמרן אבנר והמהווה חריגה, היינו: קו בניין צדדי 3.60 מ'. במקום 4.0 מ'.

כל מעוניין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הוועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. שמעוני — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „הדרים"

עיריית אשקלון
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י חכמון חיים להקלה. מהות הבקשה הק־לה של 7.22% בנייה ביחס לת. מתאר 00/101/03/4 על פי החלטת הוועדה המחוזית. בכתובת: שמשון, רח' ההסתדרות 47/7, גוש 1962, מגרש 291.

המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרדי הוועדה לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל. כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הוועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.

בני זקנין — מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה, אשקלון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

הודעה על פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

גוש 6167 חלקה 149.
רח' בן־ציון ישראלי 8.
תיק בניה מס' 2525

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים בן 3 קומות מעל קומת עמודים מפולשת עם הקלה של 6% באחוזי בניה ועוד 5% עבור מעליות, ומקלט על קוקעי סה"כ 1011.

בהתאם לתכנית המתאר מותר באזור זה בית מגורים בן 3 קומות עם 90%.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו. אם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הוועדה.

יצחק ירון — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, גבעתיים
תאריך: אוגוסט 1986

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק) בנ/71/1088

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר אברהם לוי הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הוועדה) בקשה להתרת שמוש חורג בנכס גוש 99 חלקה 18, ברחוב סנהדריה בירושלים; דהיינו: שמוש חורג מהיתר הבנייה דהיינו הסיכת חנות לדירת מגורים. את ההתנגדות להתרת שמוש חורג הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים. ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200–1400.

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר לתכנון ולבניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור לחקלה לקו בניין צדדי ומככה לחניה במסגרת 6% הקלה במרווח הצדדי בלבד ברחוב בני אפרים מס' 233 גוש 6625 חלקה 631, תיק בניין 233־2/801.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין בתכנו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד למקצוע חופשי בקומת קרקע לתקופה של 10 שנים ואת סגירת המרפסות בהקלה ברחוב אחד העם מס' 106, גוש 6935, חלקה 100, תיק בניין 106־0011.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה, תל־אביב–יפו

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 עד כאן — רצף יומי של דפי טלטקסט למידע ובידור 09.05 שעת כושר — הפעלה גופנית לכל המשפחה 09.15 רחוב סומסום — סור ההצוצרה — קיפי מנסה לפתור את סוררו של אופניק. מתאמץ לדבר על חשיבות הרחצה ומלמד אותנו את המושגים למעלה ולמטה 09.45 דרן קישוט איש לאמאנשה — פרקים 18 ו־19 — רון קישוט מתקבל באהדה רבה בכפרו. סוכנת הבית ואחייניתו מודאגת ממצבו אם כי הכומר משוכנע שהוא יירפא משגעונו 10.35 מחלקי העיתונים — סידרה עלילתית בהמשכים בת 14 פרקים על קבוצת ילדים באנגליה העוסקת בחלוקת עיתונים ואגב כך נקלעת להרפתקאות 11.00 הרפתקת האמנות המודרנית — אקספרסיוניזם — הסרט מתאר את התקופה שבין שתי מלחמות העולם ומפגיש את הצופה עם ציירים מהתקופה הזו, פיקאסו, אוטו דיקס מקס באקמן, שאגאל 14.00 עד כאן — רצף יומי של דפי טלטקסט למידע ובידור 14.05 שעת כושר — הפעלה גופנית לכל המשפחה 14.15 מנהרת הזמן — פלישה — ראג וטוני נקלעים לצרפת הכבושה יום לפני הפלישה, ונשבים ע"י הגסטפו. לראג נעשית שטיפת מוח, בה משכנעים אותו שטוני הוא אויבו ושעליו להרוג אותו 15.20 מי אני המורה פרק 6 — מועד תחרות הספורטרון מגיע ונבחרת הוקוד הסחרת הסיכויים ניגשת לתחרויות 15.45 אורחת ללילה — אחל הארדיסן, היא בת למשפחה מעורבת שאביה נעלם ואמה שתיינית. היא נאספת ללילה לביתה של מורתה, שלה עצמה בת בגילה של אתל. הסרט מתאר את תהליך היקלטותה של אתל בחיק משפחה דבר שלא הכירה מעודה 16.20 פיצוחים — פיצוחי קיץ — מנחה שוש עטרי משתתפים: מלצר עליזה ובתה דוריה מקבוץ ניר עם. רפאל בן טולילה ובנו אדם ממושב שחר 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר 17.30 תאטרון האגדות — סדרה של אגדות־עם ידועות, בביצוע תאטרון הילדים של השחקנית שלי דוכל. הפעם: אצבעונית. אצבעונית היא נערה שגודלה כגודל אצבע, ואשר גם הקרפד וגם החולד רוצים לשאתה לאישה. היא מצליחה להימלט מהם ולמצוא לעצמה נסיך זעיר כלבבה. מוסר ההשכל של הסיפור: על נערות, גם אם הן זעירות להראות תושייה ואומץ לב וסופן שיזכו בשכרות 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 על ספרות ותרבות 1. פגישה עם אמיל חביבי עם צאת ספרו החדש „איחטיה"; 2. פגישה עם המשורר יהודה עמיחי; 3. קווים לדמותו וליצירתו של הסופר הארגנטיני בורחס, שהלך לעולמו ביוני השנה. שיחה עם ד"ר מיכל גיא מנחים: פרופ' ש' מורה, פרופ' מ' מילסון, עגן ספרי (ערבית) 19.00 בקו הבריאות השומן והשפעתו על גופנו 1. סיבוכים ובעיות רפואיות, הגורמים משומן יתר; 2. תזונה נכונה. עקרונות התזונה והאכילה הנכונה; 3. התערבות כירורגית בטיפול בשומן: קיצור קיבה, שאיבת שומן ושיטת המלתעות (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 בצוותא — לימוד סוגיה תלמודית עם חברי כנסת. קבוצה של חברי כנסת מסיעות שונות תלמד לרגל ליל ט' באב את סוגיית קמצא ובר קמצא במסכת גיטין ותדון בהשפעותיה האקטואליות. מגיש השיעור הוא הרב פרומן מתקוע 21.00 מבט חדשות 21.30 מצב הרוח — תכנית מיוחדת לט' באב (ראה המסגרת) 22.30 ירמיהו — סימפוניה מס' 1 מאת לאונרד ברנשטיין מנגנת התזמורת הפילהרמונית הישראלית, בניצוח המלחין, עם הסולנית הומרת כריסטה לודביג. היצירה חוברה בשנת 1939 23.00 פרקי קריאה 23.20 חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב — טלמאן: קונצ'רטו לארבעה כנורות; ברוקנר: פתיחה בסול מינור 07.30 שחרית מוסיקלית — ברהמס: סימפוניה מס. 4 במי מינור; מנדלסון: קונצ'רטו בלה מינור לפסנתר וכלי־קשת; ליסט: לה קמפנלה, אטיוד מס. 3, בעקבות פגניני; ברוקנר: חמישיית כלי־קשת בפה מג'ור 09.30 קונצרט בוקר — ליסט: הפרלודים, פואמה סימפונית; בטהובן: קונצ'רטו ברה מג'ור לכנור ולתזמורת; ברוקנר: סימפוניה מס. 8 בדו מינור 11.57 מגישים שיר 12.05 צלילי פסנתר 13.00 לבקשתכם: והן־וויליאמס: פנטסיה על נושא של תומס טאליס; באך: קנטטה מס. 146; רוניצטי: סונגה, פסטורלה וואריאציות; גריג: סימפוניה ברו מינור 15.05 בין חברים — מוסיקה מאת יונג'יק, מסנה ויסוג'ילי — לציון יום פטירתם שחל השבוע 16.00 אמנים באולפן — אינה יוסט — צ'לו; רגר: סויטה ברה מינור; רוטייה: שלוש שורות על שם זכר; איזאי: סונטה — שרה פוקסון־היימן — ברט ברמן — שני פסנתרים. ג. אירואני: לאודה (1983) 17.05 מוסיקה כאן ועכשיו — צ. אבני: ארבעה שירים „ליד עמקון של נהר" מלים — מתי כץ; מ. אבן־אור: מוויקינגזיס; א. היידה: סרנדות ביישניות לקלרינת ותזמורת; ו.ח. מקינלי: ציורים — שבע 18.00 מאולמי הקונצרטים בעולם — קונצרט מהסדרה הבה נכיר שם חדש — איגוד השידור האירופי רבלין התז. הסימפ. של רדיו אירלנד/ג'ורג' אלי אקטור (בלגיה) 26.2.86 קלאודיו פריאנטו (ספרד): סימפוניה מס. 2; פגניני: קונצ'רטו מס. 2 לכנור ותז. פרסטוק (יוגוסלביה): ראבל: אמא אווזה; סטרווינסקי: צפור האש 19.30 דומיניגוער לנוער המתכנר 20.05 מאגדות יוון — א. יצורי פרומתאוס של בטהובן 20.57 מגישים שיר 21.00 לליל ט' באב — שרפנטייה: מות שאול ויהונתן; הנדל: דרכי ציון אבלות. וויס: קינות ירמיה; קינות ומקוננים.

רשת א'

07.30 היו שירים — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 חונה — עם בני הגיל 09.05 השיר לא תם — שירים עבריים 09.30 מפגש — מגוון לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 שירים עבריים 11.30 השכלה ודעה לכל — על ספרות ילדים — בהדרכת מנחם רגב והפעם: הומור 12.05 מהווי המורה — מבחר שירים מורחיים 14.05 לבת ולכן ולכל המתעניין — תכניות לילדים בסנדלים של שבת — א) אור ואלכסנדרה — ספור בהמשכים ב) נריה — ספורה של נערה עבריה; ג) ידידנו המשותף 15.00 התולופון — מומחים באולפן משיבים לשאלות המאזינים 15.55 מאוצר הספרים — סקירה על ספר חדש 16.05 מועדון שעון הזהב — מעולמו של האדם המבוגר 17.12 מגישים שיר 17.20 האוניברסיטה המשודרת — שורשים — סיור במוזיאונים היסטוריים — חצר הישוב הישן 18.06 מנחת ערב — משדר יומי להווי דתי ומסורת 19.05 שואל כעניין 19.30 שידורים לעולים 22.05 מגילת איכה — הספר ומשמעותו — כולל קינות לתשעה־באב בהשתתפות זכריה דורי 23.05 שירים עבריים.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה 08.05 חתול בסנדלים — [illegible]

תכנית לתלמידים בחופשה 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי 10.05 כל הבקר רדיה — מגוון יומי 12.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים 13.00 בחצי היום — חדשות ופזמונים 14.05 יש עניין — עם גבי גזית 15.05 רגעי קסם 15.51 לוח מודעות 16.05 תוצרת הארץ — תכנית בבקשתך לשירים עבריים 17.10 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים — מגוון תוכן והופעה 18.06 זרקור — עורך ומגיש: יחזקאל 19.00 היום הזה 19.35 מוסף לענייני חוץ ובטחון 20.05 בליל זה יבכיון — שירים מן הכותל המערבי 22.05 שירים עבריים 23.05 שאלו שלום ירושלים — אנתולוגיה לתשעה־באב 00.10 שירים עבריים.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: מחשבת הצורה בצמחים — אבולוציה של הצורה. מרצה: פרופ' צבי וקס 07.07 שבע אפס שתיים — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 צלצול — עם אלי ישראלי 10.05 המסקר 10 — עם מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו — עם רשף 13.05 פיצוץ — מצעד הפזמונים — עם אבנר גלעד 14.05 דו רה מי — רוני לנץ ודני קרפל 15.05 סימטה — שקט רגוע עם דורי בן זאב 16.05 אבנע אחר הצהריים — שעה של שירים עבריים 17.00 ערב טוב ישראל — עם דן שילון 18.05 יער משורר — מטען לשירי צבא וביטחון 18.55 הודעות לחיילים 19.05 שירי ארץ אהבתי 20.05 שירי ירושלים 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת (ש.ח.) משמעות הצורה בצמחים 22.45 קלאסי קל 23.05 דוד גרוסמן — מספר משמעות ט' באב עם הפרופ' אפרים אורבך 23.55 שידות חצות — עם ד"ר אפרים זנד — מורה לתאטרון באנו'ת"א 00.05 לילה קלאסיות — עם אדי פתקל 03.05 מרגניות 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

לרגל צום תשעה באב סגורים בתי הקולנוע בכל רחבי הארץ

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב, חולון
חולון
מכבי — שנקר 35
קופ"ח עין יהב
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, המ"ג 28
נתניה
תרופה — הרצל 2
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן
קופ"ח כללית — המיתר 25
תל־אביב
בריאות — המלך ג'ורג' 28
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7
חיפה
ק. אליעזר — ככר מאירהוף 6
רחובות
ברק — הרצל 155

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ע"כ — פנימית, נשים, עיניים, א.א.ג. הדסה ה"צ — כירורגית, אורטופדית ביקור חולים — ילדים

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00. בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 433300־03, 433500־03.

יד ביד — אוזן קשבת במלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ת"א — 226027 (24 שעות) חיפה — 229468־04 (11.00–20.00) נהריה — 920014־04 (11.00–20.00) קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' — טל. 222732.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של חוהמ"י לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00–23.00; בלילות שבת וערבי חג בין השעות 18.00–24.00, בשבתות וחגים בין השעות 15.00–21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284449. בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523344. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 24.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה והמרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00, ואחרי הצהריים שלמחני בלבד.
ריינגנוף מכנסר שער 3 (ליד המשטרה) קומה ג', טל: 294869, 285822־03.

מרכז מידע לקורבנות אונס לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32452 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 227171־02
ער"ן תל־אביב — טל' 361111־03
ער"ן חיפה — טל' 672222־04
ער"ן באר־שבע — טל' 418111־057
ער"ן נתניה — טל' 35316־053

סילוק מזרזים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 88.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. תל־אביב, גבעתיים — טל' [illegible]. רמלה — 101. טל' 221022 [illegible]. טבריה — 101. טלפון 93334־065. נהריה — 951401־04. [illegible] — טל' 5511111. 74767־057.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 16.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
בימים א'–ה': 9.05, 10.40, 14.30, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
הרכבת תופעל בימי א' בשעת [illegible] תל בלבד.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה

הודעה על־פי סעיף 149 (2). (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2). (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה באחוזי הבנייה, דהיינו תוספת מגורים קיימת ע"י סגירת קומת עמודים קיימים בניצול של 7% בנייה במקום 6.25% בנייה המותרים, שעל החלקה 195 בגוש: 18209, רחוב ההגנה 19, נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעיריית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב — יו"ר הוועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה, נהריה

ועדה מקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי

רח' לוחמי הגיטאות 10 עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי
גליל מרכזי — עכו

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי בעכו, הוגשה בקשה לקבלת הקלה בבניה בתיק מס' 5־808/86 ע"י מר אפוטה אלברט וגלוריה, במקום — מעלות בגוש 18384 חלקה 17 ב„משק־עזר". מהות ההקלה: בנית קומה שניה במקום שמותר לבנות קומה אחת בלבד.

כל המעונין ראשי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית ברח' לוחמי הגיטאות 10, בעכו — תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

משה סלע, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי — עכו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת לאחוזי בניה 6% וקווי בניין צדדיים 3.60 מ' ברחוב דלרינה מס' 6, גוש 6637, הלקה 427, תיק בניין 006־0836־2.

בעל קרקע או בנייו המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה ראשי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבנייה, תל־אביב–יפו

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
תיק בנין 9/805

נתנה בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 88/89 בגוש 7160 רח' החי"ם מס' 25 חולון, הכוללת הקלה של 6% משטח המגרש 3910 מ"ר לכל דיירי הבית, לשיפור תנאי התכנון והדיור. החל־קה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ב'.

את התכנית אפשר לראות במשר־די הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן בשעות קבלת קהל. לכל מי שיש התנגדות יוכל להגישה לועדה תוך המועד של 14 יום מהיום.

ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

עו"ד חיים שרון, יו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

מכבי חיפה תנסה להערים קשיים בדרכו של ארמלי

● כדורגל

מאת יוסף גלזר

אגודת מכבי חיפה אינה מתכוונת, לפי שעה, להציב את חלוצה לשעבר, זאהי ארמלי, ברשימת ההעברות בהתאחדות לכדורגל, צעד שהוא תנאי להרשמתו בהפועל תל־אביב. זו המגמה שהתגבשה בדיונים בלתי־רשמיים בין חברי הנהלת הקבוצה.

במכבי חיפה מעוניינים למצות את מלוא ההליכים המשפטיים וסבורים כי מאחר שהמו"מ בין ארמלי והפועל ת"א הוא פועל יוצא מצו בית־המשפט שהוצא לפני כחודש, הרי שניתן לערער על הצו, או לנקוט בהליכים אחרים.

מכל מקום, לטענת החיפנים ההליך המשפטי שבוצע אינו סופי ולכן אינו מחייב אותם להציב את ארמלי ברשימת ההעברות.

פרקליטו של ארמלי, עו"ד סלמן פרג', ביקש להיפגש אתמול עם עו"ד דני שירן, פרקליט וחבר הנהלת מכבי חיפה, כדי לתבוע את הצבתו ברשימת ההעברות. שירן סירב לקיים את הפגישה.

הצעה לסיים הסכסוך בין שני המועדונים:

גריאני יחזור לנתניה ולביא יועבר למכבי ת"א

מאת יוסף חכם

משה גריאני למכבי נתניה ודוד לביא למכבי תל־אביב — זו הצעת־הפשרה לפתרון הסכסוך בין שתי המועדונים.

את ההצעה העלה אתמול עוזריקס מילצ'ן בשם מרכז מכבי ליצחק תשובה, יו"ר מחלקת הכדורגל במכבי נתניה.

תשובה אמר לי אמש שההצעה מקובלת עליו, וייתכן שכבר בימים הקרובים יתנהלו מגעים למימוש ההצעה.

תשובה הוסיף שגריאני, ששיחק בעונה החולפת במכבי תל־אביב, ניהל בימים האחרונים שיחות עימו וטען שבכוונתו לחזור למכבי נתניה, שבה שיחק ברוב שנות הקריירה שלו.

אשר לאבי כהן, קפטן מכבי ת"א, נמשך עמו המו"מ.

מנסדורף ניצח צ'יליאני בסיבוב הראשון בטורונטו

הטניסאי הישראלי עמוס מנסדורף ניצח בסיבוב הראשון בטורניר טורונטו, שחקן גבוך דייויס של צילה, ריקרדו אקוניה — 6:2, 5:7, 6:3.

פטריק מקנרו, אחיו הצעיר של ג'ון הגדול הפסיד לאמריקני אחר, טוד נלסון — 6:4, 7:5. בסיבוב השני יתמודד נלסון עם ג'ון מקנרו.

מרסל פרימאן מארה"ב גבר על בן־ארצו מאט אנגר, המדורג 11 — 7:6, 4:6, 2:6.

● טניס

נערות: ספרד — ישראל 1:4

נבחרת נערות של ישראל בטניס, עד גיל 18, נוצחה על־ידי נבחרתה החזקה של ספרד, בתח־רויות גביע־המלכה המתקיימות בספרד — 4:1.

הנצחון היחידי הושג על־ידי דליה קוריאט, שגברה על סגנית אלופת ספרו, מרטינזה — 4:6, 6:4, 5:7.

המשחק נמשך כשלוש וחצי שעות.

בולגרי כריסטו מארקוב שיא אירופי במשולשת
תצלום: איי.פי.

בולגרי קבע שיא אירופי

האתלט הבולגרי קריסטו מא־קארוב קבע בבודפשט שיא אירופי בקפיצה משולשת — 17.80 מטר, בתחרות בין־לאומית. מאקארוב שיפר בשני ס"מ את השיא הקודם של הסובייטי ניקולאי מוסיינקו, שנקבע ביוני בלנינגראד.

השיאן העולמי וילי בנקס מארה"ב תפס את המקום השביעי כלבד — 16.65 מטר.

האמריקני מילאן סטיוארט הקדים ב־7 מאיות את האלוף האולימפי, בן־ארצו רוג'ר קינגדום, כשעבר 110 מטר משוכות ב־13.40 שניות.

אד מוס מארה"ב השיג את נצחונו ה־115 ברצות, כשעבר 400 מטר משוכות ב־47.76 שניות.

נצחון אמריקני נוסף ב־200 מטר על־ידי קירק באפטיסט, בעל מדליית־כסף אולימפית, שגמא את המרחק ב־20.25 שניות.

אלוף ווימבלדון ב־1963 מת בגיל 45

מאת שבח סלברט

אלוף ווימבלדון ב־1963, האמ־ריקני צ'ארק מקינלי, מת בדאלאס, טקסאס, בגיל 45, לאחר מחלה ממארת.

מקינלי הופיע בישראל עם נבחרת ארה"ב בדרכה להורן למשחקי גביע־דייוויס. הוא ניצח בגמר ווימבלדון ב־1963 את האוסטרלי פרד סטולי — 9:7, 6:1, 6:4. שנתיים קודם לכן נוצח מקינלי בגמר ע"י האוסטרלי רוד לייבר — 6:3, 6:1, 6:4.

ארמלי: אשתדל לזכות באליפות עם הפועל ת"א

[illegible]

כדורסלן טרי
התרגשות בחולון

היועץ המשפטי אישר העברת טרי לחולון

מאת יצחק ויסהוף

היועץ המשפטי של איגוד הכדורסל אישר אתמול בבוקר את העברתו של ג'ימס טרי לקבוצת הפועל חולון, וקבע בהחלטתו כי קבוצתו של טרי בעבר, מכבי חיפה, חייבת לשחררו.

היועץ המשפטי קבע עוד כי טרובה של מכבי חיפה לחתום על העברת השחקן לא מונעת בעדו להיות משוחרר מאחר שמכבי חיפה כבר את שתי ההעברות שלה.

עוד קבע היועץ המשפטי כי נמוכה שמכבי חיפה לא תחתום על טופס ההעברה עד היום בשעות־הצהריים, מועד סיום ההעברות בליגה הלאומית והארצית, היא תועמד בפני ועדת משמעת של האיגוד על אי מילוי תקנון האיגוד.

טרי הגיע אתמול בצהריים לישראל ונלקח מייד לדירתו החדשה בחולון; שתי קומות מעל הבל לקבוצה, דייוי בודמוך.

למלוביק אין עדיין שחרור

קבוצת אליצור נתניה לא השיגה שחרור בין־לאומי לסטיב מלוביק, שביקש לשחק בשורותיה. אם לא תשיג שחרור זה עד היום, יוכל מלוביק להמשיך לשחק רק בהפועל הגליל־העליון, בה נרשם בתחילת העונה שעברה.

בהגליל־העליון קיבלו באכזבה את ההודעה שיאיר בן־עטר לא ישחק בשורותיה.

קשר עם קדמן

בגליל חירשו אתמול את הקשר עם יואב קדמן, כדורסלן מכבי ת"א בעבר, הנמצא כהסגר.

הבעייה של קדמן היא שקבוצתו, מכבי ת"א, אינה מוכנה להעניק לו שחרור.

ייתכן שהיום יגיעו שני הצדדים לסיכום חיובי, ואז יוכל לשחק בגליל.

טלי: „אני מקווה לשחק במכבי חיפה" [illegible]

צפוי גל העברות ביום האחרון ב„שוק"

מאת יצחק ויסהוף

העברות כדורסלנים בליגה הלאומית ובליגה הארצית יסתיימו היום. אתמול בוצעו מספר העב־רות של שחקנים, בעיקר בליגה הארצית, היום יגיע ה„שוק" ברו־בתו 10 בתל־אביב. צפוי גל העברות.

היורדת מהליגה הלאומית, אלי־צור קרית־אונו, רשמה בשורותיה את יהודה לוי מהפועל גבעתיים, את משה רייס מהפועל ירושלים, ואת אייל רוזנפרד, שלא נחשב להעברה מאחר ששיחק בליגה א'.

מכבי נתניה צירפה לשורותיה את דייוויד רוס, ששיחק בהפועל אשדוד מליגה א'.

חמו: שני זרים ושחקני נוער

קבוצת הפועל רמת־גן תופיע בעונה הבאה עם שני זרים ובן עם שחקני נוער — על כך מסר אמש אברהם חמו, המנסה לשקם את קבוצת הנוער לשעבר.

חמו מצפה להחלטת בית־המשפט לאליצור קרית־אונו. אם לא יועבר — יישאר בהפועל רמת־גן.

שטרייכמן לחסגר

רון שטרייכמן, אחת התקוות של מכבי ת"א בכדורסל, הכניס אתמול את עצמו להסגר במשרדי איגוד הכדורסל.

שני שחקני התיזוק של הפועל הגליל־העליון, קרטיס פרי, מימין (2.04) וטרי וייט (2.07), מחייכים לאחר האימון הראשון (צילם: אבוהו שפירא)

ארמלי לא יסע לרומניה

מאת אשר גולדשלגר

זאהי ארמלי לא ייצא למחנה־האימון של הפועל ת"א ברומניה גם אם יועבר עוד השבוע רשמית לקבוצה — על כך מסר אמש יו"ר מחלקת הכדורגל של הפועל ת"א, חיים צימר.

צימר הדגיש שאם תוך יומיים לא יוצב ארמלי ברשימת ההעברות תאלץ הפועל ת"א לחפש חלוץ אחר ב„שוק", שכן אין בכוונתה להאבק משפטית עם אגודת מכבי חיפה.

הפועל ת"א הטלה על נציגו של ארמלי לדאוג להצבתו כחוק ברשימת ההעברות.

● קבוצת הפועל ת"א העבירה אתמול להפועל בת־ים מליגה א' שלושה שחקנים: בני רובין, דוד נמני ודורון מזו. זאת לפי בקשתו של מאמן הפועל בת־ים, אריה פורנה, ששיחק כשוער בהפועל ת"א שנים רבות.

בגלייבטר הורשה להתאמן בכל קבוצה

מאת יוסף חכם

אייל בגלייבטר, כדורגלן מכבי פ"ת, הנמצא בהסדר בין־לאומי, קיבל אתמול ממנהל קבוצתו, נחום בכר, אישור להתאמן בכל קבוצה שירצה.

המצב בקבוצה הפתח־תקוואית הוא בכי־רע ובימים הקרובים מקווים ראשי האגודה, יקבלו ירון פרסלני והשוער משה מרכוס אישור להמשיך עונה נוספת בקבוצה.

● שייט

גד אברהם שיפר מצבו

הגולש גד אברהם שיפר אתמול את מצבו באליפות אירופה בגל־שני־רוח, הנערכת בשבדיה.

בסיכום שלושה זינוקים נמצא גד אברהם במקום ה־24.

ייתר ישראלים מדורגים: אמיר אדר — במקום ה־49, וערן ענבר — 67.

בגלשנים הכבדים ממשיך עופר בוצר להיות מדורג במקום ה־33.

הכדורידנים חזרו

ישראל בכדוריד, המתכוננת למשחקי אליפות העולם, דרגה ג', שייערכו בשנה הבאה בארץ, שבה אתמול ארצה ממחנה־אימונים בן עשרה ימים במערב־גרמניה ובי נורבגיה.

● כדורעף

עין־המפרץ ומטה אשר התאחדו

קבוצת הפועל עין־המפרץ/כפר־מסריק והפועל חניתה/מטה אשר יופיעו בעונה הקרובה במשותף, בליגה הלאומית בכדורעף — עליכך סוכם בתחילת השבוע.

את שתי האגודות ייצגו בליגה הלאומית שתי קבוצות.

● אתלטיקה

מדלית־ארד נוספת בגטבורג

מאת אברהם תשובה

מדליית ארד נוספה למאזן משלחת ישראל ביום הרביעי באליפות העולם בשחייה לנכים בגטבורג, שבדיה.

המדלייה הוענקה לרוני בולוטין, שהגיע שלישי ב־400 מ' חופשי בזמן — 4:41.0 דק'.

בתחרויות האתלטיקה דורג יששכר נבון במקום החמישי בהדיפת כדור־ברזל — 10.36 מ'.

● כדורסל

אליצור קרית־אונו — מכבי נתניה 98:116

אליצור קרית־אונו ומכבי נתניה שיחקו שלשום בינהן בנתניה. קרית־אונו גברה על מכבי נתניה — 98:116. שתי קבוצות אלו יאבקו על כרטיסי העלייה ללאומית: מכבי נתניה במחוז הצפון ואליצור קרית־אונו בדרום.

גם דימנט פנתה לבית־המשפט

לא רק כדורסלנים פונים לבית־המשפט כדי להשתחרר. גם הכ־דורסלניות למדו את האופנה. שחקנית הפועל חיפה ונבחרת ישראל, רונית דימנט, מבקשת שחרור מקבוצתה מבית־המשפט המחוזי בחיפה, ואתמול אף קיבלה צו המאריך לגביה את מועד נעילת ההעברות.

רימנט מעוניינת להצטרף לחב־רתה זיוה רון בהפועל גבעת־חיים. הכדורסלנית פנתה לבית־המש־פט באמצעות עו"ד משה יונאי, שיומיים קודם־לכן הוציא צו דומה עבור כדורסלן הפועל חיפה, איתי שביט.

בן־עטר ואייל חי נשארו בקבוצותיהם

פסק־הדין בתביעותיהם של סמית ובנט — תבוקר

[illegible]

מעטה סודיות על שיחות המשלחת הישראלית ביוהנסבורג

„ישראל תהפוך לעוגן ההצלה של פריטוריה" אם תתהדק טבעת הסנקציות

סברה זו מעלים עיתוני דרום־אפריקה המדווחים על תוכניות חרום שמגבשים פקידים בכירים בפריטוריה; ישראל תהפוך לעורק־חיים שדרכו יוזרמו סחורות יבוא חיוניות, במקרה שיוחרפו העיצומים

יוהאנסבורג. — מעטה כבד של סודיות הוטל על השיחות שמנהלת משלחת ישראלית רמת־דרג ביוהאנסבורג, תוך כדי שמועות עקשניות, כי דרום־אפריקה מחפשת „עורק חיים" להבטחת המשך זרימתו של יבוא חיוני לארצה, נוכח העיצומים המוטלים עליה מצד מדינות רבות.

המשלחת הישראלית בת ארבעה חברים, וכראשה מנכ"ל האוצר, ד"ר עמנואל שרון, קיימה שיחות רבות עם פקידים דרום־אפריקניים, מאז הגיעה לדרום־אפריקה בסוף השבוע שעבר.

העיתוי

שתי הממשלות מעוניינות, כנראה, בשמירת האיפול על שיחות אלה. דיפלומטים מערביים ביוהאנסבורג הביעו דעה, כי מטרתה העיקרית של המשלחת הישראלית היא לחרוש הסכמי־סחר לטווח ארוך, ובכלל זה יבוא פחם דרום־אפריקני לישראל והסדרי־אשראי ליבוא ישראלי מדרום־אפריקה. משקיפים מדגישים את העובדה, כי המשלחת הישראלית הגיעה ליוהאנסבורג בשעה שגוברים והולכים העיצומים המוטלים על ממשלת פרטוריה, עקב מדיניות האפארטהייד.

כידיעות שונות בעתונות הדרום־אפריקנית נמסר באחרונה, כי פקידים בכירים בפרטוריה מגבשים תוכניות־חירום, במגמה לשמור על עורק־חיים של זרימת סחורות יבוא חיוניות למדינה, למקרה שמדינות העולם יחריפו את העיצומים על דרום־אפריקה. אחד העתונים הגדיר את ישראל כ„חבל הצלה" אפשרי לדרום־אפריקה. אולם הפקידים הישראליים במשלחת דחו רמזים, כאילו עוסקת המשלחת בגיבוש צעדים להקלת העיצומים המוטלים על פרטוריה.

גידול ניכר

נתונים רשמיים שפורסמו בפרטוריה מעידים על גידול ניכר בסחר בין דרום־אפריקה לישראל. בשנת 1985 יבאה דרום־אפריקה מישראל סחורות בסך כולל של 44 מיליון דולר. והיצוא הדרום־אפריקני לישראל הסתכם ביותר מ־101 מיליוני דולר. בחודשיים הראשונים של שנה זו ייצאה דרום־אפריקה לישראל סחורות בסך 24 מיליון דולר וייבאה ממנה סחורות בסך 7.3 מיליון דולר.

למרות ידיעות רבות המתפרסמות בעתונות העולם, הכחישו שתי המדינות עסקות צבאיות ביניהן.

ממקורות יודעי דבר ביוהאנסבורג נמסר, כי אנשי המשלחת הישראלית, וביניהם נציג המדען הראשי של מדינת ישראל, משתדלים גם לסייע ליהודי דרום־אפריקה להשקיע בישראל. הקהילה היהודית בדרום־אפריקה, המונה 110 אלף נפש, נהנית מזכויות־יתר מיוחדות בתוקף הסכם בין שתי המדינות, המתיר ליהודים להעביר 25 אחוז מהונם לישראל, על מנת להשקיעם בתוכניות המאושרות על־ידי ממשלת ישראל. (ע"ר)

הסנט עומד לאשר חוק האוסר מכירת נשק לדרא"פ ובו „רמז עבה" לישראל

מאת כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — מליאת הסנאט אמורה לדון מחרתיים בחוק העיצומים נגד דרום־אפריקה, ובמסגרתו גם בסעיף הדורש מהנשיא רייגן לדווח על מדינות המקבלות סיוע אמריקני ומוכרות נשק לדרום־אפריקה.

צפוי אישור סעיף זה — המכוון נגד ישראל, אף שאינו נוקב בשמה — יחד עם החוק כולו.

השבועון „נייישנל ג'ורנאל" דיווח, כי הצבעת ידיד ישראל, ג'וזף ביידן, בעד סעיף זה, בוועדת החוץ של הסנאט, שיקפה החלטה מאוחרת של ביידן לתמוך בעיצומים מחמירים נגד דרום־אפריקה גם במחיר מבוכה אפשרית לישראל. ביידן הפקיד תחילה את קולו בידי באי־כוח, סינאטור שנכח בדיון בוועדה. הסנאטור הניח שביידן יצביע נגד סעיף המכוון להרע לישראל, והודיע כי ביידן מצביע נגד. כשהתברר לביידן תוכן הסעיף, הצהיר, כי הוא משנה את הצבעתו ל„בעד", ובכך הכריע כי הסעיף יתקבל ברוב של 9 מול 8.

„מקום בצמרת"

מצעד הפזמונים הישראליים
רשת ג' קול־ישראל 12.8.86

1. את שרה ברדיו – רמי קליינשטיין
2. אולי אולי מחר – ישראלה קריבושיי ופיקוד הדרום
3. בכל הכח – אבי טולדנו
4. השד יוצא מהבקבוק – דני בסן
5. חלומות אחרים – מאיר בנאי
6. כד הקמח – לחקת פיקוד הצפון
7. עכשיו היא – משה דץ
8. פת תלקח טובה – ירדנה ארזי
9. מעיד בשבועה – טנגו
10. קונטאקט – סי הימן וגבי שושן
11. אסמרלדה – גלי עטרי
12. בן־גוריון – לחקת פיקוד המרכז
13. משחק אמיתי – שוקי שוקי
14. שדות של אירוסים – שלמה ארצי
15. שיר אהבה – נורית גלרון
16. שיר ברים – שלמה יידוב
17. שב תביתה – אבי מטוס
18. האשם הוא שלנו – יאיר ניצני
19. שיר על התוכי יוסי – אריק איינשטיין
20. מה חייתי – טובה גרטנר
21. ולמרות כל אלה – משה פרי
22. יושב על הגדר – אלי עידן
23. תמונות של זכרונות – איתן מסורי
24. פרח שלי – שימי רון
25. חלום רחוק – שמעון כהן
26. עדר כבשים – יניב כהן
27. הרחוב הגדול – רוני ידידיה
28. שתי אצבעות מצידון – בועז עופרי
29. הרגע האחרון – ורדינה
30. מה נשאר לי – כמו צועני

לשיפוטכם – פינת הפזמון החדש

31. בואו נשיר לארץ יפה – חיים משה
32. מה יקרה מחר – דורון מזר
33. ימים נשברים – עפר חזה
34. כמו בראשונה – איזי שלו
35. אשה לבדה – שלוה ברטי

לכבוד:
„מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, ים. מיקוד 91010

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם: ______
כתובת: ______
מיקוד ______ תאריך ______

מפעלים בישראל ינצלו הזדמנות להציג הישגי טכנולוגיות חימוש לפנטגון

מאת כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — מפעלי התעשיה הבטחונית בישראל נערכים להגיב על בקשת סוכנות למחקר מתקדם בפנטאגון ממדינות ידידותיות לארה"ב, להגיש לה הצעות למחקר מדעי והנדסי, לקראת יישום אפשרי בפיתוחים צבאיים.

הסוכנות, הודיעה בשבוע שעבר, כי היא מתעניינת בטכנולוגיות „מאירופה ומשאר העולם החופשי", כדי לשלבן בתוכניותיה ולמנוע כפילות.

השבועון „דיפנס ניוז" מוסר, כי דארפ"א ממקדת את התעניינותה בינתיים באנרגיה קינטית, באופטיקה, בחיישנים מתקדמים, ברובוטיקה, בעיבוד נתונים, בטכנולוגיית ייצור, במערכות ייצור־חשמל ובאווירודינמיקה.

יישום הטכנולוגיות צפוי בתחומי השריון, הנשק האנטי־טנקי, טילים נגד טילים ופיקוד, שליטה, תקשורת ומודיעין.

חברות זרות, הקשורות בשותפים אמריקניים, אמורות להגיש הצעות לדארפ"א עד דצמבר השנה. נראה, כי התעשיה האווירית ומפעלים נוספים ינצלו הזדמנות זו.

טיל קרקע־קרקע אירני נחת על בגדד

בגדאד. — עיראק דיווחה אתמול, כי איראן ירתה טיל קרקע־קרקע לעבר בגדאד, ודובר צבאי הדגיש, כי היתה זו „הסלמה חמורה" של המלחמה בין שתי הארצות.

„הכוונה לפגוע באזורים אזרחיים תמימים מהווה הסלמה חמורה של הסכסוך...", אמר הדובר. הוא לא הזכיר אבידות.

תושבי בגדאד מסרו כי הטיל התפוצץ בשעה 1.05 בלילה שבין יום ב' לאתמול. ענן עשן שחור התמר לשמים והיה אפשר לראותו במרחק של 3 ק"מ ממקום הפיגוע. (ע"צ, ע"ר)

מיגוץ לתוכחת בריאות: ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, רצה לעיני הצלמים בחוף מפרץ קונסטנטין, בדרום אנגליה, כהוכחה לבריאותה התקינה. גורר אותה כלב השייך למארחיה במקום נופש זה. (צילום: איי. פי.)

עריק בעיראק: הטייס האיראני עלי אכבר מוחמדי, שערק לעיראק במטוס מנהלים „פאלקון 20", הצהיר אתמול במסיבת עתונאים בבגדאד, כי הוא מייצג את האזרחים האיראניים המדוכאים, המוחים נגד המלחמה המתמשכת בין שתי המדינות. לדבריו, שימש בארצו כטייסו הפרטי של יו"ר הפרלמנט, ובמטוסו של היו"ר ערק לעיראק. (צילום: איי. פי)

103 ראשי ערים מצרפת הצטרפו לאיגוד ידידי ישראל

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — ראשי 103 מתוך 113 ערים בצרפת, שיש בהן יותר מ־30 אלף תושבים, הביעו נכונות להצטרף לאיגוד ראשי ערים ידידי ישראל.

בין אלה שלא הצטרפו: ראש עיריית פאריס, ז'אק שיראק, שהוא גם ראש הממשלה, וראש הממשלה הסוציאליסטי לשעבר פייר מורואה, שהוא ראש עיריית ליל. ארבעה שרים ונשיא האסיפה הלאומית, ז'אק שאבאן דלמה, שהוא ראש עיריית בורדו, השיבו בחיוב לפניית אגודת הידידות צרפת־ישראל. האגודה לא פנתה לראשי ערים קומוניסטיים.

לקבוצת הידידות עם ישראל, שהוקמה באסיפה הלאומית, הצטרפו גם נציגי מן המפלגה הקומוניסטית ונציג „החזית הלאומית" הניאו־פאשיסטית.

בספטמבר אפשר יהיה לקיים.. ישיבת ממשלה בניו־יורק

מאת חנה איש הורביץ, כתבת „על המשמר" בארה"ב

ניו־יורק. — ריכוז שיא של שרים ישראליים צפוי בניו־יורק ובארצות־הברית במשך חודש ספטמבר:

שר הבטחון יצחק רבין יגיע בראשית ספטמבר לביקור עבודה בניו־יורק, בוושינגטון ובחוף המערבי. הוא יקיים פגישות עם אישי ממשל, עם ארגונים יהודיים ועם נציגי תקשורת.

שר החוץ יצחק שמיר יגיע במחצית השניה של החודש ויעמוד בראש משלחת ישראל לעצרת האומות המאוחדות.

שר האוצר משה נסים יגיע ב־11 בספטמבר, ישתתף בוועידת הבונדס בבולטימור, וב־14 בחודש ימריא ליומיים לוושינגטון, כדי להשתתף במיפגש של קרן המטבע הבינלאומית.

השר גד יעקבי יגיע בענייני „כוח המשימה".

קיימת תוכנית, שטרם נקבעו פרטיה, ששר המסחר והתעשיה אריאל שרון יגיע בספטמבר לארצות־הברית בדרכו לקונגרס הבינלאומי של גאט"ט בעניין תעריפי מכס, שיתקיים בדרום־אמריקה.

יש גם תוכנית, שטרם אושרה, שראש הממשלה שמעון פרס ינוא למה שמוגדר כ„ביקור פרידה" ערב הרוטאציה.

גם בימים אלה אין ניו־יורק יתומה מאח"מים ישראליים:

סגן שר הבטחון מיכאל דקל הגיע לארצות־הברית, וזו הפעם הראשונה — בביקור פרטי, המשולב בכמה פגישות רשמיות — הופיע ביום כ' לפני עובדי משלחת משרד הבטחון בניו־יורק. הוא ביקר בווסט פוינט, ובוושינגטון יפגש בימים הקרובים עם סגן שר ההגנה וסגן שר החוץ.

שר העבודה משה קצב נמצא בניו־יורק, ככל הידוע מטעם המגבית.

סגן שר החוץ רוני מילוא עומד להגיע, בדרכו לטקס השבעתו של נשיא הרפובליקה הדומיניקנית.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 12.8.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות		–	–	–	–	1.4916
דולר אמריקני	1	1.46	1.52	1.4808	1.4992	1.4891
לירה שטרלינג	1	2.16	2.27	2.2012	2.2286	2.2121
מרק גרמני	1	0.70	0.74	0.7159	0.7248	0.7195
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2204	0.2232	0.2215
גילדן הולנדי	1	0.62	0.65	0.6343	0.6422	0.6386
פרנק שוויצרי	1	0.87	0.91	0.8880	0.8991	0.8929
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2134	0.2161	0.2146
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2009	0.2034	0.2020
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1913	0.1937	0.1922
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3011	0.3049	0.3028
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0649	1.0782	1.0720
דולר אוסטרלי	1	0.87	0.93	0.8990	0.9103	0.9401
ראנד דרום אפריקני	1	0.34	0.58	0.5731	0.5802	0.5763
פרנק בלגי	10	0.33	0.35	0.3462	0.3505	0.3476
שילינג אוסטרי	10	1.00	1.05	1.0177	1.0304	1.0227
לירה איטלקית	1,000	1.02	1.08	1.0403	1.0533	1.0462
ין יפאני	100	0.94	0.99	0.9606	0.9726	0.9991

טלקס

• ברית־מילה ראשונה בטאבה

עשרות מצרים סקרנים התגודדו שלשום לפנות ערב ליד הגדר המפרידה בין שני חלקי טאבה וחזו בהשתוממות כיצד מנשקים בבריתו של אברהם אבינו את בנו בכורו של דודו אורן, המנהל הוותיק של טאבה. לברית־המילה הוזמנו והופיע רק נציג מצרי אחד, מיימר חאסן, קצין הקישור המצרי בטאבה.

דודו אורן ורעייתו אסתי זכו לפני ארבע שנים, מיד לאחר פינוי דרום סיני, לפירסום נרחב באמצעי התקשורת, כאשר ערכו את טקס כלולותיהם על שפת חוף בטאבה, לנגד עיניהם המשתאות של המצרים. זו גם היתה החתונה הראשונה שנערכה שם אי־פעם.

בצלאל רובין

• ד"ר כבוד לקציר מאוניברסיטת בואנוס־איירס

פרופ' אפרים קציר, לשעבר נשיא המדינה וראש המחלקה לביוטכנולוגיה בפאקולטה למדעי החיים ע"ש ג'ורג' ס. וייז באוניברסיטת תל־אביב, יקבל תואר דוקטור כבוד מאוניברסיטת בואנוס־איירס ומינוי חבר־כבוד באקדמיה הארגנטינית למדעים במסגרת כנס ראשון של אגודות הידידים של אוניברסיטת תל־אביב באמריקה הלטינית. הכנס יתקיים בבואנוס איירס בין ה־10 ל־16 באוגוסט 1986. פרופ' קציר ירצה בכנס על „מדע וטכנולוגיה".

אגודות הידידים באמריקה הלטינית התחילו לפעול רק לאחרונה, אך הן פעילות מאוד במישורים רבים. אוניברסיטת תל־אביב מקיימת הסכמים לחילופי מרצים, סטודנטים וקשרי מדע עם כתריסר מהאוניברסיטאות הוותיקות והמובילות באמריקה הלטינית, ביניהן אוניברסיטת מקסיקו (350 אלף סטודנטים), אוניברסיטת בואנוס־איירס (150 אלף סטודנטים); ואוניברסיטת להתבריאנה בקולומביה.

ירון אליוסף

• שינוי סדרי התנועה ברח' קפלן בת"א

סדרי התנועה ברחוב קפלן ישתנו זמנית, עקב עבודות של חברת החשמל מיום ב' הבא למשך כחודש ימים.

התנועה ברחוב קפלן תצומצם והוא יהפוך מכביש בעל ארבעה נתיבים לכביש חד־נתיבי מכיוון דרך פתח־תקווה. כמו־כן תבוטלנה הפניות שמאלה לאורך רחוב קפלן מרחוב ארניה ועד דרך פתח־תקוה.

שלטים המורים על סדרי התנועה הזמניים ברחוב יפוזרו באיזור.

יוסף שמי

• אוהב לנשוך נשים

עינת לוי בת 22 מחולון נושכה קשות בשתי כתפיה ובגבה על־ידי כלב זאב משתולל. הכלב התנפל רק עליה ולא על חבר שהיה עמה. לאחר טיפול בבית חולים וולפסון היא שוחררה שלשום לביתה. הכלב, שהיה ללא רצועה ומחסום, נלקח להסגר.

בעלי הכלב טענו שאינם מבינים מה קרה, שכן כלבם שקט ומעולם לא נשך מישהו. לעומת זאת ישנה עדות שאין זו הנשיכה הראשונה של באשה שנקרית בדרכו.

אשר שילוני

• הפגינו נגד שינוי סדרי התחבורה בראשל"צ

מאות תושבי ראשון־לציון הפגינו בתחילת השבוע נגד השינויים בקווי התחבורה של אגד המובילים לשיכונים שבמזרח העיר. המפגינים השתלטו על התחנה המרכזית בעיר, חסמו את הדרך לאוטובוסים וניסו לחדור למשרדי החברה.

לדברי תושבי שכונות המזרח, נווה־דרור וכפר אריה חנוכי, תוכנית „אגד" לאירגון בתחבורה חדשה תגרום לאי־סדרים בתחבורה הציבורית במקומות מגוריהם. זהבה מוזס

זכו בלוטו

בהגרלת הלוטו מספר 86/32 עלו בגורל המספרים הבאים: 1, 17, 22, 21, 31, 36, והמספר הנוסף — 12.

נסיון פיגוע נוסף נגד ראשד א־שאווה בעזה

מטען חבלה התגלה ופוצץ במכון רישוי השייך לראש עיריית עזה לשעבר

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

חבלן משטרה פוצץ אתמול מטען חבלה שהונח במכון רישוי לרכב בעזה שבבעלות ראש עיריית עזה לשעבר, ראשד א־שאווה. איש לא נפגע ונגרם נזק קל למבנה. משערים שגם פיגוע זה נעשה על רקע דברי ראשד א־שאווה בירדן.

עובד המכון גילה אתמול בשעה 6.45 בבוקר מטען חומר נפץ עטוף בשקית ומוצמד לשעון והזעיק את המשטרה. חבלן משטרה שהגיע למקום פוצץ את המטען וכתוצאה מכך נופצו זגוגיות המוסך. טרם נעצר איש.

זו פעם שנייה שמתנכלים לרכושו של ראשד א־שאווה מאז הצהרתו בירדן בזכות הפדרציה בין השטחים לירדן. הצהרה זו הרגיזה את תומכי אש"ף בעיר ועוד בהיותו בירדן הניחו אלמונים מטען חומר נפץ שהתפוצץ בבית־האריזה בעזה השייך לו. תומכי אש"ף גם הפיצו כרוזים בגנות א־שאווה בגדה וברצועה.

תגובת א־שאווה

„אני מבקש שלא להביע עמדה. אם גם הפעם היתה זו פעולת טרור של מתנגדי הפוליטיים, כי עד כה לא נטל על עצמו איש את האחריות להנחת מטען החבלה" — כך אמר אתמול, ראש עיריית עזה לשעבר, ראשד א־שאווה, בתגובה לגילוי מטען חבלה ליד מכון הרישוי שלו בעזה.

א־שאווה אמר, שהמטען הונח ברחוב וייתכן שהוא לא כוון דווקא נגד מכון הרישוי שלו. זאת לעומת ההצתה בבית האריזה שלו, מלפני 3 שבועות, כאשר פוזרו במקום כרוזים בגנות הצהרותיו הפוליטיות של ראש עיריית עזה לשעבר.

א־שאווה אמר, כי ייתכן שהמטען כוון נגד רכושו ממניעים פוליטיים, אך שלא כבהצתת בית האריזה, הפעם לא נטל על עצמו את האחריות כל אירגון ולא נמצאו כרוזים במקום.

א־שאווה אמר, שלמרות שתי החבלות האחרונות ברכושו, אין ברעתו לנקוט צעדי בטחון נוספים, מעבר לצעדי הזהירות הרגילים שנוקט כל אדם סביר.

בכפר כמאנה שואבים מים מבורות ואין חשמל ובית־ספר

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

תושבי כפר כמאנה, השוכן על הר כמון, סמוך לכרמיאל, מתכוננים להפגין בשבוע הבא מול לשכת ראש הממשלה בירושלים, במחאה על מצבו של הכפר. כך מסר אתמול אסעד מחמוד, יו"ר ועד תושבי כמאנה, במסיבת עיתונאים בת"א.

הכפר, השוכן בסמוך למצפים כמון ומכמנים, הוקם בזמן התורכים, אך לא זכה בהכרה רשמית של משרד־השיכון כיישוב קבע, ולכן אין בו כל שירותים: מים, חשמל, ביוב, וחינוך.

התושבים סיפרו, כי קווי המים של המצפים הסמוכים עוברים מטרים ספורים ליד בתיהם, אך הם אינם יכולים ליהנות מהם ונאלצים לשאוב מים מבארות ובורות. בשנות החמישים נפתח במקום בית־ספר מטעם משרד החינוך אך זה נסגר בשנת 62', בטענה כי תוקם על שטח צבאי סגור. לדברי התושבים, נאלצים 200 הילדים שבכפר ללכת כל יום כ־7 ק"מ עד לבית־הספר הקרוב בכפר נאחף.

בסוף שנות השבעים הופקעו כ־1500 דונם מ־1500 תושבי הכפר, בהתאם להוראות חוק עותומני הקובע, כי אדמות טרשים שאינן ראויות לעיבוד שייכות למדינה.

עוד אומרים התושבים, כי בשל העובדה שהכפר לא זכה להכרה כישוב קבע נחשבים כל הבתים שנבנו בו מאז הקמת המדינה כלא חוקיים, לטענתם. עיבד משרד־השיכון תוכנית להעביר אותם לריכוז הבדואי בוואדי סלאמה (נחל צלמון), והמשרדים הממשלתיים מונעים מהם מים לשתיה, שירותי חינוך ושירותים אחרים כאמצעי להגלותם.

ועדה בראשותו של מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, בדקה, אחרי התערבותו של השר ויצמן, את הנושא והמליצה להכיר בכפר כמאנה כישוב קבע. המלצה זו עדיין לא אושרה ע"י משרד השיכון.

אורי פינקרפלד מקיבוץ רבדים, חבר הוועד הציבורי של כפר כמאנה, אמר כי הבעיה הוחמרה מאז שהוקמו המצפים באיזור, מכיוון שתושבי הכפר אינם יכולים ליהנות מהכביש שנסלל למיסגות, החוו ומקווי המים והחשמל שנמתחו. לדבריו, המועצה המקומית משגב מוכנה לספק לכפר שירותים, אך היא נמנעת מלעשות זאת בשל לחץ של משרד־השיכון.

הנרצחת מר"ג שהתה חודשים ארוכים במקלט לנשים מוכות

התלוננה כי מחלקת הרווחה של עיריית תל־אביב לא איפשרה לה לחיות עם ילדיה בדירה נפרדת

גרציה דוק בת 36, שנרצחה ביום ראשון בדירתה ברמת־גן, שהתה חודשים ארוכים במקלט לנשים מוכות בהרצליה.

בעלה דוד, שנעצר כחשוד במעשה, היה עצור גם בעבר, בחשד שהיכה אותה בתחנת המשטרה, אשר לשם נמלטה מפחד.

מנהלת המקלט לנשים מוכות בהרצליה וראש מרכז הסיוע לנשים, רות רוזניק, סיפרה בראיון עם כתבת עתי"ם, כי מן המקלט לנשים מוכות בהרצליה היתה גרציה יוצאת מדי בוקר כדי לבשל אוכל לילדיה — בני 12, 13, ו־14 — וחוזרת אחרי כן למקלט.

בחודשים האחרונים עבדה גרציה דוק וחסכה כל אגורה, וכך הצליחה לשכור דירה לעצמה, מתוך תקווה שבהיותה בדירה משלה יוכלו הילדים לבוא לפחות לבקר אותה. אולם 3 חודשים לאחר ששכרה את הדירה ברחוב משמר הירדן 1 — נורתה למוות.

גרציה דוק היתה למודת סבל במשך שנים. היתה מעורבת בדיונים משפטיים בבית־הדין הרבני בבאר־שבע ונודדה בין המקלט לנשים מוכות לבין המשפחות שאצלן עבדה ועימהן התגוררה. היא חשפה את מצוקתה ואת תלונותיה גם בעתונות. בראשית השנה שוחחה עם כתבת עתי"ם דינה רייס והראיון התפרסם באחד מעתוני הבוקר. היא טענה אז, כי מחלקת הרווחה של עיריית תל־אביב אינה נותנת לה את הזכות האלמנטרית כאם, לחיות עם ילדיה בדירה נפרדת ללא בעל אלים.

מנהלת המקלט לנשים מוכות בהרצליה פנתה אתמול לחברי כנסת ואישי ציבור בדרישה לפעול מיד נגד בעלים מכים ונגד התייחסות נאותה של שירותי הרווחה לבעיה חברתית זו, ההולכת ומידרדרת מיום ליום.

עוד ציינה רוזניק, כי בשנת 1982 הושג בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע הסכם, שלפיו תוכל גרציה לקבל צו מניעה נגד בעלה אם יכה אותה שנית. אולם גם בריחתה מבאר־שבע לאיזור תל־אביב לא סייעה לה, ולבסוף מצאה את מותה. (עתי"ם)

פלג תובע חקיקה שתאפשר עדכון שוטף של הגימלאות

מאת כתבנו לענייני עבודה

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, דב פלג, פנה אתמול לממשלה, לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת ולמוסד לביטוח לאומי בתביעה לפעול לאלתר למען תיקון בחוק הביטוח הלאומי שיבטיח עדכון שוטף של גימלאות הביטוח הלאומי.

דב פלג ציין, שתביעתו נובעת מכך שגימלאי הביטוח הלאומי, שהם ברובם נמנים עם השכבות החברתיות החלשות ביותר בישראל, נפגעים מדי פעם כאשר גימלתם נשחקת בשל אי־עדכון מתאים.

לדבריו, חוק הביטוח הלאומי קובע שקיצבת הזיקנה הבסיסית תהיה בשעור של 16 אחוז מהשכר הממוצע במשק. בתקופת האינפלציה הדוהרת נשחקה גימלת הזיקנה והגיעה לעתים לשעור של 13 אחוז מהשכר הממוצע בלבד. גובה הגימלה כיום הוא 154 ש"ח לחודש ליחיד או 237 ש"ח לחודש לזוג. בחודש ספטמבר הקרוב יפוג תוקף התקנה לעדכון הגימלה ולכן נוצר צורך דחוף לפתרון המצב העגום.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי תובע תיקון בחוק שיאפשר עידכון שוטף של הגימלאות בהתאם לאחוז שנקבע (16 אחוז) ובהתאם לשכר הממוצע בפועל במשק. על־ידי כך יופסק המצב בו מגיעים מדי כמה חודשים לפשרות עם האוצר על שיטת עדכון הגימלאות.

עוד קובע דב פלג, שההסתדרות שוללת כל נסיון לפגוע בשכבות החלשות על־ידי קיצוץ בגימלאות, במסגרת מאמצי האוצר לקצץ בהוצאות הממשלה, שכן זהו עוול משווע בקביעת עדיפויות חברתיות כלכליות.

בפלילים

5 נפצעו ו־17 נעצרו בקטטה המונית בג'וארייש

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

5 אנשים נפצעו ו־17 נעצרו בקטטה המונית שפרצה שלשום בערב בכפר ג'וארייש שליד רמלה. הקטטה פרצה כאשר טנדר הנהוג בידי בן משפחת אל־עוכרא עצר בחריקת בלמים בשכונה, כשילד ממשפחת אבו־ג'נאם חצה לפתע בריצה את הכביש.

בני משפחתו של הילד ששמעו את חריקת הבלמים וחשבו שהילד נפגע החלו לרגום את הרכב באבנים, שברו את שמשותיו ונוסעיו נאלצו להמלט מהמקום כדי שלא ייפגעו. זמן קצר לאחר מכן חזרו נוסעי הטנדר יחד עם קבוצה גדולה של בני משפחתם מזויינים במוטות ובאבנים והחלו תוקפים את בני החמולה האחרת.

במהלך התיגרה נפצעו, כאמור, 5 אנשים וניזקקו לאישפוז בבית־החולים „אסף הרופא".

כוחות המשטרה שהוזעקו למקום הרגיעו את הרוחות ועצרו 17 אנשים בני שתי המשפחות.

15 חודשי מאסר לרוכל שהורשע בסחיטה ותקיפה

רוכל בחוף ימה של חיפה, גבריאל פרץ בן 27 מטירת כרמל, נידון אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה למאסר 15 חודשים בפועל ותקופה דומה על תנאי למשך 3 שנים, לאחר שהורשע בסחיטה בכוח, התפרעות, תקיפה והסגת גבול.

הנאשם הובא לדין בפני השופט חיים פיזם והורשע עפ"י הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב־האישום. התביעה האשימה אותו כי בליל 27 ביולי התפרע במסעדת „חוף הגלשנים" במבואותיה הדרומיים של חיפה. הנאשם השליט טרור על בעלי המסעדה המופעלת עפ"י זיכיון שהעניקה להם עיריית חיפה. לדברי התביעה דרש הנאשם מבעלי המסעדה להפסיק למכור גלידות ושלגונים, וכן למכור משקאות קלים במחיר גבוה מהמחיר שהציעו רוכלים למתרחצים בים.

סניגורו של הנאשם, עו"ד טומי נרשי, טען בבית־המשפט, כי הפרשה המתוארת בכתב האישום איננה בעלת אופי של סחטנות בשל בצע כסף אלא זהו מאבק של הנאשם להתפרנס בכבוד.

שלום אזולאי, העוסק בשיקום עבריינים והזוכה ב„אות הנשיא למתנדב", מסר עדות אופי ואמר כי בכוונתו להמשיך לסייע לנאשם להשתקם.

השופט חיים פיזם ציין בגזר־הדין, כי מסכת חייו של הנאשם אינה קלה וכי העבירות שבהן הורשע נעשו על רקע נסיונותיו של הנאשם להתפרנס. אולם השופט ציין, כי העבירה המיוחסת לנאשם היא חמורה ויש אינטרס ציבורי משמעותי לענישה קשה בעבירות שעניינן הפעלת סחטנות למטרה עיסקית, דבר המהווה איום חמור ביותר על שלטון חוק.

(עתים)

צלבי קרס על קירות המשטרה בבני־ברק

מאת ירון אליוסף כתב „על המשמר"

כתובות נאצה וצלבי קרס צויירו אתמול על קירות לשכת המיון של המשטרה ברחוב ירושלים 25 בבני־ברק.

בכתובות שצויירו בשחור והתגלו אתמול בבוקר נכתב „ישוחררו כל האסירים שצויירו על תחנות האוטובוס" ו„ארגון ‚קשת' בפעולה". „קשת" הוא ארגון דתי־מחתרתי.

באותו רחוב צויירו מספר כתובות לא ברורות על חלון ראווה בבניין בשעות אחר־הצהריים. באחת מהן נכתב: „הפסיקו. ‚קשת'".

לאלכס, מבל והמשפחה

משתתפים בצערכם במות

האם

בניבר

בית רמות־מנשה

למשפחה וקיבוץ געש
ולמשפחה בעין־השופט

משתתפים באבלכם במות

שלמה

קיבוץ עין־השופט

לבני המשפחה
ולקיבוץ שדה־בוקר

אתכם באבל על

יהושע כהן

הידיד ובן־החברית בהנחלת מורשת השואה

„מורשת"
בית עדות ע"ש מרדכי אנילביץ